

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΖ' - ΤΕΥΧΟΣ 7 - ΙΟΥΛΙΟΣ 2000
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Χαραμαντίδης

Διευθυντῆς Συντάξεως τοῦ Δελτίου
Εὐάγγελος Θεοδώρου
Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Τακτικὸν μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Ἀρχισυντάκτης
Εὐάγγελος Π. Λέκκος, θεολόγος, νομικὸς

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας
Ἀρχιμ. Νεκτάριος Παρασκευάκος
Πρωτοπρ. **Δημήτριος Τζέρπος**

Συλλογὴ ὕλης
Ἀριστομένης Ματσάγγας, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Χρῆστος Καραγιάννης, M. Th.

Τηλ.: 72.18.308. Fax: 72.18.336
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: iera-synodos@ath.forthnet.gr

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου
τῆς Ἐταιρείας Γραφικῶν Τεχνῶν “**ΑΒΕΛ**”
Μενελάου 2, Ἡλιούπολη, Τηλ. 97.11.877. Fax: 97.61.274

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Έγκυκλιοι 2693, 2696 και Σημειώματα 607

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Συνοδική Έπιτροπή θείας Λατρείας και Ποι.
Έργου

Μητροπ. Ναυπάκτου Τερσέως,

Η Δυναμική του Βαπτίσματος στον σύγχρονο
κόσμο 611

Άρχμ. Αγαθάγγελος Χαραμαντίδης,

Τò έργο του Κλάδου Έκδόσεων Έπικοινωνια-
κής και Μορφωτικής Ύπηρεσίας της Έκκλησίας
της Ελλάδος 622

Συνοδ. Έπιτροπής Δογματικών και Νομοκ.
Ζητημάτων,

Άρχμ. Κύριλλος Μισιακούλης,

Ζητήματα γάμου 624

Συνοδ. Έπιτροπής Κοινωνικής Προνοίας και
Ενποιίας,

Τò έργο της Συνοδ. Έπιτροπής 626

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ - ΔΙΑΦΟΡΑ- ΕΚΚΛΗΣ. ΧΡΟΝΙΚΑ - ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΑ- ΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ευάγγελος Δ. Θεοδώρου,

Συμπληρωματικές έπισημάνσεις και έρωτήμα-
τα για τò “ζήτημα τών ταυτοτήτων” 629

Άρχιεπ. Αθηνών Χριστόδουλος,

Λόγος και ρόλος της Όρθοδοξίας στην Ένω-
μένη Εύρώπη (Λόγος στην Πινύκα, 29.6.2000) 631

Άρχιεπ. Αθηνών Χριστόδουλος,

Μήνυμα πρòς τò Συνέδριο του Ecumenical
Forum of European Christian Wommen 638

Ε.Π.Α. (έπιμέλεια),

Έκκλησιαστικά Χρονικά 641

Άλληλογραφία 658

Ε.Δ.Θ.,

Παρατηρήσεις και σχόλια 660

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛ. ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Σύστασις Ένοριακού Κέντρου ί. ναού Αγ.
Βασιλείου Βόλου “Η Βασιλείας” της Ί. Μητρο-
πόλεως Δημητριάδος 664

Κανονισμός λειτουργίας Έκκλ. Ίδρύματος
“Παύλειον” πολιτισμικόν και εκπαιδευτικόν
Ίδρυμα της Ί. Μητροπ. Βεροίας και Ναούσης 668

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις πληρώσεως κενών θέσεων 672

**ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ
ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ**

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2448
Αριθμ. Διεκπ. 1123

Αθήνησι τῇ 19ῃ Μαΐου 2000

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2693

Πρὸς
τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 9ης ὑπερμεσοῦντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ., λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἐπιτελούμενον ποιμαντικὸν καὶ κοινωνικὸν ἔργον ὡς καὶ τὰς δαπάνας, ὑπὲρ ἀνοικοδομήσεως, ἀποσβέσεως βαρῶν ἢ συντηρήσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ οἰκήματος καὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, ἀπεφάσισεν, ὅπως αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ συμβάλωσιν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μόνον διὰ τῆς προαιρετικῆς καταβολῆς ποσοῦ ἐπὶ τοῦ ἐγκεκριμένου ἐτησίου προϋπολογισμοῦ αὐτῶν.

Τὸ ὕψος τοῦ ὡς εἴρηται ποσοῦ δέτον, ὅπως καθορίζεται κατὰ τὴν ἔμφρονα κρίσιν ὑμῶν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς τε οἰκονομικῆς κατάστασεως καὶ τῶν ἀναγκῶν

ἐκάστης τῶν Ἱερῶν Μονῶν.

Κατὰ συνέπειαν τροποποιεῖται, ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ὑπ' ἀριθμ. 2477/20.12.1988 Συνοδικῇ Ἐγκύκλιος, ἡ λόγον ποιούμενη περὶ ἐπιβολῆς εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς ποσοσταίας εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων
† Ὁ Δράμας Διονύσιος
† Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος
† Ὁ Νέας Σμύρνης Ἀγαθάγγελος
† Ὁ Πειραιῶς Καλλίνικος
† Ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος
† Ὁ Κεφαλληνίας Σπυρίδων
† Ὁ Ζακύνθου Χρυσόστομος
† Ὁ Ἐλασσῶνος Βασίλειος
† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εὐσέβιος
† Ὁ Καστορίας Σεραφεῖμ
† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Ἀμβρόσιος

Ὁ Ἀρχιεραμματοῦς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2455
Αριθμ. Διεκπ. 1128

Αθήνησι τῇ 19ῃ Μαΐου 2000

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 10ης φθίνοντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διεξήλθεν Αὕτη τὰ ἀνακύψαντα εἰς τὰς Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας θέματα καὶ ἀπεφάσισεν, ὅπως καθ' ἐκάστην Ἱερὰν Μητρόπολιν διοργανωθῶσι Ἡμερίδες διὰ τὴν ὑπεύθυνον ἐνημέρωσιν τῶν πιστῶν ὡς καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς καλλιέργειαν σταθεροῦ ἀγωνιστικοῦ φρονήματος.

Εἰς τὰς ὡς ἄνω Ἡμερίδας δέον, ὅπως σημανθῇ, ὅτι διὰ τῶν ἐπιχειρουμένων μεταβολῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Νομοθεσίαν ἀλλοτριοῦται ἡ πνευματικὴ ταυτότης τοῦ

Ἑλληνος, διασπᾶται ἡ ἐνότης καὶ ἡ ὁμοφυχία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, πρωτίστη προϋπόθεσις τῆς προόδου καὶ εὐημερίας αὐτοῦ, καὶ κινδυνεύει αὐτὴ αὕτη ἡ ὑπόστασις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἥντινα ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Πίστις.

Εἰς τὰς ὡς ἄνω Ἡμερίδας, δόκιμοι καὶ ἔμπειροι τοῦ θέματος εἰσηγηταί, θέλουσι ἐνημερώσει τοὺς ἀκροατάς, μετ' ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος, διὰ τὰς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῶν Σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, τῆς ἰδιοπροσωπείας τοῦ Ἑλληνος, τῆς Παγκοσμιοποιήσεως, ὡς καὶ τονίσει τὸν διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, ἔνεκα τῆς ἐπιχειρουμένης περιθωριοποιήσεως τῶν ἰδιαιτεροτήτων τῶν ἐπὶ μέρους λαῶν ἐν τοῖς πλαισίοις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Ἐάν ἐκ τῶν ἀμέσων συνεργατῶν τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μὴ ὑπάρχωσι τινὲς πληροῦντες τὰς προαναφερθείσας προϋποθέσεις, δύνασθε ὅπως ἀπευθυνθῇτε

πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον αἰτούμενοι τὴν ἐκ καταρτισθ-
σομένου καταλόγου ἀποστολὴν πρὸς ὑμᾶς καταλλήλων
ὁμολητῶν.

Ὡσαύτως, δέον ὅπως καταβληθῇ ὑφ' ὑμῶν πᾶσα
προσπάθεια, ὥστε αἱ ἐργασίαι τῆς Ἡμερίδος καλυφθῶσι

ὑπὸ τῶν τοπικῶν Μ.Μ.Ε. διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου
ἐνημέρωσιν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ πολιτῶν.

Ἐντολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2544
Ἀριθμ. Διεκπ. 1183

Ἀθήνησι τῇ 29ῃ Μαΐου 2000

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 331 καὶ ἀπὸ 24ης παρελθόντος
μηνὸς Ἀπριλίου ἐ.ε. Πράξεως τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνό-
δου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας γνωρίζομεν ὑμῖν,
ὅτι οἱ ἐκ τῶν κληρικῶν Αὐτοῦ, διακονήσαντες ἐν Νοτίῳ
Ἀφρικῇ Πρεσβύτεροι Mirko Skrobomja καὶ Sergius

Rasskazovsky καὶ Διάκονος Bratislav Jonvanivic διὰ τὰ εἰς
ἃ ὑπέπεσαν κανονικὰ παραπτώματα καθυπεβλήθησαν τῇ
ἐσχάτῃ ποινῇ τῆς ἀπὸ τοῦ ὄν ἔφερον βαθμοῦ καθαιρέσε-
ως καὶ ἐπανήχθησαν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

Τὴν Κανονικὴν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ Ἀγιοτάτου
Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἀνακοινούμε-
νοι ὑμῖν, παρακαλοῦμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολὴ καὶ Ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 1937
Ἀριθμ. Διεκπ. 1284

Ἀθήνησι τῇ 12ῃ Ἰουνίου 2000

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2696

Πρὸς
τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Κατάταξις τῶν ἐν ὁσιότητι καὶ ἀγιότητι βίου
διαπρεφάντων Διονυσίου τοῦ ἐν τῇ Μονῇ Βατοπαιδίου,
Ἱεροθέου Ἐπισκόπου Τουρκίας (Οὐγγαρίας) καὶ Στε-
φάνου τοῦ Α' Βασιλέως Οὐγγαρίας ἐν ταῖς Ἀγιολογι-
καῖς Δέλτοις τῆς Ἐκκλησίας».

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τῶν ἐν ἔτει σωτη-
ρίῳ β καὶ μηνῇ Ἀπρίλιον (ιγ') Πατριαρχικῶν Γραμμάτων,
ἐγνώρισεν ἡμῖν καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀγιοτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς
Ἑλλάδος ὅτι διεξελθὼν ὑποβληθείσας σχετικὰς αἰτήσεις,
συνῶδᾳ τῇ κρατούσῃ πράξει καὶ τάξει τῆς Ἀγίας ἡμῶν
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐθέσπισε καὶ διωρίσατο ὅπως
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα
οἱ ἐν ὁσιότητι καὶ ἀγιότητι βίου διαπρέψαντες α) Διονύ-
σιος Μοναχὸς τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερᾶς Βασιλικῆς, Πα-
τριαρχικῆς, καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βατοπαιδίου καὶ
β) Ἱεροθέος Ἐπίσκοπος Τουρκίας (Οὐγγαρίας) καὶ Στε-
φάνος ὁ Α' Βασιλεὺς Οὐγγαρίας, συναριθμοῦνται ἐν τοῖς

ἀγίοις τῆς Ἐκκλησίας, τιμώμενοι παρὰ τῶν πιστῶν καὶ
ὑμνοῖς ἐγκωμίων γεραίρόμενοι, τῇ λα' Ἰουλίου καὶ λ'
Αὐγούστου ἐκάστου ἔτους, ἀντιστοίχως.

Ὅθεν, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν δοξολογίᾳ πολ-
λῇ πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἀνακοινοῦσα ὑμῖν ταῦτα,
παραγγέλει ὑμῖν, ὅπως δι' Ἐγκυκλίου ἀναγγελθῇ τῷ
εὐσεβεῖ Ἱερῷ Κλήρῳ καὶ τῷ Χριστεπωνύμῳ Λαῷ τῆς
καθ' ὑμᾶς θεοσώστου Παροικίας ἡ τοιαύτη συναριθμη-
σις ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, εἰς τὴν
χορείαν τῶν Ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας ἀνδρῶν, τῶν ἐν
ὁσιότητι καὶ ἀγιότητι βίου διαπρεφάντων Διονυσίου
Μοναχοῦ τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερᾶς Βασιλικῆς, Πα-
τριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βατοπαιδίου,
Ἱεροθέου Ἐπισκόπου Τουρκίας (Οὐγγαρίας) καὶ Στε-
φάνου τοῦ Α' Βασιλέως Οὐγγαρίας, προτρέποντες τοὺς
πιστοὺς ἵνα κατὰ τὰς ἐπετειοὺς τῆς μνήμης αὐτῶν κα-
τακλύζωσι τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς, ἀναπέμποντες δεήσεις
πρὸς τὸν Ὑψιστον, ἐπικαλοῦμενοι δ' ἅμα τὴν πρεσβειάν
αὐτῶν πρὸς ἁγιασμόν ψυχῆς τε καὶ σώματος.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ

Είναι τιμητικό νά όμιλῃ κανείς σέ ἕνα τέτοιο ἐκλεκτό ἀκροατήριο πού ἐνδιαφέρεται γιά λειτουργικά θέματα καί βεβαίως γιά τήν λεγομένη λειτουργική ἀναγέννηση καί μάλιστα γιά ἕνα τέτοιο σοβαρό καί ἐνδιαφέρον θέμα πού εἶναι τὸ Βάπτισμα. Θεωρῶ ὅτι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο προσεγγίζει μιὰ Ἐκκλησία τὸ μεγάλο αὐτὸ «εἰσα-

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου
καί Ἀγ. Βλασίου κ. **ΙΕΡΟΘΕΟΥ**

γωγικό μυστήριο» δείχνει τὸν βαθμὸ τῆς αὐθεντικότητός της ἢ τῆς ἐκκοσμικεύσεώς της.

Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ εἶναι τιμητικό νά όμιλῶ μπροστὰ σέ μιὰ τέτοια πνευματικὴ όμήγυρη, γι' αὐτὸν τὸν λόγο καί εὐχαριστῶ θερμότατα τὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς λατρείας γιά τὴν ἀνάθεση σέ μένα τῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ τοῦ θέματος, καί βεβαίως εἰδικῶς θέλω νά εὐχαριστήσω τὸν παριστάμενο Καθηγητὴ κ. Ἰωάννη Φουντούλη, γιά τὴν ποικιλότροπὴ ἀγάπη πού δείχνει στὸ πρόσωπό μου.

Τὸ θέμα, βέβαια, πού μοῦ δόθηκε εἶναι περιορισμένο, ἥτοι «ἡ δυναμικὴ τοῦ Βαπτίσματος στὸν σύγχρονο κόσμος» καί θὰ περιορισθῶ σέ αὐτὴν τὴν θεματικὴ πρόταση, χωρὶς νά ἀναφερθῶ σέ ἄλλες ἐνδιαφέρουσες πλευρὲς τοῦ θέματος, οἱ ὁποῖες ἄλλωστε ἐθίγησαν, ὅπως πιστεύω, ἀπὸ ἄλλες εἰσηγήσεις. Πάντως ἡ θεματικὴ πρόταση τῆς όμιλίας μου ἔχει δύο κεντρικά σημεῖα. Τὸ ἕνα εἶναι τὸ Βάπτισμα, καί τὸ ἄλλο ὁ σύγχρονος κόσμος. Θὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὸ δεύτερο σημεῖο, ὥστε στὴν συνέχεια νά δοῦμε καί τὴν μεγάλη ἀξία τοῦ Βαπτίσματος στὴν σύγχρονὴ ἐποχή.

1. Τὰ χαρακτηριστικά τοῦ συγχρόνου κόσμου

Πολλὰ θὰ μπορούσε κανείς νά πῇ γιά τὴν νοοτροπία καί τὴν κατάσταση ἢ ὁποῖα ἐπικρατεῖ στὴν σύγχρονὴ ἐποχή. Θὰ περιορισθῶ ἀναγκαστικά,

λόγω ἐλλείψεως χρόνου, στὰ βασικότερα.

Τὸ κυριότερο πού ἐπικρατεῖ ἀπὸ πλευρᾶς, βέβαια, Ἐκκλησίας εἶναι ἡ λεγομένη ἐκκοσμίκευση. Ὁ όρισμός τῆς ἐκκοσμίκευσης δὲν εἶναι εὐκόλο νά δοθῇ σέ μικρὲς ἀναλύσεις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο μπορεῖ κανείς νά ἰσχυρισθῇ εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία πού εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ιδρύθηκε κατὰ τὴν Πεντηκοστὴ μὲ αὐτὴ τὴν μορφή, ὡς Σῶμα δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νά μεταμορφώσῃ τὸν κόσμο, θὰ ἔλεγα καλύτερα νά μεταμορφώσῃ τὴν κτίση. Μετὰ τὴν πτώση τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὕας, ὁλόκληρη ἡ κτίση συμπαρασύρθηκε στὴν πτώση, τὴν φθορά. Ἔτσι καί αὐτὴ «ἡ κτίσις συστενάζει καί συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν» καί γι' αὐτὸ «ἡ ἀποκαταδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται τῇ γάρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καί αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. η', 22 καί 19-21). Ἔτσι, λοιπόν, ἡ πτώση τοῦ ἀνθρώπου, ὁ σκοτασμὸς τοῦ νοός του, ἐπέφερε συνταρακτικὲς ἀλλοιώσεις σέ ὅλη τὴν κτίση, ὁπότε ἡ πτώση ἔχει ἔντονα ἀνθρωπολογικὲς, κτισιολογικὲς καί κοινωνικὲς συνέπειες.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐπιδιώκει τὴν μεταμόρφωση τοῦ ἀνθρώπου καί τὴν ἀνακαίνιση ὅλης τῆς κτίσης, ἐπιθυμεῖ νά τὴν ἀποκαταστήσῃ στὴν προοπτικὴ κατάσταση, ἀλλὰ καί νά τὴν ἀνεβάσῃ ἀκόμη περισσότερο «ἵνα (οἱ ἄνθρωποι) ζωὴν ἔχωσι καί περισσὸν ἔχωσι» (Ἰω. ι', 10). Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἐνσωμάτωσή του στὴν Ἐκκλησία πρέπει νά γίνῃ μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ καί ὁλόκληρη ἡ κτίση πρέπει νά γίνῃ τὸ Βασίλειο τοῦ Θεοῦ.

Μέσα σέ αὐτὴν τὴν προοπτικὴ κάνουμε λόγο γιά τὴν βίωση τῶν ἐσχάτων καί ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴ, ἀλλὰ καί τὴν προσδοκία τῶν ἐσχάτων κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, καί μετὰ ἀπὸ αὐτὴν. Ἡ μεταμόρφωση τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἄσχετὴ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐσχατολογικὴ βίωση

από τώρα ως εν ἄρραβῶνι, καὶ τὴν ἐσχατολογικὴ προσδοκία, ὡς ἐν γάμῳ στὸ μέλλον, ὅπως διδάσκουν οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Πράγματι, ἡ ὀρθόδοξη ἀντίληψη περὶ τῆς ἐσχατολογίας, ἔχει διαχρονικὸ χαρακτήρα. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλα τὰ γεγονότα τῶν ἐσχάτων βιώθηκαν στὸ παρελθὸν ἀπὸ τοὺς πρωτοπλάστους πρὸ τῆς πτώσεώς τους, βιώνονται στὸ παρὸν τῆς ἱστορίας ἀπὸ τοὺς ἁγίους καὶ θεουμένους «ἐν ἐσόπτρῳ ἐν αἰνίγματι» (Α' Κορ. ιγ', 12) καὶ θὰ βιωθοῦν στὸν τέλειο θαθμὸ μετὰ τὴν ἀνάσταση τῶν σωμάτων. Ἔτσι, σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ μεταμορφώσῃ τὴν ἱστορία (ἄνθρωπο, κτίση) ἀπὸ τὴν δυναμικότητα τῶν ἐσχάτων, τὴν ὁποία ἔφερε στὸν κόσμον ὁ Χριστός, πού εἶναι ὁ «πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν» (Ἀποκ. β', 8) καὶ εἶναι «τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ καὶ τέλος» (Ἀποκ. κβ', 13).

Ὅταν ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθῇ σὲ αὐτὸν τὸν ὑψιστο σκοπὸ, τὸν λεγόμενο μεταμορφωτικὸ, ἀκόμη δὲ χειρότερα ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀντὶ νὰ μεταμορφώσῃ τὸν κόσμον συσχηματίζεται μὲ αὐτόν, τότε βιώνει τὴν ἐκκοσμίκευση. Ἡ ἀπώλεια τῆς μεταμορφωτικῆς δυνάμεως, ὁ ἐπηρεασμὸς ἀπὸ τὸ στοιχεῖο τῆς μεταπτωτικῆς φθορᾶς καὶ θνητότητος συνιστᾷ τὴν ἐκκοσμίκευση. Φυσικά, ὅταν μιλάμε γιὰ Ἐκκλησία πού χάνει τὴν μεταμορφωτικὴ τῆς δύναμη δὲν τὸ ἐννοοῦμε ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Σώματος Χριστοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποία δὲν ἀνταποκρίνονται στὸν μεγάλο αὐτὸ σκοπὸ. Ὅποτε ἔχουμε ἐκκοσμίκευση τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Θὰ μπορούσα νὰ ὑπογραμμίσω μερικὰ στοιχεῖα πού δηλώνουν τὴν ἐκκοσμίκευση τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ εἶναι μέλη μᾶς ἐκκλησιαστικῆς τοπικῆς κοινότητος.

Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς ζωῆς τῶν ἐσχάτων, τόσο ὡς βίωση ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴ τῆς ζωῆς τῆς θεώσεως, ὅσο καὶ ὡς προσδοκία αὐτῆς τῆς ζωῆς μετὰ τὴ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν. Ἡ ἀπολυτοποίηση τοῦ ἱστορικοῦ στοιχείου, μὲ τὴν ταυτόχρονη ἀποβολὴ τῆς ἐσχατολογικῆς βιώσεως καὶ προσδο-

κίας, ὁ περιορισμὸς στὴν ὀριζόντια διάσταση τῆς ζωῆς μὲ τὴν σύγχρονη παραθεώρηση τῆς κάθετης διάστασης πρὸς τὸν Θεό, ἡ ἀπόλαυση τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ μόνο σὲ αὐτὴν τὴν ζωὴ, καὶ μάλιστα ὁ προσανατολισμὸς πρὸς τὴν λεγομένη «ἠθικὴ» ζωὴ τοῦ εὐαγγελίου, καὶ ἡ παραθεώρηση τῆς προσδοκίας τῶν ἐσχάτων συνιστᾷ τὴν ἐκκοσμίκευση τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ προσεκτικὴ μελέτη τῶν κειμένων τῆς Καινῆς Διαθήκης δείχνει ὅτι ἡ χριστιανικὴ ζωὴ προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ ἔσχατο, ὁ Χριστός, ἦλθε στὴν ἱστορία, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἦλθε σὲ μᾶς καὶ μπορούμε νὰ ἀρχίσουμε νὰ τὴν ζοῦμε ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴ, μὲ τὰ μυστήρια καὶ τὴν ἀναγέννηση, ἀλλὰ ὅμως ὑπάρχει καὶ μιὰ ἐντονη νοσταλγία καὶ προσδοκία αὐτῆς τῆς ζωῆς στὸν μέλλοντα αἰῶνα. Ἄν ἀποξενώσῃ κανεὶς αὐτὴν τὴν ἐσχατολογικὴ βίωση, καὶ προσδοκία ἀπὸ τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τότε ἐκκοσμικεύεται, ἀλλοιώνεται, καὶ τὸ Εὐαγγέλιο γίνεται μιὰ φιλοσοφικὴ ἢ ἠθικὴ διδασκαλία, ὅμοια μὲ τὴν διδασκαλία ἄλλων θρησκευτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν συστημάτων.

Τὸ δεύτερο στοιχεῖο τῆς ἐκκοσμικεύσεως εἶναι ἡ ἀπώλεια τῶν πραγματικῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὁ Θεὸς μετατρέπεται σὲ ἓνα ἀντικείμενο στοχασμοῦ καὶ συναισθήματος καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀντικείμενα ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἡδονῆς. Σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωσι ὁ ἐκκοσμικευμένος ἄνθρωπος διακατέχεται ἀπὸ τὴν ἀτομιστικὴ χρησιμοθηρία. Κέντρο ὅλου τοῦ κόσμου δὲν θέτει τὸν Θεάνθρωπο Χριστό, ἀλλὰ τὸν δικό του ἀρρωστημένο ἑαυτὸ καὶ κατὰ συνέπεια ὅλες οἱ σχέσεις τόσο μὲ τὸν Θεὸ ὅσο καὶ μὲ τὴν κτίσι εἶναι χρησιμοθηρικές.

Εὐρισκόμενος καὶ κινούμενος ὁ ἄνθρωπος μέσα σὲ αὐτὴν τὴν νοοτροπία δὲν εἶναι ἓνα κοινωνικὸ ὄν, δηλαδὴ δὲν ἔχει πραγματικὴ κοινωνία μὲ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὅποτε ὑφίσταται στὴν ζωὴ του ἓνα φοβερὸ ὑπαρξιακὸ βραχυκύκλωμα. Ὅταν ἡ καρδιὰ δὲν μεταδίδει καὶ δὲν ἀποστέλλει τὸ αἷμα σὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ καὶ τὸ κρατᾷ ὠφελιμιστικὰ γιὰ τὸν ἑαυτό της, τότε γίνεται ἔμφραγμα. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ ὅλα τὰ θέματα.

Ὁ Kenneth Gergen, ἀναλύοντας τὰ χαρακτη-

ριστικά γνωρίσματα της μεταμοντέρνας εποχής, γράφει ότι στις σύγχρονες κοινωνίες παρατηρείται ένα μεγάλο πρόβλημα που συνδέεται με τρεις έκφράσεις, ήτοι «**κοινωνικός κορεσμός**», όταν ο άνθρωπος δεν μπορεί να περιοριστεί στις σχέσεις του στο κοντινό περιβάλλον, αλλά επιθυμεί τον λεγόμενο «πολλαπλασιασμό των σχέσεων», ο «**έποικισμός του έαυτού**», που συνίσταται «στην πρόσκτηση πολλαπλών και ανόμοιων δυνατοτήτων σχετικά με τον τρόπο που ζή κανείς», και ή λεγομένη «**πολυφέρνεια**», που αναφέρεται γενικά στην «διάσπαση του ατόμου σε μιά πολλαπλότητα προσωπικών αμφιέσεων»¹.

Το τρίτο στοιχείο της έκκοσμικεύσεως είναι ή λεγομένη «αποϊεροποίηση της ζωής», που συνίσταται στην αποβολή από την καθημερινή ζωή μας του ίερού, δηλαδή εκδιώκουμε τον Θεό από όλες τις βιολογικές και κοινωνικές ενέργειες και εκδηλώσεις μας. Ακόμη και στην αρχαία Έλλάδα ο βωμός ήταν το κέντρο όλων των εκδηλώσεων, ενώ σήμερα ο άνθρωπος αυτόνομήθηκε από τον Θεό και έθεσε ως κέντρο τον βωμό του έαυτού του. Κανονικά θα έπρεπε να θεωρούμε ολόκληρη την κτίση και την ζωή ως δώρο του Θεού σε μās, καθώς επίσης να πιστεύουμε ότι σε ολόκληρη την κτίση υπάρχουν οι ενέργειες του Θεού, με ανάλογο δέδαια τρόπο. Όταν όμως δεν γίνεται αυτό, τότε ζούμε την αποϊεροποίηση της ζωής.

Το τέταρτο γνώρισμα της έκκοσμικεύσεως είναι ή δαμιονοποίηση των έργων του Θεού, και αυτό είναι συνέπεια και συνάρτηση των προηγουμένων καταστάσεων. Η θεοποίηση ολόκληρου της δημιουργίας συνιστά την δαμιονοποίηση που είναι πράγματι έκκοσμίκευση.

Το πέμπτο γνώρισμα της έκκοσμικεύσεως είναι ή απώλεια της μεθόδου εκείνης δια της οποίας ο άνθρωπος θεραπεύεται, δηλαδή μετατρέπει την φιλαντία σε φιλοθεία και φιλανθρωπία, δια της Χάριτος του Θεού, όποτε αποκτά πραγματικές σχέσεις με τον Θεό, τους ανθρώπους και την κτίση.

Επομένως, τὰ πέντε αυτά στοιχεία, τὰ όποια,

1. βλ. Kenneth Gergen: «Ο κορεσμένος έαυτός», μετάφραση: Άλέξης Ζώτος, έκδ. Έλληνικά Γράμματα, 1997, σελ. 107-149.

όμως, έχουν μεγάλη σχέση μεταξύ τους, συνιστούν το φαινόμενο της έκκοσμικεύσεως, και είναι ή μεγαλύτερη ασθένεια των Χριστιανών, αλλά και γενικά των ανθρώπων της εποχής μας. Γενικά, έκκοσμίκευση είναι όταν παραμένουμε στην πεπτωκυία κατάσταση και δεν έλευθερωνόμαστε από την φθορά και την θνητότητα, και όταν μάλιστα τις συνέπειες της φθοράς και της θνητότητας, με όλα τὰ στοιχεία του παλαιού ανθρώπου, τὰ θεωρούμε ως φυσική κατάσταση και προσπαθούμε να τὰ επιβάλουμε ως τρόπο εκκλησιαστικής ζωής. Τότε πια ή έκκοσμίκευση λειτουργεί όχι ως μιά άλλη προσωπική κατάσταση, αλλά ως θεσμός.

2. Η αξία και ή σπουδαιότητα του Βαπτίσματος.

Σε μιά έκκοσμικευμένη κοινωνία, στην όποία ο κόσμος αντί να είναι βασίλειο του Θεού γίνεται βασίλειο του πονηρού, αντί ο άνθρωπος να είναι κατοικητήριο του Τριαδικού Θεού γίνεται παίγνιο των δαμώνων, το άγιο Βάπτισμα δοηθά σημαντικά στην μεταμόρφωση του ανθρώπου και την ανακαίνιση της κτίσεως ολόκληρου.

Βέβαια, το άγιο Βάπτισμα δεν μπορούμε να το εντάξουμε μέσα στην ωφελμιστική και χρηστική ανάγκη του συγχρόνου κόσμου, δεν πρέπει να ξεετάξουμε την αξία και την σπουδαιότητά του και να το εντάσσουμε σε ατομικιστικές χρηστικές επιλογές, για μιά εύχαριστη και ευτυχισμένη ζωή, αλλά πρέπει να βλέπουμε τον όντολογικό χαρακτήρα του, δηλαδή να βλέπουμε τις αλλαγές που επιφέρει στον άνθρωπο και την κτίση ολόκληρη.

Πράγματι, το Βάπτισμα λειτουργεί εκκλησιολογικά, αφού αποδέλπει στην εκκλησιοποίηση του ανθρώπου και την άρση της έκκοσμικεύσεως, αυτής της «κατάρας» της ανθρώπινης ύπαρξης. Εάν ή έκκοσμίκευση συνιστά την όντολογική ασθένεια του ανθρώπου, το Βάπτισμα, όταν γίνεται μέσα στις όρθόδοξες εκκλησιολογικές προϋποθέσεις, αποτελεί την θεραπεία του ανθρώπου και την ανακαίνιση του κόσμου.

Μιλώντας για όρθόδοξες προϋποθέσεις στο σημείο αυτό θα ήθελα άπλως να τονίσω δύο από αυτές, ήτοι τον σύνδεσμο μεταξύ πίστεως και βαπτίσματος και τον σύνδεσμο μεταξύ βαπτίσματος και έντολών του Θεού.

Στὴν πρώτη περίπτωση θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὸ χωρίο τοῦ Μ. Βασιλείου: «Πίστις δὲ καὶ βάπτισμα, δύο τρόποι τῆς σωτηρίας, συμφυεῖς ἀλλήλοις καὶ ἀδιαίρετοι. Πίστις μὲν γὰρ τελειοῦται διὰ βαπτίσματος, βάπτισμα δὲ θεμελιοῦται διὰ τῆς πίστεως, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἐκάτερα πληροῦνται»². Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ βάπτισμα πρέπει νὰ γίνεται μέσα στὰ ὀρθόδοξα πλαίσια, γιατί ἔξω ἀπὸ αὐτά, ὅταν δὲν διασώζεται ἡ ἀποκαλυπτικὴ ἀλήθεια, δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε λόγο γιὰ ἀληθινὸ βάπτισμα. Ἄλλωστε, τὸ Βάπτισμα εἶναι ἓνα μυστήριον ποὺ τελεῖται μέσα στὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρο. Ἐξω, λοιπόν, ἀπὸ τὸν χῶρο αὐτὸ δὲν λειτουργεῖ ἀναγεννητικά.

Καὶ στὴν δεύτερη περίπτωση, δηλαδὴ τὸν συνδυασμὸ μεταξὺ βαπτίσματος καὶ ἐντολῶν, θὰ ὑπογραμμίσω τὴν διδασκαλίαν τοῦ ὁσίου Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ ποὺ λέγει: «Πᾶς ὁ βαπτισθεὶς ὀρθόδοξως, ἔλαβε μυστικῶς πᾶσαν τὴν χάριν. Πληροφορεῖται δὲ λοιπόν, κατὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν»³. Ὅπως τὸ βρέφος ἔχει λάβει τὴν ζωὴ ἀπὸ τὴν σύλληψη καὶ τὴν γέννηση, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ ὅλα τὰ χαρίσματα ἐκδηλώνονται κατὰ τὴ διάρκεια τῆς σωματικῆς ἀυξήσεώς του, ἔτσι συμβαίνει καὶ μὲ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα. Ἡ Χάρη ποὺ λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἐκδηλώνεται ἀνάλογα μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ σὲ ὅλη τὴ ζωὴ του. Μὲ αὐτὴ τὴν ἐννοία συνδέουν οἱ ἅγιοι Πατέρες τὸ βάπτισμα τοῦ ὕδατος μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ πνεύματος καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐννοία κάνουν λόγο γιὰ βάπτισμα τοῦ ὕδατος καὶ πνεύματος, βάπτισμα τῶν δακρύων καὶ βάπτισμα τοῦ αἵματος. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος κάνει λόγο γιὰ τὰ πέντε εἶδη βαπτίσματος, ἥτοι τοῦ Μωϋσέως, «τυπικῶς δὲ τοῦτο ἦν», τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, «οὕτω δὲ ὅλον πνευματικῶς», τοῦ Χριστοῦ, «τοῦτο ἡ τελειότης», τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ αἵματος, «καὶ πολὺ γε τῶν ἄλλων αἰδεσμιώτερον», καὶ τῶν δακρύων, «ἀλλ' ἐπιπονώτερον»⁴. Ἄν δὲν δοῦμε τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος ἀπὸ αὐτὴν τὴν προοπτικὴ, τότε μᾶλλον τὸ θεωροῦμε

σὰν μιὰ μαγικὴ τελετὴ, καὶ μᾶλλον τὸ ἐκκοσμικεύουμε μὲ φοβερὲς συνέπειες γιὰ ὅλη μας τὴν ὑπαρξή.

Πὰ νὰ δοῦμε τὴν μεγάλη σημασία τοῦ Βαπτίσματος γιὰ ὁλόκληρη τὴν ζωὴ μας πρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε τρεῖς μεγάλες ἀλλαγὲς ποὺ δημιουργοῦνται μὲ τὸ ἅγιο Βάπτισμα.

α) Μὲ τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος μεταμορφώνεται ὁ ἄνθρωπος, δηλαδὴ καθαρίζεται τὸ κατ' εἰκόνα, τὸ ὁποῖον ἀμαυρώθηκε μὲ τὴν πτώση καὶ δίδεται ἡ δυνατότητα νὰ πορευθῇ ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸ καθ' ὁμοίωση. Αὐτὴ ἡ μεταμόρφωση καὶ ἡ ἀλλαγὴ δὲν εἶναι ἰδεατὴ, συμβολικὴ καὶ συναισθηματικὴ, ἀλλὰ ὄντολογικὴ, δηλαδὴ συνδέεται μὲ τὴν μεταβολὴ τῆς φιλαυτίας σὲ φιλοθέα καὶ φιλανθρωπία. Εἶδαμε προηγουμένως ὅτι ὁ ἄνθρωπος στὴν πτωτικὴ του κατάσταση εἶναι ἀτομικιστὴς, φίλαντος, ὁπότε μὲ τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος ἀποκτᾷ τὴν δυνατότητα νὰ μὴ ζῇ γιὰ τὸν ἑαυτό του, νὰ μὴ ἀγαπᾷ ἀλόγως τὸ σῶμα του, ἀλλὰ νὰ καθοριστοῦν ἐκ νέου οἱ σχέσεις του μὲ τὸ Θεὸ καὶ τὸν συνάνθρωπο.

Ὑπέροχες παρατηρήσεις στὸ σημεῖο αὐτὸ κάνει ὁ ἱερὸς Νικόλαος Καβάσιλας. Γράφει: «Τοῦτο τοῦ βαπτίσματος τὸ ἔργον· ἁμαρτιῶν ἀπολῦσαι, ἀνθρώπῳ Θεὸν καταλλάξαι, Θεῷ τὸν ἄνθρωπον εἰσποιῆσαι, ὀφθαλμὸν ταῖς ψυχαῖς ἀνοῖξαι, τῆς θείας ἀκτίνος γεῦσαι τὸ σύμπαν εἰπεῖν, πρὸς τὸν μέλλοντα βίον παρασκευάσαι. Οἰκοῦν εἰκότα ποιούμεν, ὄνομα αὐτῷ τιθέμενοι γέννησιν καὶ ἃ τὸν ἴσον δύναται λόγον, τά τε ἄλλα καὶ ὅτι Θεοῦ γινώσκιν ταῖς ψυχαῖς ἀνατέλλει τῶν τελομένων»⁵.

Εἶναι σημαντικὰ ὅσα λέγει ὁ ἱερὸς Νικόλαος Καβάσιλας γιὰ τὴν σημασία τοῦ Βαπτίσματος ἐν σχέσει δέδαια καὶ μὲ τὰ ἄλλα μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι τὸ Χρίσμα καὶ τὴν θεία Κοινωνία. Τὸ ἅγιο Βάπτισμα μεταδίδει τὴν ἐν Χριστῷ ὑπόστασιν καὶ τὸ εἶναι. Γράφει: «Ἐπεὶ τὸ μὲν Βάπτισμα τὸ εἶναι δίδωσι καὶ ὅλως ὑποστῆναι κατὰ Χριστόν, τοῦτο γὰρ νεκροὺς καὶ διεφθαρμένους παραλαβὸν εἰς τὴν ζωὴν πρῶτον εἰσάγει»⁶. Μὲ

2. Μ. Βασιλείου Ἔργα 10, ΕΠΕ σελ. 350.

3. Φιλοκαλ. Α', 115, 4β'.

4. Γρηγορίου Θεολόγου ἔργα, ΕΠΕ τόμ. 5, σελ. 104.

5. Νικολάου Καβάσιλα, ἔκδ. Γρηγόριος Παλαμᾶς, Φιλοκαλία 22, σελ. 386.

6. Νικολάου Καβάσιλα, ἔκδ. Γρηγόριος Παλαμᾶς, Φιλοκαλία 22, σελ. 278.

τὴν πτώση ἔχουμε ὑποστῇ μιὰ διαφθορὰ καὶ ἐπέσαμε σὲ κατάσταση νεκρώσεως, ὁπότε τώρα μᾶς δίδεται τὸ εἶναι, μιὰ καινούργια ὑπόσταση, ὁ Χριστός. Ἔτσι, ἐνῶ μὲ τὸ ἅγιο Βάπτισμα ἀποκτοῦμε τὴν γέννηση, μὲ τὸ ἅγιο Χρίσμα ἀποκτοῦμε τὴν κίνηση καὶ μὲ τὴν θεία Εὐχαριστία τὴν ζωὴ. Γράφει ὁ ἱερός Νικόλαος Καβάσιλας: «Τὸ μὲν γὰρ Βάπτισμα γέννησις, τὸ δὲ μύρον ἐνέργεια, καὶ κινήσεως ἐν ἡμῖν ἔχει λόγον· ὁ δὲ τῆς ζωῆς ἄρτος καὶ τὸ ποτήριον τῆς εὐχαριστίας θρωσὶς ἐστὶν καὶ πόσις ἀληθινή»⁷. Σὲ ἄλλο σημεῖο παρουσιάζοντας τὴν ἀξία τῶν τριῶν μυστηρίων, χρησιμοποιεῖ ἄλλην ὁρολογία, μένοντας στὴν ἴδια πραγματικότητα. Γράφει: «τὸ μὲν **βάπτισμα** τὸ εἶναι δίδωσι καὶ ὅλως ὑποστῆσαι κατὰ Χριστόν, τοῦτο γὰρ νεκροὺς καὶ διεφθαρμένους παραλαβὸν εἰς τὴν ζωὴν πρῶτον εἰσάγει, ἡ δὲ τοῦ μύρου χρῆσις τελειοῖ τὸν γεγεννημένον τῇ τοιαύτῃ ζωῇ προσήκουσαν ἐνέργειαν ἐντιθεῖσαν, ἡ δὲ **θεία εὐχαριστία** τὴν ζωὴν ταύτην καὶ τὴν ὑγίαν συντηρεῖ καὶ συνέχει...»⁸.

Ὑπάρχει στενὸς συνδυασμὸς μεταξὺ τῶν τριῶν αὐτῶν μυστηρίων, γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον μετὰ τὸ Βάπτισμα ὀδηγοῦμαστε στὸ Χρίσμα καὶ στὴ θεία Κοινωνία, γιατί αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ Βαπτίσματος, νὰ ἐνσωματωθοῦμε στὴν Ἐκκλησία, νὰ γίνουμε μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὡς μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἀξιωθοῦμε νὰ κοινωνήσουμε τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος Αὐτοῦ.

Μὲ τὸ Βάπτισμα, λοιπόν, γεννᾶται ὁ ἄνθρωπος σὲ μιὰ νέα ζωὴ, ἀποκτᾶ νέα ὑπόσταση, νέο τρόπο ὑπαρξῆς, ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ σκότος καὶ θεᾶται τὸ φῶς, ἀπὸ τὴν ἄγνοια ὀδηγεῖται στὴν γνώση τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ ἀλλοίωση γίνεται αἰσθητὴ κυρίως ἀπὸ τὸν βαπτισθέντα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλους ἀνθρώπους. Εἶναι χαρακτηριστικὸ αὐτὸ ποὺ λέγει ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος: «Ἀλλά, ὡς ἀπὸ τῆς θείας Γραφῆς ἀκήκοα καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βαπτίσματι ἡλικιωταὶ τινες βαπτιζόμενοι, τῇ ἐπελεύσει κατανυγέντες τοῦ Πνεύματος ἐδάκρυσαν»⁹.

Εἶναι σημαντικὰ καὶ ἀξιοπρόσεκτα ὅσα λέγει ὁ

ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ συνδέεται μὲ τὴν ἐνσωμάτωσή του στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν κοινωνία τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἐκκλησιολογικὲς τοποθετήσεις τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου προσφέρουν τὴν δυνατότητα νὰ δοῦμε τὴν μεγάλη ἀξία τοῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς θείας Κοινωνίας, ἀφοῦ, ἄλλωστε, βαπτιζόμαστε γιὰ νὰ κοινωνήσουμε τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὸν ἅγιο Ἰγνάτιο τὸν Θεοφόρο, ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ζωὴν ἀφ' ἑαυτοῦ του, μόνον ὁ Θεὸς εἶναι ἡ αὐτοζωή. Μετὰ τὴν πτώση ὁ ἄνθρωπος κρατεῖται ἀπὸ τὸν διάβολο καὶ τὸν θάνατο, ὁπότε πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ τὴν πραγματικὴ ζωὴ. Αὐτὴ ἡ ἐλευθέρωση δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ μὲ ἐξωτερικὲς ἐντολές, ἀλλὰ μὲ μιὰ ἀνακαίνιση καὶ ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ γίνεται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Γράφει ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος: «Μόνον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εὗρεθῆναι εἰς τὸ ἀληθινὸν ζῆν. Χωρὶς τούτου μηδὲν πρεπέτω»¹⁰. Ἐρωτᾷ ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος: «Πῶς ἡμεῖς δυνησόμεθα ζῆσαι χωρὶς αὐτοῦ»¹¹. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ μόνος του, ἀλλὰ διὰ τῆς κοινωνίας μὲ τὸν Θεό, καὶ βέβαια αὐτὴ ἡ ἀληθινὴ κοινωνία συντελεῖται μὲ τὴν οἰκείωση τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ στὴν ἐποχὴ του μερικοὶ ἰσχυρίζονταν ὅτι δὲν θὰ πιστεύουν σὲ κάτι ἂν δὲν τὸ βροῦν στὰ ἀρχεῖα τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος λέγει: «Ἐμοὶ δὲ ἀρχεῖά ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός, τὰ ἄθικτα ἀρχεῖα ὁ σταυρὸς αὐτοῦ καὶ ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ»¹². Ὁ Χριστὸς ἐνίκησε τὸν θάνατο καὶ τὴν ἁμαρτία μὲ τὸν Σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάστασή Του, ὁπότε καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ συμμετάσχουμε σὲ αὐτὸ τὸ μυστήριον τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως, καὶ αὐτὸ γίνεται μὲ τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος, ἀφοῦ κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο «συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ. στ', 4). Ἀλλὰ παράλληλα χρειαζό-

7. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 312.

8. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 278.

9. SC 113, σελ. 182.

10. ΒΕΠ, Ἀποστολικὴ Διακονία, τόμ. 2, σελ. 266.

11. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 270.

12. Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 278.

μαστε νὰ τραφοῦμε μὲ τὴν θεωθεῖσα σὰρκα τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε τὴν πραγματικὴ ζωή. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ τραφοῦμε μὲ τὴν θεωθεῖσα σὰρκα τοῦ Χριστοῦ. Γράφει ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος: «οὐχ ἡδομαι τροφῇ φθορᾶς, οὐδὲ ἡδοναῖς τοῦ βίου τούτου· ἄρτον τοῦ Θεοῦ θέλω, ἄρτον οὐράνιον, ἄρτον ζωῆς, ὃ ἐστὶ σὰρξ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ γενομένου ἐν ὑστέρῳ ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ πόμα θέλω τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἀγάπη ἀφθαρτος, καὶ ἀέναος ζωῆς»¹³.

Ὅλα αὐτὰ σημαίνουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν πτώση νεκρώθηκε, πέθανε σωματικά καὶ πνευματικά, ὁπότε τώρα χρειάζεται μιὰ καινούργια ἀναγέννηση καὶ μιὰ νέα ἀποκατάσταση. Αὐτὴ ἡ ἀποκατάσταση δὲν γίνεται μὲ ἠθικολογικὲς ἐντολές καὶ μὲ στοχασμούς, ἀλλὰ μὲ τὴν νέκρωση τοῦ θανάτου καὶ τὴν μεταμόρφωση τῆς ψυχοσωματικῆς ὑπάρξεως, πράγμα τὸ ὁποῖο πραγματοποιεῖται μὲ τὴν ἔνταξή μας στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησία, καὶ τὴν λήψη τῆς πραγματικῆς τροφῆς, πού εἶναι ἡ σὰρκα τοῦ Χριστοῦ, ὥστε καὶ ἐμεῖς νὰ συμμετάσχουμε σὲ αὐτὴν τὴν νίκη τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ θανάτου. Πατὶ πράγματι, ὅπως εἶπαμε προηγουμένως, αὐτὴ ἡ συμμετοχὴ μας δὲν εἶναι ἓνα ἠθικολογικὸ καὶ διανοητικὸ γεγονός, ἀλλὰ ὑπαρξιακὸ, ὄντολογικὸ.

β) Μὲ τὸ μυστήριό τοῦ Βαπτίσματος ἐπέρχονται καὶ ἄλλες ἀλλαγές, δηλαδὴ ἀλλάσσουν καὶ τὰ κοινωνικά δεδομένα. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν πτώση του, ἡ ὁποία ἐκλαμβάνεται ὡς ἀσθένεια τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, μετέδωσε τὴν ἀσθένεια καὶ στοὺς κοινωνικοὺς θεσμούς. Ἡ προσπάθεια ἐπιβολῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου πάνω στὸν ἄλλο ἄνθρωπο, ἡ ἐκμετάλλευση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, οἱ πόλεμοι καὶ οἱ καταστροφές κ.λπ. εἶναι ἀποτελέσματα τῆς φθαρτότητος καὶ τῆς θνητότητος πού κληρονομήσαμε μὲ τὴν προπατορικὴ ἁμαρτία. Ἐπομένως, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀνακαινίζεται, μεταμορφώνεται, τότε ἀλλάσσουν ὅλα τὰ κοινωνικά δεδομένα, χωρὶς βέβαια νὰ ζοῦμε τὴν τέλεια κοινωνία, τὴν ὁποία ἀναμένουμε στὸν μέλλοντα αἰῶνα.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία διασώζει πολλὰ παραδείγματα τέτοιων κοινωνικῶν ἀλλαγῶν. Χωρὶς νὰ γίνεται λόγος γιὰ κοινωνικά συστήματα, ἐν τούτοις μὲ τὴν συμμετοχὴ στὰ μυστήρια καὶ τὴν μέθεξη τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ γίνονται πολλές ἀλλαγές. Ὁ Χριστιανισμὸς κάνει ὅλες τὶς ἀλλαγές μέσα στὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Χριστιανοί, μετὰ τὸ Βάπτισμα, προχωροῦσαν στὴν ἐλευθέρωση τῶν δούλων, στὴν διόρθωση τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων, στὴν δίωση τῆς φιλανθρωπίας μὲ ποικίλους τρόπους. Ὑπάρχουν πολλὰ παραδείγματα στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, στὰ ὁποῖα φαίνεται τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Χριστιανῶν γιὰ τοὺς πτωχοὺς, τὶς χῆρες, τὰ ὀρφανὰ, τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς φυλακισμένους, τοὺς δούλους κ.λπ. Οἱ Χριστιανοὶ εὐεργετοῦσαν καὶ τοὺς εἰδωλολάτρες, ὅπως ὁμολογεῖ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης. Ἐπίσης, ὅταν ἐβαπτίζονταν, ἐλευθέρωναν τοὺς δούλους. Ἀναφέρεται ἡ περίπτωση τοῦ Ἑρμᾶ, νομάρχου τῆς Ρώμης (119 μ.Χ.), πού ὅταν ἔγινε Χριστιανὸς προσήγαγε τοὺς 1250 δούλους του γιὰ νὰ βαπτισθοῦν καὶ στὴν συνέχεια τοὺς ἀπελευθέρωσε. Μάλιστα διασώζονται οἱ λόγοι χειραφετήσεως, τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ δούλου, τοὺς ὁποίους ἔλεγε ὁ κύριός του ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου κρατώντας ἀναμμένη λαμπάδα: «διὰ τὸν φόβον τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ πρὸς ἴασιν τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἀποδίδω σοὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ εἶθε ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ μὲ θεωρήσῃ ἄξιον νὰ καταλάβω θέσιν τινὰ μεταξὺ τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ»¹⁴.

Φαίνεται, λοιπόν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔκανε τὴν μεγαλύτερη ἀλλαγὴ στὴν ἱστορία, ὅχι μὲ δημιουργία συστημάτων καὶ ἰδεολογιῶν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀνακαίνιση τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία προσφέρεται στὴν Ἐκκλησία διὰ τῶν μυστηρίων.

γ) Ἐφ' ὅσον μεταμορφώνεται ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ ἅγιο Βάπτισμα καὶ τὴν ἐν γένει ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ πού ἀκολουθεῖ, καὶ ἐφ' ὅσον γίνονται καὶ οἱ κοινωνικὲς ἀλλαγές, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὑπάρχουν καὶ κο-

13. ΒΕΠ 2, σελ. 305.

14. βλ. Παναγιώτου Δημητροπούλου: Ἡ πίστις τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ὡς κανὼν ζωῆς καὶ ὁ κόσμος, Ἀθῆναι - 1959, σελ. 142-188.

σμικρές έπιπτώσεις, δηλαδή τὰ εὐεργετικά αποτελέσματα τῆς ὑπερνικήσεως τοῦ θανάτου δέχεται καὶ ἡ κτίση. Ἄλλωστε, ὁλόκληρη ἡ κτίση δὲν ἔχει ἡθικὴ βούληση, ἀλλὰ παρασύρθηκε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο στὴν φθορά, ὁπότε ὅταν ὁ ἄνθρωπος μεταμορφώνεται, τότε καὶ ἡ κτίση ἀλλάζει προσανατολισμό.

Ἦδη ἔχω ἀναφέρει τὸ χωρίο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, στὸ ὁποῖο γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως, γιὰ τὴν ἐλευθέρωσή της ἀπὸ τὴν φθορά. Ἐδῶ ἀπλῶς θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω ἓνα καταπληκτικὸ ἀπόσπασμα τοῦ Ἁγίου Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, ποὺ δείχνει αὐτὴν τὴν ἐν τῷ μεταμορφωμένῳ ἀνθρώπῳ, ἀνακαίνιση καὶ τῆς κτίσεως. Γράφει ὁ Ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος:

«Προσεγγίζει ὁ ταπεινόφρων τοῖς φθορεῦσι θηρίοις. Καὶ ὅταν ἐπιβλέψῃ ἡ ὄρασις αὐτῶν ἐπ' αὐτῷ, ἡμεροῦται ἡ ἀγριότης αὐτῶν, καὶ προσπελάζουσιν αὐτῷ ὡς δεσπότη ἐαυτῶν, καὶ σαίνουσι τὰς κεφαλὰς ἐαυτῶν, καὶ λείχουσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τοὺς πόδας. Διότι ἐκείνην τὴν ὁσμὴν τὴν ἐκπνεύσασαν ἐκ τοῦ Ἀδάμ πρὸ τῆς παραβάσεως (ὅτε συνήχθησαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα ἐν τῷ παραδείσῳ) ὡσφράνθησαν ἐξ αὐτοῦ, ὅπερ ἐλήφθη ἐξ ἡμῶν... Πάλιν προσεγγίζει τοῖς ἐρπετοῖς τοῖς θανατηφόροις, καὶ εὐθὺς ἡνίκα πλησιάζει ἡ αἴσθησις τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἄψεται τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ὀξύτης καὶ σκληρότης τῆς πικρότητος αὐτῶν τῆς θανατηφόρου παύεται. Καὶ ἐν ἐαυτοῦ χερσὶν ὡς τὴν ἀκρίδα ψάχει αὐτά»¹⁵.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ φαίνεται ὅτι τὸ ἅγιο Βάπτισμα δὲν εἶναι μιὰ ἀπλὴ τελετὴ, οὔτε μιὰ προσευχή, ἀλλὰ εἶναι μυστήριον ἐντάξεως τοῦ ἀνθρώπου στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἐντάξεως ὑπερβαίνει ὁ ἄνθρωπος τὸν θάνατο, καὶ μετέχει τῆς καθαρτικῆς, φωτιστικῆς καὶ θεοποιοῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Μέσα στὴν προοπτικὴ αὐτὴ ζῇ ὁ βαπτισμένος τὴν καινὴ κτίση τῆς Ἐκκλησίας.

3. Ἑρμηνευτικὴ ἀνάλυση τῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς τοῦ Βαπτίσματος.

Ἡ τελετὴ τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος εἶναι πολὺ ἐκφραστικὴ καὶ ὅταν τὴν ἀναλύσῃ καὶ

ἐρμηνεύσῃ κανεὶς τότε μπορεῖ νὰ διαπιστώσῃ καὶ τὴν θεολογία τοῦ Βαπτίσματος καὶ τὴν ἀξία του γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ κατ' ἐπέκταση γιὰ ὁλόκληρη τὴν κτίση. Στὴν ἐνότητα αὐτὴ θὰ δοῦμε γιὰ λίγο τὴν ἀποστολικὴν περικοπή, ποὺ διαβάζεται κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Βαπτίσματος, καὶ εἶναι ἓνα τμῆμα ἀπὸ τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τὴν ὁποία θεωρῶ πολὺ σημαντικὴ γιὰ τὴν ὅλη ἐκκλησιαστικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ:

«Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν, συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡς περ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας· εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι συζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ὁ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ, ὁ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ. οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἐαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (Ῥωμ. σ', 3-11).

Δύο εἶναι οἱ βασικὲς ἐννοιες τῆς ἀποστολικῆς αὐτῆς περικοπῆς. Ἡ μία, ὅτι τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος εἶναι μετοχὴ στὸ Σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ δευτέρη, ὅτι αὐτὴ ἡ μετοχὴ δὲν εἶναι συναισθηματικὴ, ἡθικολογικὴ, ἀλλὰ συνδέεται στενὰ μὲ τὸν θάνατο τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἀνακαίνιση τῆς νέας ζωῆς, τῆς γεννήσεως τοῦ νέου ἀνθρώπου. Καὶ αὐτὰ τὰ δύο συνδέονται πολὺ στενὰ μεταξύ τους.

Τὸ μυστήριον τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρας εἶναι ἡ διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ μέθεξις τῆς καθαρτικῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Στὸ θέμα αὐτὸ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς γράφει: «τοῦτο δὲ ἐστὶν ὁ τοῦ Χριστοῦ Σταυρὸς, ἡ τῆς ἁμαρτίας κατάργησις»¹⁶. Καί, βέβαια, αὐτὸ συνδέ-

15. Ἰσαὰκ Σύρου, Ἀσκητικά, ἐκδ. Ρηγοπούλου 1977, σελ. 78.

16. Γρηγορίου Παλαμᾶ ἔργα, ΕΠΕ τόμ. 9, σελ. 284 καὶ ἐξῆς.

εται με την μεταμόρφωση των ενεργειών της ψυχής, οι όποιες στην πτωτική κατάσταση συνδέονται με την φιλαυτία και γενικά με την θνητότητα και φθαρτότητα.

Η βίωση του μυστηρίου της Αναστάσεως είναι ή μεταμόρφωση και ανακαίνιση του ανθρώπου με την μετοχή της φωτιστικής και θεοποιού ενεργείας του Θεού. Στην κατάσταση αυτή ο άνθρωπος έχει εντός του νοερά προσευχή, έχει δηλαδή άενηνα μνήμη Θεού, αφού έχει ελευθερωθή από τα πάθη της ήδονης και της οδύνης.

Ο Απόστολος Παύλος κάνει λόγο εδώ για «παλαιόν άνθρωπον», που σταυρώθηκε με το Άγιο Βάπτισμα, και το συνδέει με την κατάργηση του σώματος της αμαρτίας. Είναι πολύ σημαντικό το χωρίο: *«τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς αμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ αμαρτίᾳ»* (Ρωμ. στ', 6). Το σώμα της αμαρτίας είναι το ανθρώπινο σώμα που έχει τις συνέπειες της αμαρτίας, που είναι ή φθορά και ή θνητότητα. Και είναι γνωστόν ότι από την φθορά και την θνητότητα γεννιώνται πολλά πάθη, όπως της φιλοδοξίας, της φιληδονίας και της φιλοκτημοσύνης. Πρόκειται για ένα φαῦλο κύκλο, αφού ή φθορά και ή θνητότητα του σώματος δημιουργούν και αυξάνουν τα πάθη στον άνθρωπο, καθώς επίσης τα πάθη τρέφουν ακόμη περισσότερο την φθαρτότητα και την θνητότητα. Με το Άγιο Βάπτισμα υπερβαίνεται ή θνητότητα και φθαρτότητα, όχι βέβαια ότι ο βαπτισθείς δεν θα αποθάνη σωματικά, αλλά καταργούνται οι συνέπειες της φθαρτότητας και θνητότητας, εν σχέσει με τα πάθη, αφού παραμένουν ανενεργές.

Φυσικά, αυτή ή αναγέννηση δεν γίνεται μαγικά και μηχανικά, αλλά μυστηριακά με την ὅλη ἐκκλησιαστική ζωή (κατήχηση) που προηγείται της τελετής του μυστηρίου του Βαπτίσματος και την εὐαγγελική ζωή που ακολουθεῖ το Βάπτισμα. Μόνον μέσα στα πλαίσια αυτά μπορούμε να αντιληφθοῦμε τον αποστολικό αυτόν λόγο, καθώς επίσης και την ενέργεια του Αγίου Βαπτίσματος, δηλαδή της Χάριτος του Θεού διὰ του μυστηρίου του Αγίου Βαπτίσματος.

Τό ότι αυτή είναι ή ἐρμηνεία του αποστολικού χωρίου, φαίνεται και από τους λόγους του Ἀπο-

στόλου Παύλου που ακολουθοῦν την περικοπή που προαναφέραμε. Γράφει στην συνέχεια ο Ἀπόστολος Παῦλος: *«Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ αμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ αμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. αμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν»* (Ρωμ. στ', 12-14).

Στό χωρίο αυτό φαίνεται καθαρά ότι οι Χριστιανοί μετά το Βάπτισμα πρέπει να φροντίζουν ὥστε να μὴ βασιλεύη ή αμαρτία στο θνητό σῶμα, ή οποία αμαρτία ἐκδηλώνεται με τὸ να ὑπακούη ὁ ἄνθρωπος στις ἐπιθυμίες του θνητοῦ σώματος. Ἀντίθετα μάλιστα ὅλα τὰ μέλη του θνητοῦ σώματος πρέπει να εἶναι ὅπλα δικαιοσύνης καὶ ὁ ἄνθρωπος να εἶναι ἀναστημένος, ἀπὸ τὰ ἔργα της αμαρτίας. Στην κατάσταση αυτή ὁ ἄνθρωπος δὲν βρίσκεται ὑπὸ την κατοχή του νόμου, ἀλλὰ ὑπὸ την ἐνέργεια της θείας Χάριτος.

Ἄν συνδέσουμε τὸ χωρίο αυτό με ἄλλα χωρία του Ἀποστόλου Παύλου, ὅπως τὸ καταπληκτικό χωρίο ἀπὸ την ἴδια ἐπιστολή του (Ρωμ. η', 5-17), τότε μπορούμε να αντιληφθοῦμε ποιοί εἶναι οἱ σαρκικοί καὶ ποιοί οἱ πνευματικοί, πῶς ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει πνεῦμα Θεοῦ μέσα του, τί ἀκριβῶς εἶναι ή υἰοθεσία κατὰ Χριστόν, καὶ πῶς τὸ ἅγιο Βάπτισμα συνδέεται με την νοερά προσευχή καὶ την ἐσωτερική ἀναγέννηση του ἀνθρώπου, ποιά εἶναι τὰ ζωντανὰ μέλη της Ἐκκλησίας.

Πράγματι, ἂν ἀποσυνδέσουμε τὸ μυστήριο του Βαπτίσματος ἀπὸ αὐτήν την ἐσωτερική, ὑπαρξιακή ἀναγέννηση, που συνδέεται ἀναπόσπαστα με τὸν ἡσυχασμὸ καὶ την φιλοκαλική ἀτμόσφαιρα, τότε δὲν μπορούμε να αντιληφθοῦμε τί εἶναι τὸ Βάπτισμα, ποιά εἶναι ή θέση του μέσα στην Ἐκκλησία καὶ πῶς ἀναγεννᾷ τὸν ἄνθρωπο.

4. Μία σύγχρονη βαπτιστική ἐμπειρία

Γιὰ να μὴ φανῇ ὅτι ὅλα αὐτὰ που ἐγράφησαν εἶναι θεωρητικὲς ἀναλύσεις, οἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν καμιά σχέση με την ὑπάρχουσα πραγματικότητα, θὰ ἤθελα στην συνέχεια να ἀναφερθῶ σὲ ἓνα σύγχρονο παράδειγμα.

Πρόκειται για μιὰ ἀμερικανίδα, ἡ ὁποία ἔζησε ὅλην αὐτὴν τὴν νοοτροπία τοῦ σύγχρονου κόσμου, ὅπως τὴν εἶδαμε προηγουμένως, πέρασε, δηλαδή, ἀπὸ τὴν ἀπόγνωση πὺν δημιουργεῖ ἡ φθαρτότητα καὶ ἡ θνητότητα καὶ ἡ ζωὴ χωρὶς Χριστὸ καὶ στὴν συνέχεια θέλησε νὰ βαπτισθῇ ὁρθόδοξα. Ἡ ἀναζήτησις τῆς ὁρθοδόξου ζωῆς μέσα στὸν ὁρθόδοξο ἐκκλησιαστικὸν ὡρον ἦταν ἀποτέλεσμα μιᾶς ἀστατῆς ζωῆς πὺν ζοῦσε μὲ συνέπειες φοβερὲς καὶ στὴν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα, μὲ ἔντονες νευρολογικὰς ἀσθένειες. Σὺζυγος καὶ μητέρα τριῶν παιδιῶν πέρασε μέσα ἀπὸ τὴν κόλαση τῆς χωρὶς Χριστὸν ζωῆς.

Σὲ κάποια δύσκολη φάσις τῆς ζωῆς της, εὐρισκόμενη σὲ Νευρολογικὴ Κλινικὴ, ὕστερα ἀπὸ ἀπόπειρα αὐτοκτονίας, διάβασε τὸ βιβλίον «Ὁρθόδοξη Ψυχοθεραπεία» καὶ θέλησε νὰ ζήσῃ αὐτὴν τὴν θεραπεία μέσα στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Τὴν συνάντησα σὲ ἓνα Συνέδριον στὴν Ἀμερικὴ, στὸ ὁποῖον ἦλθε γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν εἰσηγήσιν, καὶ μοῦ ζήτησε νὰ τὴν βαπτίσω. Ὑστερα ἀπὸ μεγάλη περίοδο κατηχήσεως, τὴν ὁποία κατήχησις πέρασε, ὅπως προβλέπεται ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, μὲ προσευχὴν, συμμετοχὴν σὲ μερικὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, μελέτη πατερικῶν βιβλίων κ.λπ. ἦλθε ἡ ὥρα τῆς βαπτισέως της.

Μὲ τὸ Βάπτισμά της ἀπέκτησε ἐμπειρίαν ὅλων αὐτῶν πὺν συναντοῦμε στὴν Ἀγίαν Γραφὴ καὶ στὴν διδασκαλίαν τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Αἰσθάνθηκε βαθεῖαν μετάνοιαν μὲ διαρκὴ δάκρυα χαρμολύπης, λύπης γιὰ τὴν ἁμαρτίαν, χαρᾶς γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ἦταν γιὰ μῆνες ὡσὰν μεθυσμένη ἀπὸ τὴν Χάρει τοῦ Θεοῦ. Ὁ σύζυγός της καὶ τὰ τρία παιδιά της εἶδαν ἀμέσως τὴν τεράστιαν ἀλλαγὴν στὴ ζωὴ της. Σὲ σημεῖον μάλιστα πὺν τὰ παιδιά της μοῦ ἔστειλαν γράμμα γιὰ νὰ μὲ εὐχαριστήσουν γιὰ τὸ καλὸ πὺν ἔγινε σὲ ὁλόκληρην τὴν οἰκογένειαν. Νεκρώθηκε ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος. Καὶ τὸ καταπληκτικὸν εἶναι ὅτι εἶδε καὶ τρία θαύματα στὸ σῶμα της. Πᾶ τὸ ἓνα μπορῶ νὰ μιλῶσιν τώρα. Ἀμέσως μετὰ τὸ Βάπτισμα θεραπεύτηκε ἀπὸ τὴν ἀνίατη ἀσθένειαν τοῦ «λύκου». Καὶ αὐτὸ ἀποδείχθηκε ἀπὸ ἐξετάσεις. Πρὶν τὸ Βάπτισμα, ἀποκαλύφθηκε, κατόπιν ἐξετάσεων, ὅτι διακατεχόταν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀνίατη ἀσθένειαν,

ἐνῶ ἀμέσως μετὰ, πάλιν κατόπιν ἐξετάσεων, διαπιστώθηκε ὅτι εἶχε ἐλευθερωθῇ.

Στὴν συνέχεια θὰ παραθέσω μερικὰς σκέψεις της, τίς ὁποῖες μοῦ ἔστειλε μὲ γράμμα, οἱ ὁποῖες δείχνουν ὅλην αὐτὴν τὴν ἀλλαγὴν καὶ τὴν ἀτμόσφαιραν πὺν ζῇ ἀκόμη τώρα δύο χρόνια μετὰ τὸ Βάπτισμα. Γράφει:

«Τὸ καθαρτικὸν φῶς πὺν ἄρχισε νὰ καίῃ τὴν σαπίαν μου ὅταν βρῆκα τὸν Χριστὸν εἶναι τὸ στοιχεῖον πὺν καθαρίζει τὸν ἀέρα στὴ ζωὴν μου καὶ προσεύχομαι νὰ συνεχίσῃ νὰ μὲ φωτίσῃ μέσα ἀπὸ σᾶς. Καταλαβαίνω ὅτι ἐὰν ἐπέρχεται σὲ κάποιον βαθμὸν ἡ κάθαρσις σὲ μένα εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ Ἑλέους Τοῦ πὺν μὲ γεμίζει μετὰ τὴν θείαν Κοινωνίαν.

Ἀκόμη προσπαθῶ νὰ προσαρμοστῶ ἀπὸ τὴν καταστροφὴν πὺν μοῦ προξένησαν τόσα πολλὰ χρόνια ἁμαρτίας μαζί μὲ τὰ ναρκωτικά...

Μπορῶ νὰ προσεύχομαι σὲ κάθε περίστασις, καὶ τελικὰ αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἀληθινὴ προσφορὰ στὸν καθένα.

Μέσα ἀπὸ τὴν θείαν ἀποκάλυψιν τοῦ ζωντανοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ γραπτοῦ μηνύματος πὺν μεταδίδετε ἔχω ἀρχίσει νὰ ἀντιλαμβάνομαι ἓναν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖον ἡ ὑπαρξὴν μου ἔχει μεταπηδήσει ἀπὸ τὸν θάνατον στὴ ζωὴν. Ἡ βαθεῖα ἀγάπη στὴν καρδίαν μου ἔχει ἐπανατοποθετηθῇ στὴν σωστὴν τῆς θέσιν. Ἡ ἀκόρεστος ἐπιθυμία ἔχει μιὰ ποιότητα ἰδιωτικῆς καὶ ἡρεμῆς γλυκύτητας καὶ ὄχι μανιώδη ἐπιδίωξις τῆς λαγνείας στὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς πὺν ἔχει μέσα της τὸ μαρτύριον τοῦ Σισύφου. Αὐτὴ ἡ τραγικὴ ἀναζήτησις πὺν κατευθύνεται ἀπὸ συγκεκριμένους δαίμονας καταλήγει σὲ πνευματικὴν ἄβυσσον... στὴν προπατορικὴν τραγωδίαν. Τὸ τρόπαιόν της εἶναι ὁ θάνατος τῆς ψυχῆς πὺν προσφέρουν στὸν ἑαυτὸν τοῦ νικητῆς οὐρλιάζοντας ἀπὸ χαρὰ γιὰ τὴν νίκην τοῦς. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν, ἡ καρδιά πὺν ὁδηγεῖται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποθεῖ φυσικὰ τὴν μόνην ἀληθινὴν τῆς ἀγάπης. Ὅσο περισσότερον ἀναζητεῖ, τόσο περισσότερον γεμίζει μὲ χαρὰ καὶ μὲ τὴν ἀποφαιτικὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Ἀγαθοῦ. Τὸ ἀπεριόριστον αὐτῆς τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης ἀνάβει μιὰ ἡρεμὴ θερμότητα καὶ φωτίζει τὴν καρδιά μὲ παρηγορίαν καὶ ὄχι μὲ τὴν ἀσβεστη δυνατὴ φωτιά τῆς σάρκας πὺν κατακαίει καὶ καταστρέφει μέσα στὴν ἀγωνίαν τοῦ τὸν ἀπελπισμένον ἄνθρωπον.

Ἡ καρδιά μου πονάει, ὅταν ἔστω καὶ λίγο συλλαμβάνει τὸν χωρισμό της καὶ τὴν προδοσία της πρὸς τὸν Θεό...

Καταλαβαίνω ὅτι ἡ ὑποδοχὴ τῶν μυστηρίων ἀπὸ τὴν καρδιά καὶ τὸ σῶμα εἶναι μεγάλο θέμα προσωπικῆς πίστεως καὶ προετοιμασίας καὶ γονιμότητας. Ἡ καρδιά μου διψᾷ νὰ βρῇ τρόπους γιὰ νὰ «ὕφάνει» σὲ τρόπο ζωῆς τὴν μετάνοια, τὴν λατρεία, τὴν δοξολογία καὶ τὴν χαρὰ γιὰ ὅσο καιρὸ μοῦ ἀπομένει ἀκόμα πάνω στὴ γῆ...

Ὁ Θεὸς μοῦ δείχνει περισσότερο ἀπὸ ποτὲ τὴν ἀσχήμα μου σὲ εὐθεία ἀναλογία μὲ τὴν αὔξησιν τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἐλέους. Προσεγγίζω τὰ Μυστήρια μὲ μεγάλο φόβο, ἱκανὴ νὰ προσέρομαι μόνο μὲ τὸ χέρι σας στὸ κεφάλι μου. Ἀλλὰ μέσα στὴν καρδιά μου σέρνομαι. Ἡ ὁσία Μαρία μοῦ δίνει μεγάλη παρηγοριά καὶ ὅλες οἱ ἄλλες πόρνες καὶ οἱ δαμονιζόμενοι καὶ οἱ τελῶνες. Οἱ προσευχῆς τῆς προετοιμασίας καὶ τῆς εὐχαριστίας μοῦ δίνουν ἐπίσης δύναμιν νὰ τὸ τολμήσω. Ἐχω ἔντονη αἴσθησιν τῆς δύναμης τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἀγγέλων νὰ γεμίζουν τὴν Ἐκκλησία. Ἐχω τὴν αἴσθησιν ὅτι ἓνα μέρος τῆς θείας Λειτουργίας εἶναι μιὰ νεκρώσιμη ἀκολουθία γιὰ τὸν Θεὸ πού Τὸν σκότωσα προσωπικά καὶ συνεχίζω νὰ Τοῦ δίνω ἐμπτυσμούς. Θὰ ἀφιερῶσθαι τὴν ὑπόλοιπὴ ζωὴ μου, γιὰ νὰ δώσω ὅ,τι καλύτερο ἔχω σ' Ἐκεῖνον. Ἡ καρδιά μου τραγουδᾷ μετὰ τὴν θεία Κοινωνία, εἶναι ἡ μόνη χαρὰ πού ἐπιθυμῶ. Πιστεύω ἐπίσης ὅτι θὰ ἔχω περισσότερη ἀπὸ αὐτὴ τὴν χαρὰ πιὸ συχνὰ καθὼς μεγαλώνω. Ἀλλὰ εἶμαι εὐγνώμων γιὰ τὸν συνδυασμὸ αὐτῶν τῶν ἀκραίων καταστάσεων, γιὰτὶ μὲ κρατοῦν σὲ ἰσορροπία καὶ σὲ προσευχή...

Ἀλλὰ εἶναι εὐκαιρία γιὰ μένα νὰ ἀποκτήσω ὑπομονὴ καὶ ταπείνωσιν καὶ νὰ προχωρήσω βαθύτερα στὴν προσευχὴ πού ἀγαπῶ τόσο πολὺ καὶ νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴν ματαιοδοξία μου καὶ τὶς γήινες φροντίδες. Τόσα πολλὰ πράγματα στὴ ζωὴ φαίνονται ἀνόητα ἐὰν δὲν ἰδωθοῦν σὰ μιὰ εὐκαιρία γιὰ προσευχή. Πιστεύω ὅτι ὁ Θεὸς γνωρίζει τί χρειάζομαι γιὰ τὴν πνευματικὴ μου ἀνάπτυξιν, καὶ ἐὰν οἱ ἄνθρωποι μ' ἀγαποῦν ἢ ὄχι, ἢ τοὺς ἀρέσουν τὰ ὑλικά πράγματα πού τοὺς προσφέρω δὲν μὲ ἀπασχολεῖ καθόλου. Προσπαθῶ νὰ κάνω τὸ κάθε τι προσφορὰ προσευχῆς καὶ δοξολογίας· μιὰ ἀνθρώπινη προσπάθεια πού θὰ φθάσῃ στὸν

ἄλλον μέσα ἀπὸ τὰ χέρια μου, ἐνῶ προσπαθῶ νὰ πλησιάσω τὸν Θεὸ μὲ τὴν καρδιά μου. Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι αὐτὸ πραγματικὰ ἀλλάζει, γιὰτὶ δὲν ξοδεύω χρόνον μὲ τὴν ἀπάτη καὶ τὴν φαντασία τῆς ἀπόρρηψης. Αἰσθάνομαι καθαρὰ πλήρη σιγουριά καὶ παρηγοριά ἀπὸ τὸν Θεὸ πού μ' ἀγαπάει, ἄσχετα ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κόσμου. Τοποθετῶ ὅλες μου τὶς ἐλπίδες στὸν Χριστό, τὴν πραγματικὴ μου ἀγάπην, πού δὲν θὰ μὲ ἐγκαταλείψῃ ποτέ. Ὅλα τὰ ἄλλα παρέρχονται.

Ὅλο καὶ περισσότερο διαπιστώνω, καθὼς μελετῶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων καὶ τῶν πατέρων, ὅτι ὅλες οἱ περιστάσεις, εἴτε αὐτὲς πού μᾶς ἀπογοητεύουν εἴτε αὐτὲς πού μᾶς γεμίζουν, εἶναι ἀπλῶς μιὰ ἀφορμὴ γιὰ νὰ βυθισθῶ περισσότερο στὴν προσευχή. Ἡ καρδιά μου καίγεται γι' αὐτὴν τὴν προσευχή. Αἰσθάνομαι τὸν αἰχμηρὸ πόνον πού νιώθει ὁ ἐραστὴς καθὼς ἐπιθυμῶ νὰ νιώσω μέσα μου τὸν Χριστὸ νὰ μὲ γεμίξῃ. Μερικὲς φορὲς εἶναι ἓνας ὀξὺς πόνος γιὰ τὴν ἄθλια κατάστασή μου, πού τὴν περιγράφει ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος. Αὐτὰ τὰ δάκρυα εἶναι καυτὰ καὶ ἔχω ἓνα πόνον πού φλέγει τὴν καρδιά μου ἀπὸ τὴν λύπη πού μοῦ δημιουργεῖ αὐτὴ ἡ πραγματικότητα. Ὑπάρχει καὶ φόβος ἀκόμη καὶ ἰκεσία γιὰ δύναμιν καὶ ἔλεος. Γνωρίζω ὅτι ὁ Θεὸς ἐργάζεται γιὰ νὰ μεταμορφώσῃ σὲ μένα τὴν ἔντασιν αὐτοῦ τοῦ πόνου σὲ προσφορὰ προσευχῆς καὶ πράξεις φιλανθρωπίας πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸν Σωτῆρα μου. Ἡ καρδιά μου αἰσθάνεται πιὸ ἐλεύθερη καὶ καθαρή καὶ ἡ ὀξύτητα μαλακώνει. Εἶναι μιὰ αἰσθητὴ θερμότητα στὸ σῶμα μου καὶ δὲν μπορῶ νὰ περικλείσω τὸ αἶσθημα αὐτὸ μέσα μου. Ἴσως εἶναι μιὰ μικρὴ γέννησις ἀπὸ τὴν χαρὰ πού ἔζησε ὁ Ἅγιος Σεραφεῖμ· πολὺ μεγάλη γιὰ μένα νὰ τὴν ἀντέξω. Μὲ ἔλκει σὲ προσευχὴ ὅπουδήποτε κι ἂν εἶμαι. Τὸ αἰσθάνομαι αὐτὸ περισσότερο φέτος ἀπ' ὅ,τι πέρυσι, εἰδικὰ στὶς προσευχῆς τῆς Εὐχαριστίας μετὰ τὴν θεία Κοινωνία.

Ἐχω τὴν αἴσθησιν μιᾶς ὁλοκληρωτικῆς ἀπελευθέρωσης καὶ ἀνακούφισης καὶ μιᾶς χαρᾶς πού μὲ κατακλύζει μόλις κοινωνήσω, καὶ μένει μαζί μου ὅλο καὶ περισσότερο. Ἐπειτα ἡ ἄλλη πραγματικότητα τῆς κατάστασής μου μὲ ἐπαναφέρει καὶ πάλιν ἀρχίζω νὰ ἐτοιμάζομαι γιὰ τὴν Κοινωνία. Βρίσκω τὴν ἴδια στιγμή καὶ τὴν χαρὰ καὶ τὸ πένθος νὰ γε-

μίζουν την καρδιά μου μέσα σὲ μιὰ ἔντονη αἴσθη-
ση γλυκοῦ πόνου. Δὲν μπορῶ νὰ συγκρατήσω τὸ
μέγεθος αὐτῆς τῆς κατάστασης μέσα μου. Οἱ δύο
αὐτὲς διαφορετικὲς καταστάσεις ἀναμειγνύονται
καὶ ἐναλλάσσονται. Καὶ οἱ δύο μὲ ἔλκουν στὴν
προσευχή, ὅπου κι ἂν βρίσκομαι.

Δὲν φοβᾶμαι τόσο πολὺ νὰ ζῶ καὶ νὰ κινεῖμαι
μέσα στὸν κόσμο. Ὅταν βαπτίσθηκα φοβόμουν
νὰ ἀφήσω τὴν «ἀσφάλεια» τοῦ μοναστηριοῦ ἢ νὰ
κάνω ἓνα βῆμα πρὸς ὁποιαδήποτε κατεύθυνση,
διαπιστώνοντας ξαφνικὰ καὶ μὲ ὀδύνη πόσο με-
γάλος κίνδυνος καὶ κόλαση ὑπάρχει παντοῦ. Ἀρ-
χίζω νὰ καταλαβαίνω ὅτι ὁ παράδεισος καὶ ἡ κό-
λαση πάνω στὴν γῆ εἶναι μιὰ νοητικὴ ἐπιλογή,
ποὺ ὑπάρχει μέσα στὴν καρδιά, ἄσχετα ἀπὸ τὸ
περιβάλλον. Μερικὰ ἀπλὰ σπίτια ἔχουν μιὰ κα-
θαρὴ καὶ ἀγνὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ οὐρανοῦ, ἐνῶ με-
ρικὰ μοναστήρια ἐλίσσονται πρὸς τὴ μιζέρια μέσα
σὲ μιὰ κόλαση ὑποκρισίας.

Αἰσθάνομαι ἐντελῶς ἐλεύθερη, γιατί μπορῶ νὰ
κάνω τὸ πιὸ σπουδαῖο πράγμα ὅπου κι ἂν εἶμαι,
καὶ μαθαίνω ἀπὸ πολλὲς περιστάσεις, κυρίως ἀπὸ
τὶς δύσκολες ποὺ μοῦ ραγίζουν τὴν καρδιά. Ἀντὶ
γιὰ φόβο καὶ ὑποχώρηση ἀπὸ τὸ ἐπιθυμητικὸ μου
ἀναβλύζει ἡ προσευχή.

Ἀπὸ μιὰ ἄποψη αὐτὸ ἔχει ἀναπτυχθῇ σὲ ἐλευ-
θερία ἀπὸ τὸ πνίξιμο τοῦ φαρισαϊκοῦ νομικισμοῦ
ποὺ κυριαρχεῖ στὴν ρωσικὴ ἐνορία ἐδῶ. Ἔχω στα-
ματήσῃ σιγὰ σιγὰ νὰ πηγαίνω ἐκεῖ, παρακολου-
θῶ μόνο κάποιες ἀκολουθίες Ἀγίων...».

Συμπέρασμα

Τὸ ἅγιο Βάπτισμα, μὲ τὰ ὅσα προηγούνται καὶ
τὰ ὅσα ἀκολουθοῦν αὐτό, ἀνακαινίζει τὸν ἄνθρω-
πο, τὸν ἀπαλλάσσει καὶ τὸν ἐλευθερώνει ἀπὸ τὸν
θάνατο καὶ τὸν διάβολο, καὶ βέβαια αὐτὸ ἔχει
ἐντονα κοινωνιολογικὲς καὶ κοσμικὲς συνέπειες.
Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὰ μυστήρια μεταμορφώνει τὸν
ἄνθρωπο καὶ ἀνακαινίζει τὸν κόσμο ὁλόκληρο,
εἶναι ἡ ζύμη ποὺ ἀρτοποιεῖ ὁλόκληρὴ τὴν κτίση.
Δὲν πρόκειται γιὰ χρησιμοθηρικὲς ἀλλαγές, ἀλλὰ
γιὰ ὄντολογικές.

Βέβαια, γιὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ σω-
στικά καὶ μεταμορφωτικά μέσα ἀπὸ τὸ ἅγιο Βά-
πτισμα πρέπει νὰ ὑπάρχουν οἱ ἀπαραίτητες ὀρθό-
δοξες καὶ ἐκκλησιολογικὲς προϋποθέσεις. Μόνο
τότε ὑπερβαίνεται ἡ ἐκκοσμικευση, διαφορετικὰ
συνεχίζεται καὶ ἐπεκτείνεται. Μιὰ τελετὴ Βαπτί-
σματος ποὺ γίνεται μὲ ἐκκοσμικευμένο τρόπο
αὐξάνει τὸ πρόβλημα καὶ μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι
μιὰ ἐκκοσμικευμένη Ἐκκλησία εἶναι ἐκκοσμικευ-
μένη καὶ στὸ Βάπτισμα. Πιστεύω ὅτι ὁ τρόπος μὲ
τὸν ὁποῖο μιὰ Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει τὸ Βάπτι-
σμα δείχνει ἂν εἶναι αὐθεντικὴ ἢ ἐκκοσμικευμένη.

Πάντως εἶναι μεγάλη ἡ δύναμις τῆς Χάριτος,
ποὺ προσφέρεται διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος,
ὅταν συνδέεται μὲ τὴν ὅλη ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ.
Μπορεῖ νὰ μεταμορφώσῃ καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν
ἄνθρωπο καὶ τὸν σύμπαντα κόσμο.

ΚΛΑΔΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Όταν ή αλήθεια είναι μέτρο ζωής και όχι αντικειμενική απόδειξη ή ιδεολογική βεβαιότητα, τότε απόλυτο κριτήριο της αλήθειας είναι ή καθολικότητα. Η καθολικότητα σημαίνει την ολότητα και την πληρότητα της ζωής και όχι την αποσπασματικότητα του γράμματος ή της σκέψης. Με αυτό το νόημα είναι ή Έκκλησία κιβωτός και ταμείο της αλήθειας, ή αλήθειά της είναι τρόπος ζωής, και όχι άπλως άρθρα ιδεολογικής πίστεως. Γι' αυτό

αυτής της αλήθειας και όχι για να έξυπηρετήσουν οργανωτικές σκοπιμότητες. Η μοναδική ανάγκη που συνέστησε δομές ή θεσμούς μέσα στην Έκκλησία, ήταν ή έσωτερική αναγκαιότητα πραγμάτωσης της Έκκλησίας ως Σώματος του Χριστού, ένωσης του Θεού με τον άνθρωπο. Γι' αυτό και ή λειτουργική ιεραρχία των διοικητικών δομών υπηρέτησε από την αρχή την μοναδική αυτή έσωτερική αναγκαιότητα, το ίδιο όπως και το τυπικό της λατρείας, ή άγιογραφία ή ή άρχιτεκτονική των ναών.

Μέσα σ' αυτήν την προοπτική, με πρωτοβουλία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, συνεστήθη από την Ι. Σύνοδο ή «Έπικοινωνιακή και Μορφωτική Υπηρεσία της Έκκλησίας της Ελλάδος».

Η Υπηρεσία αυτή έχει ως σκοπό:

1. την μελέτη των ποιμαντικών προβλημάτων του συγχρόνου κοινωνικού περιβάλλοντος, και
2. την προβολή της εκκλησιαστικής παραδόσεως και της έθνικής μας ιδιοπροσωπείας καθώς και την άσκηση σύγχρονης εκκλησιαστικής ποιμαντικής, με κάθε πρόσφορο μέσον επικοινωνίας, ενημερώσεως και μορφώσεως (ραδιόφωνο, τηλεόραση, κάθε είδους εκδόσεις, ως και όλες τις ήδη ύφιστάμενες περιοδικές εκδόσεις της Έκκλησίας της Ελλάδος).

Στά πλαίσια αυτά κυκλοφορούν τα περιοδικά:

«Έκκλησία», μηνιαίο επίσημο Δελτίο της Έκκλησίας της Ελλάδος,

«Έφημέριος», μηνιαίο περιοδικό με σκοπό την επιμόρφωση και ποιμαντική κατάρτιση του Ίερού Κλήρου,

«Θεολογία», έξαμηνιαίο επιστημονικό - θεολογικό περιοδικό, και ή έφημερίδα «Η Αλήθεια».

Παράλληλα ό Κλάδος Έκδόσεων, κατόπιν αποφάσεως της Διοικούσης Επιτροπής της Ε.Μ.Υ.Ε.Ε., έγκαινίασε την σειρά ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, με την προσφορά δύο βιβλίων έτησίως προς τους Ίερείς μας, ως συμβολή

Του Αρχμ. κ. **ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΧΑΡΑΜΑΝΤΙΔΗ**
Διευθυντού Κλάδου Έκδόσεων - Ιστορικού Αρχείου

και από τις πρώτες στιγμές της ζωής της ή Έκκλησία ξεχώρισε την αλήθειά της, δηλαδή την «όρθοδοξία» της, από την πλάνη, με κριτήριο την καθολικότητα.

Από τις πρώτες στιγμές της ζωής της ή Έκκλησία είδε την καθολικότητα να προσδιορίζει την όρθοδοξία. Μιά τοπική Έκκλησία είναι όρθοδοξη, στο ποσοστό που πραγματώνει και φανερώνει την Καθολική Έκκλησία, την ολότητα της πίστεως και της αποκαλύψεως. Η Όρθοδοξία δεν βρίσκεται πρωταρχικά και αντικειμενικά απογεγραμμένη στα έγχειρίδια, σε άρχες και αξιώματα· το μέτρο της αλήθειας δεν είναι πρωταρχικά ή διατύπωσή της αλλά ή έμπράγματη φανέρωσή της στην ζωή του εκκλησιαστικού σώματος.

Έτσι ή Έκκλησία δεν ξεχώρισε ποτέ την αλήθεια της από την ζωή της. Η κάθε φάση του εκκλησιαστικού βίου, ή διοίκηση, ή τέχνη, ή φιλανθρωπία, ό μοναχισμός, είναι βιωματικές φανερώσεις της καθολικής αλήθειας, αποκαλύπτουν την αλήθεια της Καθολικής Έκκλησίας. Οί αντικειμενικές δομές ή μορφές εκφράσεως του εκκλησιαστικού βίου προέκυψαν από την «λειτουργία» της ευχαριστιακής συνάξεως των πιστών, από την πραγμάτωση της αλήθειας αυτού του σώματος. Καί καθιερώθηκαν σάν δυνατότητες φανερώσεως

στήν ἐπιμόρφωση καὶ στήν ποιμαντική τους ἀποστολή. Πρὸς τοῦτο ἐκυκλοφόρησαν καὶ ἀπεστάλησαν τὰ βιβλία:

«Τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, ἱστορικο-κανονικὴ καὶ λειτουργικὴ θεώρηση» τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννου Φουντούλη (Νο 2),

«Ἡ καύση τῶν νεκρῶν», συλλογικὸς τόμος (Νο 3), καὶ ἐτοιμάζεται

«Ἡ ἠθικὴ θεώρηση τῶν μεταμοσχεύσεων», συλλογικὸς τόμος (Νο 4).

Ἀνετέθη, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, στὸν Κλάδο Ἐκδόσεων ἢ εὐθύνη τῶν ἐκτυπώσεως καὶ τῆς ἀποστολῆς:

α) τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (Ὀκτώβριος 1999),

β) τοῦ Προγράμματος τοῦ Ἰωβηλαίου, καὶ

γ) μὲ ἀφορμὴ τὸν ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν προαιρετικὴ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος στὶς ταυτότητες τῶν Ἑλλήνων Πολιτῶν, τῶν φυλαδίων ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ (Νο 24, 25, 26, 27).

Ὁ Κλάδος Ἐκδόσεων προετοιμάζει τὶς ἀκόλουθες ἐκδόσεις:

– «Ἐγγραφα τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τῆς συστάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Διαβεβαιώσεως τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Νεοσυντάτου Ἑλληνικοῦ Κράτους, τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»

(μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συμπληρώσεως 150 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτοκεφάλου).

– «Μνήμες καὶ μαρτυρίες ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς» (ἀφιερωματικὸς τόμος).

Πὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ τὸ Τμήμα Συντάξεως ἐπεξεργάζεται τὸ πολύτιμο ἀρχεῖο ὑλικὸ ποὺ φυλάσσεται στὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἐζητήθησαν ἀπὸ τὶς Ἱερές Μητροπόλεις δι' Ἐγκυκλίου Συνοδικοῦ Σημειώματος καὶ ἀπεστάλησαν ἤδη ἀπὸ αὐτές.

– Ἐκδοση λευκώματος μὲ σχέδια, γραβοῦρες, φωτογραφικὸ ὑλικὸ μὲ θέμα τὸν νεοελληνικὸ ἐκκλησιαστικὸ βίον κατὰ τὰ τελευταῖα 150 ἔτη.

– «Ἡ μαρτυρία τῆς ἀγάπης - Τὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας σήμερον».

Στὸν τόμο καταγράφεται ὅλο τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ τόμος θὰ περιέχει καὶ πλούσιο φωτογραφικὸ ὑλικό.

Τὰ Περιοδικὰ ΕΚΚΛΗΣΙΑ καὶ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ὑπάρχουν, ἀπὸ τὸ τεῦχος Μαΐου 2000, καὶ στὸ ἠλεκτρονικὸ διαδίκτυο στήν διεύθυνση <http://www.ecclesia.gr> καὶ οἱ θεολογικὲς μελέτες τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ ΘΕΟΛΟΓΙΑ θὰ ἐμπλουτίσουν τὴν Μυριόβιβλο (τὴν ἠλεκτρονικὴ ἐκκλησιαστικὴ βιβλιοθήκη).

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΟΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΓΑΜΟΥ

α) Πνευματική λύσις γάμου

Ο γάμος διά την Έκκλησίαν είναι μυστήριο και άφορᾷ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τοῦ «σώματος» τῶν πιστῶν, δηλ. τὴν Έκκλησίαν, ὡς πνευματικῆς φύσεως ὄργανισμόν, διεπόμενον ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων, κατοχυρουμένων διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἁρθρῶν 3 καὶ 13 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1975. Διὰ τοῦτο, ἀκολουθῶν ὁ πολι-

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. **Κυρίλλου Μισιακούλη**
Γραμματέως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς

τειακὸς νομοθέτης τὴν παράδοσιν τῶν ἀπ' αἰῶνων ἱστορικῶν δεσμῶν τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους μὲ τὴν Ὁρθόδοξον Έκκλησίαν του, διὰ μὲν τὴν νόμιμον ὑπόστασιν τοῦ θρησκευτικοῦ γάμου, ἀπαιτεῖ τὴν ἱερολογίαν, διὰ δὲ τὴν τελείωσιν τῆς λύσεως αὐτοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν Έκκλησίαν, προσαιπιτεῖ καὶ πνευματικὴν λύσιν ὑπ' Αὐτῆς. Ὁ ἐν τούτῳ σεβασμὸς ὑπὸ τῆς Πολιτείας τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῆς Έκκλησίας ἀποτελεῖ συνέχειαν παραδόσεως, παγιωθείσης ἤδη κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδον καὶ συνεχισθείσης καὶ ἐπὶ τῆς τουρκοκρατίας, καθ' ἣν, ὡς ἡ τέλεις, οὕτω καὶ ἡ λύσις τοῦ γάμου ἦτο ἀνατεθειμένη εἰς τὰ ὄργανα τῆς Έκκλησίας. Ὡς ἐκ τούτου, καὶ μετὰ τὴν, ἐν ἔτει 1834, ἀνάθεσιν τῆς κρίσεως καὶ ἀποφάσεως, ἐπὶ αἰτήσεων λύσεως τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου, εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, διετηρήθη ὁ θεσμὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου λύσεως τοῦ γάμου: «Ἐπειδὴ ὁ γάμος εἶναι καὶ μυστήριον καὶ ἀπαιτεῖται ἐκκλησιαστικὸν διαζύγιον», κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 3633/3701/12 Νοεμβρίου 1835 Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ κείμενον τῆς Ἐγκυκλίου ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Ἀριθμ. Πρωτ. 3633/3701

Περὶ Ἐκκλησιαστικοῦ Διαζυγίου
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας καὶ Ἐπισκόπους

Ἡ Σύνοδος διὰ τῆς ἀπὸ 15ης Μαΐου καὶ ὑπ' ἀριθ. 2676, 3123/2210 ἐγκυκλίου αὐτῆς ἐπιστολῆς ἐγνωστοποίησε πρὸς πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ διάζευξις τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὸ πολιτικὸν ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ πολιτικὰ Δικαστήρια, κατὰ τὴ πολιτικὴν ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ Δικονομίαν, καὶ παρ' αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸ πολιτικὸν μέρος καὶ ἡ τελεία αὐτοῦ διάζευξις.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ γάμος εἶναι καὶ μυστήριον, καὶ ἀπαιτεῖται καὶ ἐκκλησιαστικὸν διαζύγιον, διατάττεσθε:

α) Ὅσάκις σᾶς παρουσιάζεται δικαστικὴ ἀπόφασις, διαζευγνύουσα τὸν γάμον, φέρουσα τὸ ἐκτελεστήριον, νὰ δίδηται τὸ Ἐκκλησιαστικὸν διαζύγιον, κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον τύπον, χωρὶς ἄλλης πρὸς ὑμᾶς προσκλήσεως τοῦ δικαστηρίου, εἰς τοὺς πολιτικῶς διαζευγμένους, λαμβάνοντες παρὰ τοῦ αἰτοῦντος τὴν διάζευξιν καὶ παρακαταθέτοντες εἰς τὰ Ἐπισκοπικὰ Ἀρχεῖα ἀπλοῦν ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως.

β) Δὲν δύνασθε νὰ δίδητε ἄδειαν εἰς δεύτερον γάμον, εἰς πολιτικῶς μόνον διαζευγμένους, ἐάν τις ζητήσῃ τοιαύτην, ἐὰν προηγουμένως δὲν ἰδῆτε ἐκκλησιαστικὸν διαζύγιον, ἐκδιδόμενον παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπισκόπου, τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον θέλετε καταχωρεῖν εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἐπισκοπῆς σας.

Τὴν παροῦσαν Συνοδικὴν διαταγὴν, ἔχοντες ὑμεῖς ὑπ' ὄψιν πρὸς ὁδηγίαν σας, θέλετε κοινοποιῆσαι αὐτὴν εἰς ἀντίγραφα καὶ πρὸς οὓς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων σας ἀνήκει. Καὶ ταῦτα κατ' ἐγκρίσιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Νοεμβρίου 1835

† Ὁ Κυνοῦρίας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, Πρόεδρος

† Ὁ Ἀργολίδος ΚΥΡΙΛΛΟΣ

† Ὁ Ἀττικῆς ΝΕΟΦΥΤΟΣ

† Ὁ πρώην Ἡλείας ΙΩΝΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς Θ. Φαρμακίδης

Ἐξ ἄλλου, εἰς τὸν ἰσχύοντα Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Έκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ν. 590/1977 (Φ.Ε.Κ. Α' 146), κεφάλαιον ΙΗ' ρυθμίζονται, διὰ τῶν ἁρθρῶν 49 καὶ 50, τὰ περὶ Γάμου καὶ Διαζυγίου. Τὸ ἄρθρον 50 τοῦ Ν. 590/77 ρυθμίζει λεπτομερῶς τὰ τῆς πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου, ὡς ἔπεται:

Άρθρον 50

«1. Προκειμένης έγερσεως άγωγής διαζυγίου τὰ κατὰ τὴν ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου διέπονται ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 593 καὶ ἐπέκεινα τοῦ Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας.

2. Καταστάσης ἀμετακλήτου τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀκυροῦται ὁ γάμος ἢ λύεται οὗτος διὰ διαζυγίου, ὁ παρὰ τῷ ἐκδόντι τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασιν δικαστηρίῳ Εἰσαγγελεὺς κοινοποιεῖ, τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, ἀντίγραφον ταύτης εἰς τὸν ἐκδόντα τὴν ἄδειαν τοῦ γάμου Ἀρχιερέα, ὅστις ἐν συνεχείᾳ προβαίνει ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀκύρωσιν ἢ τὴν λύσιν τούτου καὶ πνευματικῶς. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἄδεια γάμου ἐξεδόθη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἀμετάκλητος δικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ ἡμεδαποῦ Δικαστηρίου, ἀκυροῦσα ἢ λύουσα τὸν γάμον, κοινοποιεῖται κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς τὸν Ἀρχιερέα, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ ὁποίου ἐδρεύει τὸν ἐκδόντα ταύτην δικαστήριον, ὅστις προβαίνει ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀκύρωσιν ἢ τὴν πνευματικὴν λύσιν τούτου. Ἡ περὶ ἀκυρώσεως ἢ λύσεως τοῦ γάμου ἀπόφασις γνωστοποιεῖται εἰς τὸν Ἀρχιερέα τὸν ἐκδόντα τὴν ἄδειαν τελέσεως τοῦ γάμου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ὁ νόμος δηλ. ἐπιτάσσει τὴν πνευματικὴν λύσιν τοῦ γάμου ὡς διαπιστωτικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀρμοδίου Ἐπισκόπου, μὴ ἔχοντος νὰ ἐρευνήσῃ ἄλλο τί, εἰ μὴ μόνον ἐὰν ἔχη ἐκδοθῇ ἀμετάκλητος δικαστικὴ ἀπόφασις λύσεως τοῦ γάμου ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου. Ὡς «δεσμία» δὲ ἐνέργεια προβλέπετο αὕτη καὶ ὑπὸ τῶν προϊσχυσασῶν διατάξεων ἔχουσα ὡς περιεχόμενον τὴν διαπίστωσιν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ γεγονότος τῆς ἐπελθούσης διὰ τῆς ἀμετακλήτου δικαστικῆς ἀποφάσεως λύσεως τοῦ γάμου.

Περαιτέρω, βάσει τοῦ ἀρθροῦ 15, τοῦ Ν. 1183/1981, «Περὶ συστάσεως πρωτοδικείων... καὶ ρυθμίσεως ἐτέρων τινῶν δικαστικῶν θεμάτων» (Φ.Ε.Κ. 191/Α'/1981) ἐρρυθμίσθη νομοθετικῶς καὶ τὸ θέμα τῆς πνευματικῆς λύσεως τοῦ γάμου εἰς τὴν περίπτωσιν ἀρνήσεως τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, «ἐὰν, κατὰ τὸ ἀρθρον 50 παρ. 2 τοῦ ΚΧ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀρμοδῖος Ἀρχιερεὺς δὲν προβῇ εἰς τὴν πνευματικὴν λύσιν τοῦ γάμου, ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς εἰς τοῦτον περιελεύσεως τῆς λυούσης τὸν γάμον ἀμετακλήτου δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὁ γάμος λύεται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς Ἐκκλη-

σίας τῆς Ἑλλάδος, αἰτήσῃ τοῦ ἐνδιαφερομένου».

Πνευματικὴ λύσις γάμου τελεσθέντος ἄνευ Ἐπισκοπικῆς Ἀδείας

Άρθρον 49 τοῦ Ν. 590/77,
«Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

«1. Ἡ ἱερολογία τοῦ γάμου τελεῖται μετὰ προτέραν ἐγγράφον ἄδειαν τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ τόπου τῆς τελέσεως ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ. Διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας ἀπαιτεῖται καὶ προηγουμένη ἐγγράφος ὑπεύθυνος δήλωσις τῶν μελλονύμφων περὶ μὴ ὑπάρξεως ὡς πρὸς αὐτοὺς ἀναβλητικοῦ ἢ ἀνατρεπτικοῦ τινος κωλύματος. Διὰ κανονιστικῶν ἀποφάσεων τῆς Δ.Ι.Σ. θέλει καθορισθῇ, κατὰ τὴν κεκμένην νομοθεσίαν, ἡ διαδικασία χορηγήσεως ἀδείας γάμου.

2. Εἰς τὸν ἄνευ ἐπισκοπικῆς ἀδείας τελέσαντα γάμον ἱερέα ἐπιβάλλεται, ἐκτὸς τῶν εἰς τοῦτον ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων κανονικῶν ποινῶν, καὶ ποινὴ φυλακίσεως μέχρις ἐνὸς ἔτους».

Διὰ τὴν τέλεσιν θρησκευτικοῦ γάμου ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ κατὰ τόπον ἀρμοδίου Μητροπολίτου. Ἡ ἄδεια αὕτη προβλέπεται ἀπὸ τὰ ἀρθρα 49 τοῦ Ν. 590/77, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, 74 τοῦ ν. 4149/1861, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης, καὶ 2 παρ. 1 ἐδ. γ' τοῦ ν. 510/1947, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Δωδεκανήσου, τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 1250/82 «Γιὰ τὴν καθιέρωση τοῦ πολιτικοῦ γάμου». Ἐπομένως οἱ μελλόνυμφοι δεόν νὰ προσκομίσουν εἰς τὸν κληρικόν, ὁ ὁποῖος θὰ τελέσῃ τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου, ἀπαραιτήτως καὶ ΑΔΕΙΑΝ τοῦ οἰκείου ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ. Ἡ τυχὸν τέλεσις θρησκευτικοῦ γάμου ἄνευ Ἐπισκοπικῆς Ἀδείας, συνεπάγεται διὰ τὸν τελέσαντα τὸ μυστήριον κληρικὸν πειθαρχικὰς καὶ ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ἐν τοῖς ὑπερθεῖν διαλαμβανομένου ἀρθροῦ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, εἶναι ὅμως κατὰ πάντα ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον ἐτελέσθη ὑπὸ κανονικοῦ ἱερέως.

Διὰ τὴν πνευματικὴν λύσιν γάμου τελεσθέντος ἄνευ Ἐπισκοπικῆς Ἀδείας, ἀπαιτεῖται ἐν πρώτοις καταχώρησις τοῦ γάμου εἰς τὰ διβλία Γάμων τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως (διὰ τὴν ὁποίαν καταχώρησιν δεόν νὰ χρησιμοποιηθῇ πᾶν μέσον, δι' οὗ ἀποδεικνύεται ἡ ἱερατικὴ τέλεσις τοῦ γάμου), καὶ μετὰ ταῦτα νὰ λυθῇ πνευματικῶς καὶ ἐκδοθῇ τὸ σχετικὸν Διαζευκτήριον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΠΟΪΑΣ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Ἡ ἔρευνα καὶ μελέτη τῶν συγχρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ ἡ διατύπωσις προτάσεων περὶ τοῦ τρόπου λυσιτελεστέρας ἀντιμετώπισεως αὐτῶν εἰς ἐπίπεδα Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Μητροπόλεων, Ἑνοριῶν.

2. Ἡ ἀποτελεσματικώτερα ὁργάνωσις τοῦ εὐρυτάτου κοινωνικοῦ προνοιακοῦ καὶ φιланθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

3. Ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ἐκάστοτε προκαλουμένων ἐκτάκτων κοινωνικῶν ἀναγκῶν, ἔνεκα σεισμῶν, πλημμυρῶν καὶ λοιπῶν θεομηνιῶν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο διοργάνωσις πρωτοβουλιῶν κοινωνικῆς ἀντιλήψεως.

4. Ἡ ἐξασφάλισις καὶ λειτουργία ἀποθηκευτικῶν χώρων εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα πρὸς συγκέντρωσιν εἰδῶν βοήθειας, διὰ τὴν ἀμεσώτεραν κάλυψιν τῶν εἰρημένων ἐκτάκτων ἀναγκῶν.

5. Ἡ ὁργάνωσις καὶ λειτουργία ἐκπαιδευτικῶν Σεμιναρίων διὰ τὴν προπαρασκευήν, ἐνημέρωσιν, ἐκπαίδευσιν ἢ καὶ μετεκπαίδευσιν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὑπηρετούντων τὸ κοινωνικὸν καὶ προνοιακὸν αὐτῆς ἔργον.

6. Ἡ διοργάνωσις Συνεδρίων καὶ Ἡμερίδων ἐπὶ θεμάτων κοινωνικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπικαιρότητος, ἀποβλεπόντων ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν προβλημάτων καὶ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν πληροφόρησιν τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν προβολὴν τοῦ ἤδη συντελουμένου ἔργου τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ μελετωμένου προ-

βλήματος.

7. Ἡ δημιουργία καὶ ἡ περιοδικὴ ἐνημέρωσις βάσεως πληροφοριῶν περὶ τοῦ εὐρυτάτου προνοιακοῦ ἔργου τοῦ ἀσκουμένου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ διὰ παντὸς ἐπικοινωνιακοῦ μέσου προβολὴ τοῦ πρὸς ἔμπρακτον διδασχὴν τοῦ Λαοῦ, στήριξιν τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐνεργὸν συμπαράστασιν διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ τεραστίου αὐτοῦ ἔργου διακονίας τῶν ἐμπεριστάτων.

8. Ἡ τεχνικὴ συμπαράστασις πρὸς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ὁργάνωσιν τοῦ προνοιακοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου αὐτῶν.

9. Ἡ ἐκπόνησις σχεδίων κοινωνικο - προνοιακῶν παρεμβάσεων ὑπὲρ εὐπαθῶν ὁμάδων πληθυσμοῦ (π.χ. ἐπαναπατριζόμενοι ὁμογενεῖς, ἀθίγγανοι, ἄστεγοι, ἄνεργοι, οἰκονομικοὶ πρόσφυγες κ.λπ.) καὶ ἡ ὑποβολὴ αὐτῶν πρὸς συγχρηματοδότησιν ἐκ πηγῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

10. Ἡ ἀναζήτησις πηγῶν καὶ μεθόδων χρηματοδότησεως τῶν φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐν γένει προνοιακοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς ἐν τε τῇ ἡμεδαπῇ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ.

11. Ἡ ἐπιδίωξις ἀναγνωρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς Ἑταίρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος, δυναμένης νὰ συμμετάσχη εἰς τὴν διανομὴν καὶ διακίνησιν τῆς ἐκάστοτε ἐγκρινομένης βοήθειας τόσον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅσον καὶ εἰς τὰς ὁμόρους Βαλκανικὰς Χώρας.

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ - ΔΙΑΦΟΡΑ
- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ
- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ ἄρθρον τῆς συντάξεως

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΟ «ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ»**

Τὸ «ζήτημα τῶν νέων ταυτοτήτων» ἔγινε καταλύτης, ποὺ ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια τὸν ἐπιμελῶς πρὸ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἀποκρυπτόμενο ἀντιεκκλησιαστικὸ προσανατολισμὸ τοῦ ἡγετικοῦ πυρῆνος τῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι γνωστὲς οἱ γραπτὲς διατυπωμένες ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης κ. Σταθοπούλου γιὰ τὴ δημιουργία οὐδετέρου θρησκευτικῶς κοσμικοῦ κράτους, οἱ ὁποῖες εἶναι συμβατὲς πρὸς ἀνάλογες γραπτὲς θέσεις τοῦ Πρω-

τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ἀπὸ τὸν Κυβερνητικὸ Ἐκπρόσωπο· ἐνῶ ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Εὐθυμίου διεβεβαίωσε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο ὅτι τίποτε δὲν θὰ προχωρήσῃ στὰ ζητήματα τῶν ταυτοτήτων καὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐὰν προηγουμένως οἱ δύο θεσμικοὶ παράγοντες δὲν διεξαγάγουν σχετικὸν διάλογο· ἐνῶ ὑπῆρχαν ὅλες αὐτὲς οἱ καθησυχαστικὲς δηλώσεις, αἰφνιδίως, ὅταν ὁ Μακαριώτατος βρισκόταν γιὰ λίγες ἡμέρες στὴν Ρουμανία, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀνεκοίνωσε, ὅτι εἶναι ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητη ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ περὶ μὴ ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματοῦ στὶς ταυτότητες.

Προκαλεῖ ἐκπληξιν καὶ λύπην ἡ ἀπόφασις αὐτή, ἡ ὁποία ἐλήφθη ἐρήμην τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ δι' ἀντιδημοκρατικῆς ἐνεργοποίησεως πυγμῆς ἰσχύος καὶ μοναρχικῆς ἐξουσίας ἐνὸς ἀνδρός, ἡ ὁποία στὴν ἀρχὴ παρέκαμψε ὅποιανδήποτε συζήτησι στὴν Βουλὴ ἢ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο καὶ στὴ συνέχεια περιφρόνησε τὶς ἀντίθετες προφορικὲς ἢ γραπτὲς γνώμες καὶ ὑποδείξεις διακεκριμένων καὶ σωφρόνων ἐκπροσώπων τοῦ νομικοῦ κόσμου καὶ αὐτοῦ τοῦ κυβερνῶντος κόμματος, οἱ ὁποῖες τόνιζαν ὅτι ἡ ἀπόφασις γιὰ τὶς νέες ταυτότητες εἶναι ἐξ ἐπόψεως νομικῆς καὶ συνταγματικῆς ἀστήρικτη. (Ἔχουν λεχθῇ καὶ γραφῇ σχετικῶς τόσον πολλὰ, ὥστε δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναληφθοῦν).

Ἀκόμη μεγαλυτέραν ἐκπληξιν προκαλεῖ ἡ συνεχιζομένη ἀλαζονικὴ ἐμμονὴ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ στὴν ἀστήρικτη αὐτὴ ἀπόφασι, ποὺ ἀποκαλύπτει ὄχι μόνον «αἰφνιδιασμόν», ἀλλὰ καὶ «ἐμπαιγμόν» τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀλαζονικὴν περιφρόνησιν αὐτῆς. Ἡ περιφρόνησις αὐτὴ κορυφώθηκε στὴν κατὰ πρωτοφανῆ τρόπον ἄρνησι τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ νὰ δεχθῇ πρὸς διαλογικὴν συζήτησιν τὸν Μακ. Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τρεῖς ἐκπροσώπους τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας, τὴν ἡμέρα ποὺ αὐτὴ συνεδρίαζε.

Ἡ ἀδιαλλαξία τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δὲν κάμφθηκε οὔτε ἀπὸ τὶς συνεχιζόμενες ἐκκλήσεις τῆς Ἐκκλησίας γιὰ διάλογο ἐπὶ τοῦ ὑπαρκτοῦ θέματος

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς
Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

θυπουργοῦ κ. Σημίτη. Οἱ πρὸ τῶν ἐκλογῶν φιλοεκκλησιαστικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ δευτέρου ἔδιναν τὴν ἐντύπωσι ὅτι στὸ ζήτημα ὁσέων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας εἶχαν μεταβληθῇ μὲ κάποιαν ἐπελθοῦσα ὠριμότητα οἱ παλαιᾶς –μαρξιστικῆς ἐμπνεύσεως– θέσεις του, ὅπως εἶχαν μεταβληθῇ καὶ παρόμοιες θέσεις τοῦ ἀεμνίστου προκατόχου του Ἀνδρέα Παπανδρέου. Κατὰ παρόμοιον τρόπο ἀμφότεροι εἶχαν ὀρθῶς ἐγκαταλείψει τὸν ἀρχικὸ ἀντιευρωπαϊκὸ προσανατολισμὸ τους. Ἀλλ' ἡ ἐντύπωσις αὐτὴ περὶ μεταβολῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἄρχισε, ὡς μὴ ὠφελε, νὰ ἀποδεικνύεται ἐσφαλμένη.

Ἐνῶ στὴν ἀρχὴ κυβερνητικὰ στελέχη διεβεβαίωναν τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι πᾶσα τυχὸν μεταβολὴ στὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας θὰ συζητηθῇ προηγουμένως ἀπὸ ἐκπροσώπους αὐτῶν· ἐνῶ ἡ κ. Ὑπουργὸς Ἑσωτερικῶν γραπτῶς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ προηγηθῇ διάλογος γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ταυτοτήτων καὶ θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας· ἐνῶ ἡ ἀρχικῶς ἐκφρασθεῖσα σχετικὴ πρόθεσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ἀποδοκιμάσθηκε ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Τύπου ὡς «προσωπικὴ γνώμη», ἡ ὁποία δὲν ἐκφράζει τὴν Κυβέρνησι, καὶ γι' αὐτὸ ἔγινε λόγος γιὰ «ἀδειασμα»

τῶν ταυτοτήτων, οὔτε ἀπὸ τὶς ὑποδείξεις ἐπιφανῶν μελῶν καὶ πρῶν Ὑπουργῶν τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ., οὔτε ἀπὸ τὶς μεγαλειώδεις λαοσυνάξεις, οὔτε ἀπὸ δημοσκοπήσεις, ποὺ ἀπεδείκνυναν ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειονοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ θέλει εἶτε τὴν ὑποχρεωτικὴ εἶτε τὴν προαιρετικὴ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στὶς ταυτότητες, δοθέντος ὅτι αὐτὴ ὄχι μόνον δὲν θίγει τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν μειονοτήτων, ἀλλ' ἀναμφιδόλως τὰ ἐξαίρει καὶ τὰ ἀναδεικνύει ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ὀρθὰ πλαίσια διακυβερνήσεως τῆς χώρας.

Αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὴν περιφρούρησι τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ὅλων τῶν νομίμων καὶ νομοταγῶν μειονοτήτων καὶ νὰ ἀγωνισθῇ νὰ πείσῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἡγέτες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ὅτι ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στὶς ταυτότητες (θὰ προσθέταμε: καὶ σ' αὐτὰ τὰ διαβατήρια) ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ὄχι μόνον θὰ διευκολύνῃ τὴν ἄνευ γραφειοκρατικῶν διαδικασιῶν διεξαγωγὴ καὶ τέλεσι πολλῶν δικαιопραξιῶν καὶ ἔννομων πράξεων, συμφωνιῶν, ἀνταλλαγῶν κ.λπ., ἀλλὰ καὶ θὰ εἶναι σημειολογικῶς ἡ συμβολικὴ ἔκφρασις τῆς ὑπάρξεως –μεταξὺ ἀτόμων ἢ ὁμάδων διαφορετικῆς θρησκευτικῆς παραδόσεως– σχέσεων ὄχι ὑπόπτου κρυψινόας ἢ ὑστεροβουλίας, ἀλλὰ διαφανείας, εἰλικρινείας, ἀλληλοσεβασμοῦ καὶ οἰκουμενικῆς ἀγάπης. Ἐὰν στὴν –κατὰ τὴν συντριπτικὴ πλειονοψηφία Ὁρθόδοξη– Ἑλλάδα εἶναι ἐπιθυμητὴ μία τέτοια ἀτμόσφαιρα πρὸς χάριν τῶν μικρῶν μειονοτήτων τῆς, πολὺ περισσότερον θὰ ἔπρεπε νὰ πεισθοῦν ὅλοι οἱ Ἡγέτες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐξασφάλις διαφανείας σὲ εὐρωπαϊκὴς χώρες μὲ πολιτισμικόν, ὁμολογιακόν καὶ θρησκευτικόν πλουραλισμό, γὰρ νὰ εἶναι οἱ ἀμοιβαῖες σχέσεις τῶν «διαφορετικῶν» ἀτόμων ἢ ὁμάδων εἰλικρινεῖς, χωρὶς κρυψίνους καὶ ὀπισθοβουλίες.

Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ἀποβάλωμε τὴν προσωπίδα τῆς ὑποκρισίας καὶ τοῦ στρουθοκαμηλισμοῦ, νὰ ἀναγνωρίσωμε τὰ λάθη μας, πράγμα ποὺ εἶναι γνώρισμα ὅλων τῶν μεγάλων πολιτικῶν, καὶ νὰ παραδεχθῶμε ὅτι τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα δὲν κινδυνεύουν ἀπὸ τὴν ἀναγραφή στὶς ταυτότητες τοῦ θρησκευματος, τὸ ὅποιον οὕτως ἢ ἄλλως εἶναι ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοῖς πᾶσι γνωστὸν εἶτε ἀπὸ τὰ ὀνόματα, ποὺ ἀποκαλύπτουν θρησκευτικὴς καὶ

ἐθνικὴς παραδόσεις, εἶτε ἀπὸ γλωσσικὴς ἢ λεκτικὴς ἰδιομορφίες, εἶτε ἀπὸ τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος, εἶτε ἀπὸ τὴ μορφολογία τοῦ προσώπου, εἶτε ἀπὸ τὰ ἠλεκτρονικὰ φακελλώματα, εἶτε ἐνδεχομένως καὶ ἀπὸ τὰ παντὸς εἶδους κατασκοπευτικὰ συστήματα Echelon, ἐναντίον τῶν ὁποίων κυρίως θὰ ἔπρεπε νὰ στραφῇ τὸ ἀνθρωπιστικὸν ἐνδιαφέρον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, κ.λπ. Ἐπὶ πλέον ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις πρέπει νὰ καλλιεργῇ τὴν εἰλικρίνεια καὶ νὰ εἶναι ἔτοιμη νὰ προστατεύῃ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἀληθῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς καὶ ὄχι –ὅπως συνέβη στὸ Κοσσυφοπέδιο– κατὰ τρόπον ἀμφίβολο, ἀνελικρινῇ καὶ καταστρεπτικόν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Ἡγεσία τῆς Ἑλλάδος ἔχει σπουδαιότητα ἀποστολὴ στὶς Διασκέψεις Κορυφῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐπισημανθέντων δημιουργοῦνται εὐλόγως ἔντονα ἐρωτήματα:

Πατὶ ὁ σὲ πολλοὺς τομεῖς σώφρων καὶ συνετὸς κ. Πρωθυπουργός, ὁ ὁποῖος μὲ μεθοδικότητα καὶ σύνεσι προώθησε τὴν εἴσοδο τῆς Ἑλλάδος στὴν Ο.Ν.Ε. ἀδιαφορεῖ ἔως τώρα γὰρ τὸ τεράστιο κόστος, τὸ ὁποῖο θὰ ἔχουν γὰρ τὴν Κυβερνήσι του ἀφ' ἑνὸς ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας ἀφεργυρότης καὶ ἀναξιοπιστία τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἀθέτησε ὑποσχέσεις, ἀφ' ἑτέρου ὁ ἐπικείμενος ἐθνικὸς διχασμός, τὸν ὁποῖο αὐτὴ ἀναιτίως προκαλεῖ διὰ τῆς ἐμμονῆς τῆς στὴν τελείως ἀστήρικτη ἀπόφασί της, τρίτον ἡ συνεχιζομένη κατασυκοφάντησις μελῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἡγεσίας καὶ ιδίως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ὡς ἐπιδιωκόντων μερίδιο τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας (!) καὶ τέταρτον ἡ δυσφήμησις τῆς χώρας στὸν πολιτισμένο κόσμος; Τί συνετέλεσεν ὥστε ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὁ ὁποῖος δὲν διστάζει νὰ προβάλλῃ «αὐτοκατάργησί» του ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως (λ.χ. γὰρ τὶς εὐθύνες, ποὺ σχετίζονται πρὸς κάποιαν «χωματερή» τῆς Κρήτης), αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ κλείῃ τὰ ὦτα του στὶς ἐκκλήσεις τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος (κλήρου καὶ λαοῦ);

Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργός τελικῶς θὰ νικήσῃ πολιτικῶς μὲ σύνεσι καὶ διορατικότητα καὶ δὲν θὰ ἐμμεῖνῃ στὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἀποφάσεώς του γὰρ τὶς ταυτότητες, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προσπαθῶμε σὲ ἄλλο ἄρθρο μας νὰ δώσωμε ἀπάντησι στὰ ἀνωτέρω διατυπωθέντα ἐρωτήματα.

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ

(Λόγος έκφωνηθείς στὸν Ἄρειο Πάγο - Πνύκα τὸ ἑσπέρας τῆς 29.6.2000)

«Θεμέλιον ἄλλον οὐδεὶς δύναται θῆναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός»

(Α' Κορ. 3, 11)

Κάθε ὥρα τῆς Ἱστορίας, ὅπως καὶ κάθε ὥρα τῆς ζωῆς ἐνὸς ἀνθρώπου, ἔχει τὴ δική της ἀξία καὶ ἰδιαιτερότητα. Ὅμως ὑπάρχουν ὥρες πυρηνικές, ὥρες ἀξονικές, ὥρες πού, ὅπως λέει ὁ λαός μας, «οἱ οὐρανοὶ εἶναι ἀνοιχτοί», γιατί σ' αὐτές τὶς ὥρες τελεσιουργοῦνται μεγάλα καὶ ἱστορικά γεγονότα παγκόσμιας σημασίας, ἀληθινὰ μυστήρια ζωῆς. Τέτοια ἀσφαλῶς ἦταν ἡ ὥρα πού τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐμπόδισε τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, τὸν ἄνθρωπο πού εἶχε ἐπιλεγεί «βαστάσαι τὸ ὄνομα» τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ «ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ

στιανικῇ μαρτυρία.

Ὁ Ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ ἦλθε στήν Ἑλλάδα μέ πρῶτο σταθμὸ τὴ Σαμοθράκη, χῶρο μυστηριακῆς λατρείας τοῦ παγανιστικοῦ τότε ἐλληνικοῦ πνεύματος. Δὲν ἦταν τυχαῖο αὐτὸ μὴ καὶ μόλις πέρασε ἀπέναντι στοὺς Φιλίππους, ἡ πρώτη του πράξη ἦταν νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴν παιδίσκη τὸ «πνεῦμα πύθωνος» (Πράξ. 16, 16) πού εἶχε, δηλαδή νὰ καταργήσῃ μία μάντιδα. Μὲ τὴ θαυματουργὸ αὐτὴ παρέμβαση ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς φανέρωνε τότε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ νέο ρόλο τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴ νέα του ἀποστολή. Ἐφεξῆς, κατὰ τὴν ρῆσιν τοῦ Δελφικοῦ Μαντείου, στήν Ἑλλάδα «οὐκ ἔχει Φοῖβος καλύβην, οὐ μάντιδα δάφνην, ἀπέσβετο καὶ ἄλλον ὕδωρ». Ὁ πύθων τοῦ Ἀπόλλωνος καταργεῖται, τὸ μαντεῖο σιγᾷ καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ ὑπηρετήσῃ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Σήμερα στήν ἀρχὴ τῆς τρίτης χιλιετίας αὐτὸς ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ αὐτὸς ὁ Λόγος μέ τὴ μορφή τῆς Ὁρθοδοξίας, καλοῦνται νὰ ἐπιβεβαιώσουν τὴν παρουσία τους μέσα στήν Ἑνωμένη Εὐρώπη, ἀποδεικνύοντας ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει καὶ ρόλο καὶ λόγο στὸ κοινὸ εὐρωπαϊκὸ μας γίνεσθαι. Ἴδου ἄλλωστε καὶ τὸ θέμα τῆς ἀποψινῆς μας ὁμιλίας ἀπὸ τοῦ περιωνύμου αὐτοῦ καὶ ἱστορικοῦ βήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

βασιλέων» (Πράξ. 9, 15) νὰ συνεχίσει τὴν ἱεραποστολή του στήν Ἀσία καὶ τὸν ἔστειλε στήν Τρωάδα, μπροστὰ στήν πύλη τῆς Εὐρώπης.

Δὲν ἦταν ἀπλῶς μιὰ συγκυρία, δὲν ἦταν τυχαία ἡ εἴσοδος τοῦ Παύλου στήν ἐλληνικὴ Μακεδονία. Τὸ εἰδικὸ ὄραμα πού ἀξιώθηκε νὰ ζήσει καὶ ἡ πρόσκληση τοῦ νεαροῦ Μακεδόνα πού τὸν ἰκέτευε «διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν» (Πράξ. 16, 9) ἦταν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ νὰ διαβεῖ τὴν πύλη καὶ νὰ περάσῃ ἀπέναντι, νὰ μπεῖ μέσα στὰ ἐλληνικά, στὰ εὐρωπαϊκὰ ἐδάφη. Ἦταν ἓνα ὄραμα πού φανέρωνε τὴ νέα πραγματικότητα, ἓνα ὄραμα πού ὀρίζει μέχρι σήμερα τὴ μοίρα μας, ἓνα ὄραμα πού ἄλλαξε τὴν πορεία τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἔδωσε νέα εὐθύνη καὶ δύναμη στὸ ἐλληνικὸ πνεῦμα. Ἔτσι γιὰ πρώτη φορὰ πρὶν ἀπὸ 1950 χρόνια ἡ παρουσία τοῦ Παύλου στὸ εὐρωπαϊκὸ ἔδαφος προδιέγραφε τὴ σημασία πού ἐπρόκειτο νὰ ἔχει ἡ χριστιανικὴ πίστη στήν Εὐρώπη καὶ στὸν πολιτισμὸ τῆς. Καὶ ταυτόχρονα ὀριοθετοῦσε καὶ τὶς διαστάσεις καὶ τὰ πλαίσια τῆς μορφῆς πού ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ στὴ γηραιὰ μας ἡπειρὸ ἡ χρι-

Σεβασμώτατοι Ἅγιοι Ἀδελφοί, ἐκπρόσωποι τῶν παλαιφάτων Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, ὡς καὶ τῆς ἱ. Μονῆς Σινᾶ,

Σεβασμώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχες τῆς καθ' ἡμᾶς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Πανοσιολογιώτατοι καὶ αἰδεσιμολογιώτατοι Πατέρες,

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργὲ Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων,

Ἐντιμότητε κ. Δήμαρχε Ἀθηναίων,

Ἑλλογμώτατοι Καθηγητὲς καὶ λοιποὶ ἀνώτατοι κρατικοὶ λειτουργοί,

Λοιποὶ ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,
Εὐλογημένε λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐρχόμενος στὴν Ἑλλάδα ἄρχισε νὰ κηρύττει πρῶτα στοὺς Ἰουδαίους τῆς Ἑλλάδος προετοιμαζόμενος γιὰ τὴ μεγάλη ὥρα τοῦ πνεύματος, γιὰ τὴν ὁμιλία του στοὺς Ἑλληνες. Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ μιλήσει στοὺς Ἀθηναίους δὲν πῆγε μόνο στὴ Συναγωγή. Τὸ κείμενο τῶν Πράξεων εἶναι ἀποκαλυπτικό. *«Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις... καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πάσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας»* (Πράξ. 17, 17). Καὶ ἦσαν τελικὰ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ ποὺ τὸν ὠδήγησαν στὸ βῆμα τοῦ ρήτορος ζητώντας του νὰ τοὺς μιλήσει καὶ νὰ τοὺς ἐξηγήσει. *«Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου»* (Πράξ. 17, 22) διάνοιξε ἀμέσως καὶ χωρὶς περιττὰ ἢ διστακτικὰ ρητορικὰ σχήματα τοὺς ὀρίζοντες τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος, τὸ πῆρε μέσα ἀπὸ τὸ βωμὸ τῆς ἀνθρώπινης φιλοσοφίας, ποὺ κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης εἶναι *«ἀεὶ ὠδίνουσα καὶ μηδέποτε ἀπογεννώσα τῷ τόκῳ»* καὶ τῆς ἄγνοιας τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ ἔριξε μέσα στὴν κολυμβήθρα βαπτίζοντάς το στὸ βασιλεῖο φῶς τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης ἐκείνης ὥρας φάνηκε τότε πολὺ φτωχό. Μόνο μιὰ μικρὴ ομάδα ἀνθρώπων τὸν πίστεψαν, *«ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ γυνὴ τις ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς»* (Πράξ. 17, 34). Κι ὅμως τὸ πραγματικὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἄργησε νὰ φανεῖ. Ὅχι μόνο ὁ ἐλληνικὸς κόσμος, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ καὶ ὅλος ὁ ρωμαϊκὸς θὰ ἀκούσει τὸ λόγο τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν καὶ θὰ ὀδηγηθεῖ πρὸς τὴν πίστιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν Τρωάδα στὴν Ἑλλάδα, ὠδήγησε στὸν ἐκχριστιανισμὸ τῆς Εὐρώπης. Συνεπῶς ἀπὸ τὴν ὁμιλία τοῦ Παύλου στὸν Ἀρειο Πάγο προέκυψε ὁλόκληρος ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμός.

Ἀνάγκη ὅμως εἶναι νὰ στοχασθοῦμε πάνω στὸ ἐρώτημα τί εἶναι Εὐρώπη καὶ ποιὸς εἶναι Εὐρωπαῖος. Ἀπὸ τίς ἀπαντήσεις ποὺ ἔχουν δοθεῖ μέχρι σήμερα καμία δὲν εἶναι τόσοσον περιεκτικὴ καὶ λιτὴ ἀλλὰ καὶ ἀκριβής, ὅσον αὐτὴ ποὺ ἔδωσε ὁ Πῶλ Βαλερὺ μιλώντας στοὺς φοιτητὲς τοῦ Πανεπιστη-

μίου τῆς Ζυρίχης. Τοὺς ἐξήγησε ὅτι ὁ Εὐρωπαῖος ἄνθρωπος δὲν ὀρίζεται οὔτε ἀπὸ τὴ φυλὴ, οὔτε ἀπὸ τὴ γλῶσσα, οὔτε ἀπὸ τὴν ἐθνικότητά του, ἀφοῦ ἡ Εὐρώπη εἶναι μητέρα γῆ πολλῶν γλωσσῶν, ἐθνῶν καὶ παραδόσεων. Εὐρωπαῖος, προσέθεσεν, εἶναι ὅποιος ἀνήκει σὲ λαὸ ποὺ ἔχει ἐνστερνισθεῖ τὸν ρωμαϊκὸ κανόνα δικαίου, ποὺ κατέχει καλὰ τὴν ἐλληνικὴ παιδεία καὶ ποὺ ἔχει δεχθεῖ καὶ ἀφομοιώσει τὴ χριστιανικὴ διδασκαλία. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ Ρώμη, ἡ Ἀθήνα καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἀποτελοῦν τὴν τριμερὴ θεμελίωση τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς Εὐρώπης, μὲ ἔμφαση στὸ Χριστιανισμό, ποὺ ἀπετέλεσε τὴ συνισταμένη τῶν ἄλλων δύο μεγεθῶν. Ἀλλὰ καὶ ὁ γνωστὸς ἄγγλος φιλόσοφος τῆς Ἱστορίας ὁ Κρίστοφερ Ντῶουσον διατυπώνει τὸν ἴδιο κανόνα μὲ ἄλλες λέξεις, γράφοντας: *«Ἄν ἡ Εὐρώπη χρωστᾷ τὴν πολιτικὴν τῆς ὑπαρξῆς στὴ ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία, ἂν χρωστᾷ τὴ δύναμιν καὶ τὴν κατεύθυνση τῆς κουλτούρας τῆς στὴν ἐλληνικὴ παιδεία, ὅμως στὸν χριστιανισμό χρωστᾷ τὴ πνευματικὴν τῆς ὄντοτητα»*. Καὶ προσθέτει: *«Εἶναι δύσκολο νὰ φαντασθεῖ κανεὶς πῶς θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ ὑπάρξει ἐνιαία εὐρωπαϊκὴ συνείδηση, μὲ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ τίς φυλές, μὲ ὅλες αὐτὲς τίς γλώσσες καὶ τὰ ἥθη, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ συνεχὴς παρουσία τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας»*.

Ὁρισμένοι νεοέλληνες διανοούμενοι νομίζουν ὅτι ἡ Ἑνωμένη Εὐρώπη εἶναι ἓνας νομικὸς χώρος ὅπου ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἀπαγορευμένος ἢ εἶναι μίasma. Στὴν πραγματικότητα ἡ εὐρωπαϊκὴ ἐνότητα εἶναι δημιούργημα τῆς πνευματικότητος τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ νοηθεῖ παρὰ μόνον ὡς ἔκφραση τῆς ἱερῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Ἄλλοι πάλιν καταναλωτὲς τῶν ἀντιορθοδόξων μύθων, πιστεύουν πῶς ἡ εὐρωπαϊκὴ ἐνότητα ὑπῆρξε καρπὸς ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ. Ἄγνοοῦν ὅμως ἢ δὲν θέλουν νὰ συνειδητοποιήσουν ὅτι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες ἡ Ἐκκλησία ἦταν μία, ἐνωμένη καὶ ὅτι πάντως καὶ μετὰ τὸ Σχίσμα ἡ ὀρθόδοξη Ἀνατολὴ ἐξακολούθησε ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες νὰ ἀρδεύει πνευματικὰ τὴ Δύση. Αὐτὴ δὲ εἶναι ἐκείνη ποὺ συνέβαλε μὲ τοὺς λογίους τῆς στὴν εὐρωπαϊκὴ Ἀναγέννηση καὶ γι' αὐτὸ ὑπῆρξεν ὀρθὴ ἢ ἀπόφαση τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας νὰ ἀνακηρύξει ὡς

Προστάτες άγιους τής Εϋρώπης άφ' ενός μέν τόν άγιο Βενέδικτο, έξελληνισμένο άναμορφωτή τοϋ δυτικοϋ μοναχισμοϋ, πού έχει άναγνωρισθεί ως «ό άκρογωνιαίος λίθος τοϋ οίκοδομήματος τής Ένωμένης Εϋρώπης», άφ' έτέρου δέ τούς δύο Θεσσαλονικείς ιεραποστόλους άγίους Κύριλλο και Μεθόδιο πού άγωνίσθηκαν «ως Έλληνες αντιπρόσωποι τών λατίνων είς τούς Σλάβους έναντι τών Φράγκων» γιά νά έμποδίσουν τή φραγκική διείσδυση και άλλοτρίωση και μέ τó ιεραποστολικό τους έργο έσπειραν τó σπόρο τής χριστιανικής και όρθόδοξης διδασκαλίας σέ όλη τήν Εϋρώπη και έγιναν έτσι διάκονοι και άπόστολοι τής ευρωπαϊκής συνείδησης. Όπως στή Βυζαντινή αυτοκρατορία έτσι και στή Δύση, ό χριστιανικός κόσμος είχε πάντοτε ως αίτημά του ένα ένιαίο ευρωπαϊκό κράτος, μιά χριστιανική πολιτεία. Αυτό τó αίτημα ήταν άναπόσπαστο τμήμα τής κοινωνικής διδασκαλίας τής Έκκλησίας.

Είναι δυστυχώς άλήθεια ότι ή Όρθοδοξία δέν μπόρεσε τότε νά έχει πλήρη τόν ζωτικό εκείνο ρόλο πού θά ήθελε και θά έπρεπε νά έχει στήν οίκοδόμηση τής ευρωπαϊκής συνείδησης ως κοινότη-

τας έθνών, γλωσσών και παραδόσεων. Γνωρίζουμε καλά ότι μετά τó Σχίσμα, άλλα και πριν άπό αυτό, ή δογματική διαφορά της άπό τή ΡΚαθολική Έκκλησία στάθηκε τó κυριότερο έμπόδιο στήν άνάπτυξη αύτης τής συμβολής. Και είναι βέβαια άνακριβές τó ότι μετά τó Σχίσμα ή Όρθόδοξη Έκκλησία αποκόπηκε πλήρως άπό τή δυτική Εϋρώπη. Στά σχολεία της έως και τόν 12ον αιώνα διδάσκονταν διδακτικά βιβλία μεταφρασμένα άπό τά αντίστοιχα βυζαντινά. Η έλληνομάθεια παρέμενε άλλωστε μιά σταθερή άξία στόν εκπαιδευτικό όρίζοντα τής Δύσης. Ένώ πολλοί όρθόδοξοι άνατολικοί άνώνυμοι δάσκαλοι τών γραμμάτων και τών τεχνών συνέρρεαν στή Δύση πολύ πριν άπό τήν Άλωση τής Κων/λεως. Παρά ταύτα τó έμπόδιο ύπήρξε πού άναχαίτισε έπαρκώς τήν προσπάθεια άλλα και τή διάθεση Έλληνισμοϋ και Όρθοδοξίας γιά φανερή και έντονη συμμετοχή στήν οίκοδόμηση τών πνευματικών θεμελίων τής ευρωπαϊκής ένότητας.

Δέν μπόρεσε άτυχώς ή Όρθοδοξία νά παίξει στή διαμόρφωση τής δυτικής Εϋρώπης τόν πλήρη ρόλο της έξ αίτίας και τής άρνητικής προπαγάν-

δας και της προκατάληψης του εύρωπαίου ανθρώπου που τον διέκρινε απέναντί της μιὰ αλλόκοτη άμφιθυμία. Από τη μία θαύμαζε τον άρχαίο έλληνικό πολιτισμό και από την άλλη άγνοούσε περιφρονητικά τὸ Βυζάντιο. Άλλωστε ὁ δυτικός χριστιανισμός ταυτίσθηκε με τὸ Διαφωτισμό που σήμερα έξαντλεῖ τὰ ὄριά του ὁδηγώντας σὲ ἀδιέξοδο τὴν πορεία του. Δυσπιστία και καχυποψία ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἔνωσαν και οἱ βορειοανατολικοὶ Εὐρωπαῖοι. Οἱ περιπέτειες τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ εἶναι χαρακτηριστικές. Κι ἐνῶ τοῦ ἀναγνωρίζεται ὅτι ὑπῆρξεν «ὁ ἄνθρωπος που ἔχει γιὰ τὴ ρωσικὴ ἔθνικὴ συνείδηση τὸ ρόλο που ἔχει γιὰ τὴ γερμανικὴ ὁ Λούθηρος» κι ἐνῶ οἱ ρῶσοι τὸν θεωροῦσαν ἰσοστάσιο τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, πέθανε με φόβερό μαρτύριο.

Όμως θὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι και στὴν Ἑλλάδα ἡ Παιδεία μας, προσανατολισμένη ἀπὸ τῆς ἀπελευθέρωσής μας στὸ δυτικὸ Διαφωτισμό, δέχθηκε ταυτόχρονα τὰ σπέρματα τῆς ἀμφισβήτησης τοῦ ρόλου τοῦ πνευματικοῦ παράγοντα γενικότερα και τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας μας εἰδικότερα, στὴ διαμόρφωση τοῦ πολιτισμικοῦ μας γίνεσθαι, γεγονός που ἦταν ἡ βασικὴ αἰτία τῆς πνευματικῆς σύγχυσης που ἐπεκράτησε και ἐπικρατεῖ στὴ χώρα μας. «Ὁ Νεοέλληνας ἔμαθε νὰ καυχᾶται γιὰ τοὺς ἀρχαίους προγόνους του, ἀλλὰ δὲν μπορούσε νὰ τοὺς συνδέσει με τὸ ἄμεσο παρελθὸν ἢ και με τὸ παρὸν του. Στὸ σχολεῖο μάθαινε ὅτι Ἑλληνισμός εἶναι ὁ κλασσικὸς ἑλληνισμός, ἀλλὰ στὴν καθημερινὴ ζωὴ του, που ἄρχιζε ἀπὸ τὸ παραμῦθι τῆς γαργιάς και περνοῦσε μέσα ἀπ' τὸ βυζαντινὸ εἰκόνισμα και τὶς τελετὲς τῆς Ἐκκλησίας γιὰ νὰ φθάνει ὡς τὸ λαϊκὸ τραγούδι και τοὺς καημοὺς τῆς ξενητείας και τοῦ θανάτου ζοῦσε σ' ἕναν ἄλλο κόσμο. Αὐτός “ὁ ἄλλος κόσμος” ἦταν ἡ φυσικὴ ἑλληνικότητά του. Ὁ κόσμος τῆς παιδείας ἦταν μιὰ ἑλληνικότητα πλαστή, διανοητικὴ και χωρὶς ὑπαρξιακὲς ρίζες. Ἔτσι μπῆκε στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση φέροντας μαζί του ἕνα διχασμὸ που κυριαρχεῖ στὴν ἑλληνικότητα τοῦ Νεοέλληνα, δηλαδή στὴν ἴδια τὴν ταυτότά του» (Μητροπολ. Περγάμου Ἰωάννου «Εὐρωπαϊκὸ πνεῦμα και ἑλληνικὴ Ὁρθοδοξία» στὴν «Ἀνάπλασι» 315/87 σ. 29).

Πὰ πολλὰ χρόνια ὁ λαὸς μας δέχθηκε με ὑπομονὴ τὴν ἐπίθεση ἐνὸς ἐγχώριου συστήματος που βασιζόταν στὴν οἰκοδόμηση τῆς ζωῆς του μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῆς ὀρθόδοξης πνευματικότητας. Παρὰ ταῦτα ὁ λαὸς παρέμεινε στὴ μεγάλη του πλειονότητα προσκολλημένος σὲς ὀρθόδοξες και ἑλληνικὲς του ρίζες, κατώρθωσε νὰ ξεπεράσει τὸ διχασμὸ τῆς προσωπικότητάς του και νὰ διατηρήσει ἀνέπαφες μέσα του τὶς ὑπερούσιες πνευματικὲς ἀξίες τῆς παράδοσής του. Ἀξιοποίησε τὸν ἐκκλησιαστικὸ χαρακτήρα τῆς πίστεως του και δέχθηκε τὴν ἀνανεωτικὴ πνοή του. Ἡ Ὁρθοδοξία προσφέρει στοὺς ὀρθόδοξους ἕνα νέο ξεχωριστὸ ἦθος που μετουσιώνεται σὲ ἐπὶ μέρους ἐκφάνσεις μιᾶς συμπεριφορᾶς σφραγισμένης ἀπὸ τὴ χάρη τοῦ Πνεύματος.

Σήμερα ἡ Εὐρώπη ζῇ μιὰ μεταβατικὴ περίοδο καθὼς ἄρχισαν νὰ διαφαίνονται συμπτώματα βαθιάς κρίσης στὴν ἐνότητα τῶν λαῶν τῆς. Ἡ ἔξαγγελία τοῦ 4ου Πυλώνα που εἶναι ὁ πολιτισμὸς ὡς πνευματικὸ μέγεθος και καλεῖται νὰ ἀποτελέσει τὴν ἐνοποιητικὴ οὐσία τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, μαρτυρεῖ τὴν ἀγωνιώδη ἀναζήτηση ἐνὸς κοινοῦ τόπου που θὰ μπορούσε νὰ ἐξασφαλίζει μιὰ οὐσιαστικὴ εὐρωπαϊκὴ ἐνότητα, πράγμα που δὲν κατώρθωσαν μέχρι τώρα ἡ οἰκονομικὴ και ἡ πολιτικὴ ἐνοποίηση. Ἡ προσδοκία τῆς προσφορᾶς ἀπὸ μέρους τῶν ἑτερόδοξων Ἐκκλησιῶν μιᾶς σημαντικῆς ὥθησης στὴν πορεία πρὸς τὴν ἐνότητα ἐμφανίζει δυσλειτουργίες και ἔλλειψη ἀξιοπιστίας, μιὰ και ἡ ἐκκοσμίκευση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς και ἡ ἀλλοτρίωση ἀφ' ἐνός, και ἡ ἐκλογίκευση τῆς πίστεως ἀφ' ἑτέρου στέκονται ἐμπόδια στὴν ἱκανοποίηση τῶν ἐσώτατων μυστικῶν ἐπιθυμιῶν και ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, παρ' ὅλες τὶς φιλότιμες προσπάθειές τους.

Ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῶν τῶν δεδομένων τίθεται κάπως παρηλλαγμένο τώρα πάλι τὸ ἴδιο ἐρώτημα. Τί εἶναι ἡ Εὐρώπη γιὰ τὴν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας; Καὶ περαιτέρω, ποιὸς ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας μας μέσα σ' αὐτήν; Ἔχουμε κάποια ιδιαίτερη ἀποστολή ἢ μήπως ἀπλῶς συμβιώνουμε ὅπως - ὅπως μὴ ἔχοντας τὴ δυνατότητα νὰ προσφέρουμε κάτι θετικὸ και οὐσιαστικὸ;

Πὰ τὴν Ἐκκλησία ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν εἶναι μόνο μιὰ οἰκονομικὴ και πολιτικὴ συνεργα-

σία ώρισμένων κρατών, ούτε κ' αν μία διακρατική κοινότητα οικονομικοπολιτικών στόχων. Έαν αυτά ή κάτι σαν αυτά ήταν ή Εύρώπη δέν θα είχε λόγους ή Έκκλησία νά τά παρακολουθεϊ και νά τά υπερασπίζεται, ακριβώς διότι ή Έκκλησία δέν κάνει πολιτική. Για την Έκκλησία ή Εύρώπη είναι τὸ πνευματικὸ ἀνάστημα τοῦ Χριστιανισμοῦ, δεδομένου ὅτι τόσο τῇ ρωμαϊκῇ κληρονομιά, ὅσο και τὴν ἑλληνικὴ παιδεία ὁ Χριστιανισμὸς τὰ ἐγκολπώθηκε και τὰ ἐδίδαξε και κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς και κατὰ τοὺς νεώτερους χρόνους. Γι' αὐτὸ ακριβώς ή υπεράσπιση τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐνότητας για τὴν Έκκλησία δέν είναι πολιτικὴ πράξη, ἀλλὰ πνευματικὸ καθήκον. Ένα καθήκον διαφύλαξης τοῦ χώρου και τοῦ τρόπου ζωῆς ὡς μορφώματος πνευματικοῦ, ἀπὸ τὴν ἔκπτωσή του σὲ ἐπίπεδο μιᾶς ἀπλῶς πολιτικοοικονομικῆς γεγρονότητας.

Για τὴν ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ στόχου πρώτη προτεραιότητα ἔχει ή διαφύλαξη τῆς πνευματικῆς ταυτότητας κάθε λαοῦ και ὁ σεβασμὸς τῆς ἰδιοπροσωπείας του. Σὲ ὁμιλία του τῆς 9.3.92 ὁ κ. Ζάκ Ντελὸρ εἶχε πεῖ: «Έάν για νά ἔχουμε τὴν Ένωση θά πρέπει νά ἐξαφανίσουμε τὴν ἰδιοπροσωπεία τῶν ἔθνων τῆς, τότε ή Ένωση θά πάψει νά εἶναι Εὐρωπαϊκή». Και προχθὲς ἀκόμη σὲ Βερολίνο ὁ γάλλος Πρόεδρος ἐδήλωνε τὴν προτίμησή του για μιὰ Εὐρώπη, ὅπου «ὅλοι οἱ λαοὶ θά διατηροῦν τὴ δύναμη και τὴν ταυτότητά τους» («Τὸ Βῆμα» 27.6.2000).

Οἱ σκέψεις αὐτὲς ἀπασχολοῦν σήμερα σύνολη τὴν πνευματικὴ ἡγεσία τῆς Εὐρώπης, ή ὁποία βλέπει μὲ ἀγωνία τὴν προοιούσα ἐξαφάνιση τῶν ἐθνικῶν γλωσσῶν και τὴν ἀχρήστευση τῆς λογοτεχνίας των, βλέπει τὴν ἐγκατάλειψη τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων και τὴν ὀλομέτωπη ὑποχώρηση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος. Τὸν ἔντονο προβληματισμὸ και τὴν ἀγωνία τῆς ἀκόμη ἐνστερνίζεται μέγα μέρος τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τῆς Εὐρώπης. Πρόσφατα (10.2.2000) ή Κα Βίβιαν Ρέντιγκ, Ἐπίτροπος Πολιτισμοῦ τῆς Ε.Ε. εἶπε: «Η εὐρωπαϊκὴ ψυχὴ θά καταστραφεῖ ἂν ὀδηγηθεῖ σὲ πολτοποίηση. Εἶναι δικὸ μας καθήκον νά ἐνισχύσουμε, νά προβάλλουμε και κρατήσουμε ζωντανὴ αὐτὴ τὴν πολυμορφία. Έγὼ ὡς λουξεμβουργιανὴ μετέχω σὲ τὴν ταυ-

τότητα τοῦ ἔθνους μου και ὡς εὐρωπαϊά σέβομαι, ἀγαπῶ και υπερασπίζομαι τὴν ταυτότητα τῶν ἄλλων εὐρωπαίων».

Μόνον ἐδῶ, σὲ πατρίδα μας, ή μέριμνα για τὴ σωτηρία τῆς ἰδιοπροσωπείας μας, θεωρεῖται ὡς ἀντιευρωπαϊσμὸς, ἐθνοκεντρισμὸς, σκοταδισμὸς, συντηρητισμὸς, συχνὰ δὲ καταγγέλλεται ὡς ὀπισθοδρόμηση ή και φασιστικὴ ἐπιβουλή. Ὡστόσο ἐδῶ σὲ πατρίδα μας ή ἔννοια τοῦ ἔθνους εἶναι ἀκόμη πανίσχυρη. Και διαθέτει τῆς δυνάμεις για νά ἐπιβιώσει. Ὅμως ὑποστηρίζεται ὅτι θά ἐπιβιώσουμε ἐφ' ὅσον θά πραγματοποιήσουμε τὰ ὁράματά μας, ἐφ' ὅσον χαράζουμε κατευθύνσεις και διαμορφώνουμε ἰδέες. Ὡς κοιτάξουμε ὅμως γύρω μας. Πόσα ἀρχικῶς πολυεθνικὰ κράτη ὑπῆρξαν σὲ παρελθόν που σχηματίσθηκαν ἀπὸ μετανάστες. Στὰ κράτη αὐτὰ οἱ μετανάστες πραγματοποίησαν τὰ ὁράματά τους, χάραξαν κατευθύνσεις, διεμόρφωσαν ἰδέες. Αὐτὰ ὅμως δέν ἐμπόδισαν τὴν πλήρη ἀφομοίωσή τους και τὴν πλήρη ἐξαφάνιση τῆς ἐθνικῆς τους ταυτότητας. Ἀντίθετα ὑπάρχουν ἔθνη που διασώθηκαν και δημιουργοῦν μολονότι ἔμειναν ἐπὶ αἰῶνες χωρὶς κράτος, χωρὶς πατρίδα, ἀκόμη και ὑπὸ καθεστῶς δουλείας. Ένα τέτοιο παράδειγμα, ἀλλ' ὄχι τὸ μόνον, εἶναι και τὸ δικὸ μας ἔθνος. Πῶς ἐπεβίωσε; Πῶς κράτησε ἀκέραιη τὴν ἰδιοπροσωπεία του; Τὸ ἔθνος μας προτίμησε νά στερηθεῖ, νά πεινάσει, νά γυμνωθεῖ και ἀπὸ περιουσίες και ἀπὸ ἰδέες, ἀρκεῖ νά μπορέσει νά κρατήσῃ τὴ πίστη του, ζωντανὴ τὴ γλώσσα του, παρούσα τὴν ἱστορικὴ του μνήμη. Πλανάται πλάνην οἰκτρὰν αὐτὸς που θεωρεῖ ὀπισθοδρόμηση τὴν ἀπόφαση ἐνὸς ἔθνους νά κρατηθεῖ ζωντανὸ και νά μὴν ἀφήσῃ νά τὸ σαρώσει τὸ ρεῦμα τῆς ἱστορίας και τῆς παγκοσμιοποίησης, αὐτὸς που ἐκλαμβάνει τὴν σωτηρία μέριμνα για αὐτοσυντήρηση και για θωράκιση τῆς ἰδιοπροσωπείας τοῦ ἔθνους ὡς στείρα και ἄγωνα πολιτικὴ. Έν τούτοις ὅλα αὐτὰ ἰσχύουν μὲν πάντοτε, ὅλως δὲ ἰδιαίτερος σὲ περιόδους κρίσης. Ὅταν δέν ὑπάρχουν τέτοιες περίοδοι, ὅταν τὸ ἔθνος τελεῖ, ὅπως σήμερα ἐδῶ σὲ τὴν Ἑλλάδα, ὑπὸ τὴν προστατευτικὴ σκιά τοῦ ἐλεύθερου κράτους, ὑπάρχει κανένας λόγος νά τίθεται σὲ κατάσταση ἔκτακτης ἀνάγκης και νά γίνεται ἐπίκληση στὰ διαχρονικὰ του ζώπυρα που ἔπαιξαν και μποροῦν νά ξαναπαίξουν τὸν

εύεργετικό τους ρόλο για τη διάσωσή του, ὡς ἐάν και πάλι νὰ κινδυνεύει;

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας ἔχει κατὰ συνέπειαν μιὰ διπλὴ σήμερα ἀποστολή. Πρὸς τὰ ἔσω ὀφείλει νὰ τονίζει και νὰ τονώνει τὴν πίστη τοῦ λαοῦ μας στὶς ὑπερούσιες ἀξίες τοῦ ἑλληνοχριστιανισμοῦ, ποὺ ἀποτελοῦν ζωτικὴ ἐντελέχεια τοῦ ἔθνους μας. Ἰδίως σήμερα ποὺ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησία του κυμαίνεται σὲ ὑψηλὰ ποσοστὰ ἀξιοπιστίας και ἀποδοχῆς. Αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία μὲ ὅ,τι ἐκπροσωπεῖ και ἐκφράζει, συνιστᾷ τὴ μεγάλη ἐκπληξη, τὴ μεγάλη ἐλπίδα γιὰ τὸ λαό μας. Ὡς μέλη τῆς εὐρωπαϊκῆς μας οἰκογένειας σήμερα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἔχουμε ἀνάγκη τῆς πνευματικῆς μας θωράκισης, αὐτῆς ποὺ χαρίζει και διασώζει τὴν αὐτοσυνειδησία μας. Ἄν αὐτὸ ἀπεδείχθη στὸ παρελθὸν ἀποτελεσματικὸ και σωτήριο, σήμερα εἶναι περισσότερο ἀπὸ ἀναγκαῖο. Ὁ πολὺς Στήβεν Ράνσιμαν, λαμπρὸς ἱστορικὸς τοῦ Βυζαντίου, θὰ τονίσει μὲ ἔμφαση. «Οἱ Ἕλληνες ἔχουν μιὰ κληρονομιά γιὰ τὴν ὁποία μποροῦν νὰ αἰσθάνονται ὑπερήφανοι. Μιὰ κληρονομιά ποὺ δὲν πρέπει νὰ χαθεῖ μέσα στὶς ἐναλλασσόμενες ὑλικὲς καταστάσεις. Στούς σκοτεινότερους αἰῶνες τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἐκείνη ἡ ὁποία, παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες, τὶς πολλὰς ἀπογοητεύσεις και αὐτὲς ἀκόμη τὶς ταπεινώσεις, μπόρεσε ὄχι μόνο νὰ προσφέρει πνευματικὴ ἀνακούφιση, ἀλλὰ και νὰ συντηρήσει τὶς παραδόσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ μοντερνιστὲς ἔχουν συχνὰ ὑποτιμήσει τὸ ρόλο τῆς ὑπογραμμίζοντας τὸ κενό, τὸ χάσμα ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου κόσμου και τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ τὸ χάσμα δὲν ἦταν ἀγεφύρωτο. Οἱ Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας διέσωσαν πολλὰ ἀπὸ τὰ πιὸ ὠραῖα ποὺ εἶχε ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ σκέψη και τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πνεῦμα και τὸ παρέδωσαν στὴν Ἐκκλησία ὡς αὐτὴ τὴν ἡμέρα. Ὁ ἐθνισμὸς μπορεῖ νὰ γίνῃ κακὸ πρᾶγμα. Ὅμως ἓνα αἶσθημα ἐθνικῆς ταυτότητος ποὺ νὰ μὴ βασίζεται σὲ φιλόδοξο σωβινισμὸ ἀλλὰ σὲ μιὰ μακρυνὰ παράδοση πολιτιστικῶν ἀξιῶν εἶναι ζήτημα γιὰ νόμιμη καύχηση και ὑπερηφάνεια» («Ἡ Δράσις μας» τ. 207/83 σ. 9). Ἡ Ἐκκλησία μας ὀφείλει νὰ ἐντείνει τὶς προσπάθειές της γιὰ τὸν εὐαγγελισμὸ τοῦ

λαοῦ, γιὰ τὴ στήριξή του στὶς δύσκολες ὥρες, γιὰ τὴν προσφορὰ εἰρήνης και γαλήνης ἐσωτερικῆς. Τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἀνανεωτικό, ἐκσυγχρονιστικό, καινοποιοτικό, πνεῦμα δυνάμεως και σοφίας. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχει ἀνάγκη ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος και ἰδίως ὁ νέος ποὺ πλήττεται καθημερινὰ ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ ἀδικία, τὴν ἀναξιοκρατία, τὴν ἐγκληματικότητα, τὴν διαφθορά, τὴν ἁμαρτία.

Και πρὸς τὰ ἔξω, πρὸς τὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει και ρόλο και λόγο. Ξεπερνώντας τὸ φράγμα τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος, τὶς ἀρνητικὲς μνήμες και τὶς συναισθηματικὲς φορτίσεις, εἶναι ἀνάγκη νὰ πλησιάσει μὲ φροντίδα ζωῆς τὴν Εὐρώπη, πείθοντάς την ὅτι δὲν ἀποτελεῖ μόνον ὀργανικὸ κομμάτι της, ἀλλὰ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τὴ καρδιά της. Οἱ μνήμες δὲν πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ξεχασθοῦν, γιὰ νὰ εἶναι ἀπλανεῖς ὁδηγοὶ στὴν πορεία μας, ἀλλὰ και δὲν πρέπει νὰ δηλητηριάζουν ἐπ' ἀπειρον τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις μας μέσα στὸν κοινὸ μας Οἶκον, τὴν Εὐρώπη. Ἐχει ὑποχρέωση ἡ Ἐκκλησία μας νὰ μὴ μείνῃ ἀπλὸς θεατῆς τῆς οἰκοδόμησής τοῦ εὐρωπαϊκοῦ γίνεσθαι, ἀλλὰ νὰ συνηγορήσει και αὐτὴ κατ' ἀρχὴν στὴν ἑνταξὶ και τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν ὥστε νὰ μὴ ἔχουμε ἐπὶ πολὺ τὸ σημερινὸ φαινόμενο τῆς σχάσης τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου σὲ «ἐντὸς» και «ἐκτὸς». Ἐχει ὑποχρέωση νὰ στηρίξῃ κάθε προσπάθεια προστασίας τῆς πολυμορφίας, τῆς ἐξάλειψης τοῦ ρατσισμοῦ, τῆς ξενοφοβίας και τῆς βίας ὑπὸ ὁποιαδήποτε μορφή. Ἐχει ὑποχρέωση νὰ παρουσιάσει τὴν ἀμόλυντη πίστη της, τὴν μεγαλοπρεπὴ λατρεία της, τὴν ἀπαράμιλλη πατερικὴ της διδασχὴ, τὸ ἀσκητικὸ της ἥθος, τὴν πιστότητά της στὴν παράδοση, τὶς κοινωνικὲς τῆς ἐπιλογές, τὴν ἀνεπιφύλακτὴ ἀναγνώριση τοῦ ἄλλου, τοῦ σεβασμοῦ τῆς κτίσης, τὴν κοινωνία τῶν προσώπων, τὴν αἴσθησι τῆς πτώσης και τῆς μετάνοιας, τὴν ἑννοια τοῦ θανάτου, τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνάστασης. Εἶναι ἀνάγκη ἡ Ὁρθόδοξία νὰ ἀπαντήσει στὸ ἐρώτημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, «τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;», μὲ τὴν ἀπάντησι ποὺ ἔδωκε τότε ὁ Πέτρος και ποὺ ἴσως νὰ ἔχει πολὺ ἢ λίγο διαφοροποιηθεῖ στὶς χριστιανικὲς κοινωνίες τοῦ καταναλωτισμοῦ: «Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ

ζώντος», όπως αυτή την απάντηση τη βιώνει αιώνες τώρα ακαινοτόμητη, αδιαφιλονίκητη, άκέραιη, στην ορθόδοξη εκκλησιαστική της ζωή. Έχει υποχρέωση να διασαλπίσει προς την Εύρώπη που αναζητεί την ενότητά της ότι «θεμέλιον άλλον ούδεις δύναται θῆναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός». Ἡ Ὁρθοδοξία καλεῖται ἐπίσης νὰ γνωρίσει στὴ Δύση, μὲ ὅσο γίνεται πιὸ πρακτικὸ τρόπο, τὸ ἥθος τῶν ὀρθοδόξων, σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπου ὅλα πωλοῦνται καὶ ἀγοράζονται καὶ ὅπου οἱ σκοπιμότητες κυριαρχοῦν καὶ πνίγουν τὴν ἀλήθεια. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβει στὸν «πολιτισμένο» κόσμον τῆς Εὐρώπης, αὐτὸ πού μὲ ἄλλα λόγια διεκήρυξε ὁ ποιητής. «Ἀνάξιος ὅποιος δὲν μπορεῖ μέσ' στὸ σεισμὸ τὸ χαλασμὸ κάστρο τῆ γνώμης του νὰ στήσῃ καὶ καρτερεῖ καὶ λέει. Νὰ ἰδῶ. Καὶ δὲ μπορεῖ κι ἀργοσαλεύει τοῦ ἡ ψυχῇ σὰν τὸ κυπαρίσσι. Κι ὁ ποιητὴς ἀνάξιος πιά. Κι ἀκόμ' ἀνάξιος κι ὁ σοφὸς πού δὲν ἀνάφτουν πυρκαϊὰ κι ἀπὸ τοῦ λύχνου τοὺς τὸ φῶς ὅταν ἀλύπητη βαριὰ ξεσπᾷ ἡ Ἀνάγκη καὶ προστάζει. Ἀνάξιος εἶναι ὅποιος διστάζει» (Κ. Παλαμᾶς). Αὐτὴ τὴν ἀναξιοτητα, αὐτὸ τὸν ἐφησυχασμὸ, αὐτὸ τὸν καιροσκοπισμὸ, τὸ ὀρθόδοξο ἥθος δὲν τὰ ἐγκρίνει.

Οἱ μορφωμένοι εὐρωπαῖοι σήμερα νιώθουν ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη νὰ λάβουν ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους Ἑλληνες μηνύματα ἐκκλησιαστικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ κοινοτικοῦ ἥθους, πού θὰ διδάξουν καὶ θὰ προβληματίσουν. Ἡ εὐρωπαϊκὴ κοινωνία ἔχει φθάσει σὲ ἀδιέξοδα θανάτου. Ὡς κι βωτὸς τοῦ Γένους μας ἡ Ἐκκλησία θὰ πρέπει νὰ ἀγωνισθεῖ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καὶ διαφύλαξη τῆς πνευματικότητος τῶν Ἑλλήνων μέσα στὴν Εὐρώπη. Δὲν χρειάζεται νὰ κάνουμε τὸ δάσκαλο στοὺς ξένους. Ἀρκεῖ νὰ δείξουμε μὲ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς μας, μὲ τὴ συμπεριφορὰ μας τὴν ἐπίδραση ἐπάνω

μας τῶν ἀρχῶν τῆς πίστεώς μας. Αὐτὰ φαίνονται ἀπὸ μόνον τοὺς χωρὶς ἐμεῖς νὰ τὸ ἐπιδιώξουμε. Ὁ ρόλος τῆς δὲν εἶναι καὶ δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀνταγωνιστικὸς τῆς Πολιτείας. Διαφυλάσσοντας τὴν ἐθνικὴ μας ταυτότητα ἡ Ἐκκλησία βοηθᾷ τὴν Πολιτεία μας στὴν αὐτεπίγνωση, πού εἶναι παράγων αὐτοδυναμίας καὶ αὐτενέργειας. Ἡ Ἐνωμένη Εὐρώπη ἂν θέλῃ νὰ ἐπιζήσῃ θὰ πρέπει νὰ ἐντείνει τίς ἤδη καταβαλλόμενες προσπάθειές της γιὰ ἀνακάλυψη ἑνὸς πνευματικοῦ ὑπόβαθρου γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν λαῶν της. Τέτοια βάση μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστη κατὰ προτεραιότητα μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ. Καὶ μάλιστα ἡ πιὸ αὐθεντικὴ καὶ γνήσια ἔκφρασή της πού εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία. Ἡ νοσταλγία τῆς σήμερα στὴν Εὐρώπη εἶναι αἰσθητὴ καὶ τὸ χρέος τῶν ὀρθοδόξων εἶναι νὰ καταστήσουμε τὸν θησαυρὸ μας αὐτὸ κοινὸ κτῆμα ὅλων, χωρὶς ναρκισσισμοὺς καὶ κενοδοξίες, ἀλλὰ καὶ χωρὶς φανατισμοὺς καὶ μισαλλοδοξίες. Ἡ ἑλληνικὴ Οἰκουμένη δὲν ὑπῆρξε μόνον ὄραμα ζωῆς, ὑπῆρξε καὶ τὸ «ἀθάνατο νερὸ» τῆς διαρκοῦς οὐσιώδους παρουσίας καὶ συμβολῆς μας στὸν πολιτισμὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ τώρα εἶναι ὁ καιρὸς νὰ τὸ ἀποδείξῃ καὶ πάλιν.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ σήμερα ἐξαγγέλλει πρὸς πάντας τὸ λόγο τῆς ἀλήθειας. Πρὸς μὲν τὸ λαὸ κηρύττει τὴν ἀνάγκη ἐπιστροφῆς, πρὸς τὸ Θεό, πρὸς τίς ρίζες του. «Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν». Καὶ πρὸς ἐμᾶς τοὺς ποιμένες λέγει «Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ». Σήμερα καὶ τὰ δύο αὐτὰ παραγγέλματα φαίνονται περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἄλλωστε καὶ ἐπικάιρα καὶ σωστικά. Πιὰ ἐμᾶς καὶ γιὰ τὸν τόπον. Πιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπη. Πιὰ τὸν κόσμον ὅλον. Ἀμήν.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ECUMENICAL FORUM OF EUROPEAN CHRISTIAN WOMEN

(Θεσσαλονίκη 29.6 έως 3.7.2000)

Με ιδιαίτερη χαρά ἐπικοινωνῶ μαζί σας και χαιρετίζω τὸ Συνεδριό σας, πού πραγματοποιεῖται στὴν ὠραιότατη αὐτὴ πόλη τῆς Βορείου Ἑλλάδος, τὴν νύμφη τοῦ Θερμαϊκοῦ, ὅπως ἀποκαλεῖται ἡ Θεσσαλονίκη.

Κατ' ἀρχήν, σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν συγκρότηση καὶ τὴν ὅλη δραστηριότητα πού ἀναπτύσσετε ὡς Forum Χριστιανῶν Γυναικῶν τῆς Εὐρώπης, ἓνα Forum, πού ὅπως πληροφοροῦμαι, σκοπὸς του εἶναι νὰ προσφέρει πολύτιμο ἔργο ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἀναβάθμιση τῆς γυναικας γενικότερα ἀλλὰ καὶ τὴν στήριξη τῆς χριστιανῆς γυναικας εἰδικότερα σὲ μιὰ βαθύτερη κατανόηση τοῦ ἐξαιρετικοῦ ρόλου της στὸ εὐρωπαϊκὸ γίγνεσθαι. Τὰ προγράμματα σας ἀξίζουν κάθε ἔπαινο γιὰτὶ συμβάλλουν στὴν ἐπίλυση τῶν ποικίλων προβλημάτων πού σχετίζονται μὲ τὴ γυναῖκα καὶ τὴν θέση της στὴν κοινωνία. Ἡ ἀναγνώριση τῶν διαφορῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξη συνεργασίας τῶν γυναικῶν στὶς χώρες τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ἡ καταπολέμηση τῆς βίας κατ' αὐτῶν ὡς καὶ τοῦ ἐμπορίου «λευκῆς σαρκός» εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ θέματα πού σᾶς ἔχουν ἀπασχολήσει στὶς διάφορες συνάξεις σας καὶ πού ἀσφαλῶς ὄχι μόνο ἔχετε προβληματισθεῖ, ἀλλὰ ἔχετε ἐξαγάγει καὶ χρήσιμα συμπεράσματα. Ἰδιαίτερα τὸ θέμα τῆς καταπολέμησης τῆς βίας κατὰ τῶν γυναικῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου «λευκῆς σαρκός» ἔτυχε διεξοδικῆς μελέτης στὸ εἰδικὸ Συνεδριό πού διεξήχθη τὸν Νοέμβριο 1999 στὴν Ὁλλανδία, καὶ εἶναι εὐτυχὲς τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπογραμμίσθηκε ἡ ἀνήθικη καὶ βάρβαρη καταπάτηση τῶν γυναικῶν δικαιωμάτων καὶ συγχρόνως τονίσθηκε μὲ θετικὸ τρόπο ἡ ιερότητα τοῦ προσώπου της.

Χαίρομαι, πού μέσω τοῦ Forum, μὲ τὴν κοινὴ ἐργασία τῶν μελῶν του, παρέχεται ἡ δυνατότητα στὶς γυναῖκες τῆς Εὐρώπης πού ἐμφοροῦνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ νὰ μελετήσουν σὲ βάθος, νὰ προσεγγίσουν οὐσιαστικὰ ὅλα τὰ γυ-

ναικεῖα ζητήματα καὶ νὰ τὰ θέσουν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Διότι δὲν θὰ πρέπει νὰ λησμονοῦμε ὅτι τὸ αἰώνιο βιβλίό, ἡ Ἀγία Γραφή, εἶναι τὸ κλειδί μὲ τὸ ὁποῖο θὰ μπορέσουμε νὰ γνωρίσουμε τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ στὸ θέμα αὐτό.

Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς καταστήσω γνωστὸν ὅτι ὅλα τὰ προβλήματά σας δὲν εἶναι ξένα καὶ ἀδιάφορα γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας. Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι διαφορετικὰ ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Πίστεώς μας, ὁ Χριστὸς ἦρθε στὸν κόσμο ὡς Σωτῆρας καὶ Λυτρωτὴς γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ μάλιστα ὑπερορῶν παλαιᾶς προλήψεις φάνηκε κατὰ πολλοὺς εὐεργετικὸς πρὸς τὸ γυναικεῖον φύλον, ἀδιακρίτως καταστάσεως αὐτοῦ, πρὸς ἐγγάμους καὶ παρθένους καὶ πρὸς χῆρες καὶ πρὸς ἁμαρτωλές, πρὸς τίς μὴ Ἰουδαῖες, πρὸς ὅλες.

Χαίρομαι ἀκόμη διότι στὸ Forum γιὰ πρώτη φορὰ ὑπάρχει καὶ Ὁρθόδοξος Ἑλληνίδα Συν-Πρόεδρος. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελεῖ μιὰ πρόσθετη ἔνδειξη ὅτι καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἀποῦσα ἀπὸ τὰ δρώμενα στὸν εὐρωπαϊκὸ χώρο καὶ μάλιστα συμμετέχει ἐνεργὰ μὲ τὰ καλλίτερα στελέχη της.

Δράττομαι δὲ τῆς εὐκαιρίας νὰ σᾶς ἐκθέσω ἀδρομερῶς τοὺς σημαντικότερους σταθμοὺς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας σὲ θέματα πού ἀφοροῦν τίς γυναῖκες τῶν τελευταίων δύο δεκαετιῶν. Ἀναφέρω: Τὴν Ὁρθόδοξη Διάσκεψη γιὰ τὸ ρόλο τῶν γυναικῶν στὴν Ἐκκλησία (Ρουμανία 1976), Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη γιὰ τὴ θέση τῶν γυναικῶν στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴ χειροτονία τῶν γυναικῶν (Ρόδος 1988), Συνεδριό μὲ θέμα: Γυναῖκα, Παράδοση, Κοινωνία (Κρήτη 1991), Εὐρωπαϊκὸ Συνεδριό· Ἡ Ὁρθόδοξη γυναῖκα στὴν Ἑνωμένη Εὐρώπη (Λιβερία 1994), Ὁρθόδοξη Διάσκεψη μὲ ἀντιπροσωπεῖες γυναικῶν ἀπὸ ὅλες τίς Ὁρθό-

δοξες Ἐκκλησίες (Κωνσταντινούπολη 1997) κ.ἄ.

Ἀλλὰ καὶ στὸν ἐκδοτικό τομέα ἔχουμε ἀρκετοὺς τίτλους μελετῶν γιὰ τὴν ἀξία, θέση, τιμὴ καὶ ρόλο τῆς γυναίκα στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἐνδεικτικὰ σᾶς ἀναφέρω: Εὐ. Θεοδώρου, Χριστιανισμός καὶ Φεμινισμός (1969), Ἰω. Καρμίρη, Τινὰ περὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἱερωσύνης τῶν γυναικῶν (1978), Εὐανθίας Ἀδαμτζίλογλου, Ἡ γυναίκα στὴ θεολογία τοῦ Ἀπ. Παύλου (διδ. διατρ.) (Θεσ/νίκη 1980), Εὐ. Θεοδώρου, Τὸ διορθόδοξο θεολογικὸ συνέδριο περὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ (1988), περ. Σύνταξη (ἀφιέρωμα), ἀρ. 36, Ἡ γυναίκα στὴν Ἐκκλησία καὶ στὸν κόσμο (1990), περ. Σύγχρονα Βήματα εἰδικὸ ἀφιέρωμα (Ἀπρίλιος - Ἰούνιος 1990), Βαρθ. Καλογεροπούλου - Μεταλληνοῦ, Ἡ γυναίκα στὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή (1991), Μητρ. Δράμας Διονυσίου, Ἡ Χριστιανὴ γυναίκα μπροστὰ στὸ σύγχρονο φεμινιστικὸ κίνημα (1997), Ἀθ. Κοτταδάκη, Γυναῖκες ἄλλης ἀγάπης (1997) κ.ἄ.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὅπως καθοδηγεῖται ἀπὸ τὴν Ἀγία Γραφή καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Παράδοση, ἔχει συνείδηση τῆς ἱερότητας καὶ τῆς πληρότητας τοῦ προσώπου τῆς γυναίκα, ἀποδίδει δὲ στὴν γυναίκα τὴν ἰσότημη θεότη καὶ ἀξία μαζί μὲ τὸν ἄνδρα. Αὐτὴ ἡ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας βρῆκε τὴν ὑψιστὴ ἔκφρασή της στὸ μοναδικὸ πρόσωπο τῆς Παρθένου Μαρίας, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Παναγίας Μητέρας, ὅπως τὴν ἀποκαλοῦμε ἀλλιῶς, καθὼς καὶ στὰ πρόσωπα μυριάδων ἁγίων γυναικῶν, τόσο τῶν πρώτων αἰώνων, ὅσο καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων. Ὅταν ἀναφερόμαστε στὴν χριστιανὴ γυναίκα ὀφείλουμε νὰ σκεπτόμεθα, ὅτι ἡ χριστιανὴ γυναίκα εἶναι βαπτισμένη καὶ χρισμένη καὶ ἔχει ἔτσι λάβει τὴ σφραγίδα τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔχει ἁγιοπνευματικὰ χαρίσματα. Καὶ ἀκόμη περισσότερο ἔχει τὴ δυνατότητα τῆς κοινωνίας τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Γίνεται καὶ αὐτὴ Χριστοφόρος καὶ Θεοφόρος, φορέας τοῦ Παρακλήτου, κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι. Ἀπ' αὐτὴ τὴν μυστηριακὴ θεμελίωση ἐκπηγάζει καὶ ἡ χαρισματικὴ ἀποψη περὶ τῆς χριστιανῆς γυναίκα. Στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία λειτούργησε καὶ ὁ γνωστὸς θεσμός τῆς διακόνισσας, ὁ ὁποῖος, βέβαια, πολὺ ἀργότερα

ἔπεσε σὲ ἀχρησία, ἀλλὰ μελετᾶται πάντως σήμερα ἢ ἀναβίωσή του. Ὁ Χριστιανισμός ἐξύψωσε πραγματικὰ οὐσιαστικὰ καὶ θαρραλέα τὴν γυναίκα. Δὲν θὰ πρέπει δὲ νὰ λησμονήσουμε τίς μαθήτριες τοῦ Χριστοῦ, ὅπως μᾶς τίς παρουσιάζουν οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελιστές, εἴτε ὡς φιλοστόργους διακόνους τοῦ Χριστοῦ, εἴτε ὡς ἀφοσιωμένες μαθήτριες, εἴτε ὡς τολμηρὲς μυροφόρες, εἴτε ὡς εὐαγγελίστριες τοῦ μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὡς συνεργάτιδες στὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τῶν Ἀποστόλων ἐμφανίζονται οἱ εὐσεβεῖς γυναῖκες καὶ μνημονεύονται στὰ ἔργα τους. Ὑπογραμμίζουμε δύο ὀνόματα γυναικῶν ὡς παράδειγμα. Τὸ ἕνα ὄνομα εἶναι τῆς Λυδίας τῆς πορφυροπώλιδος, ἀπὸ τοὺς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας, ἡ ὁποία ἀσπάζεται τὸν Χριστιανισμό μετὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀπ. Παύλου, καὶ γίνεται ἡ πρώτη Εὐρωπαία χριστιανὴ γυναίκα. Καὶ τὸ δεῦτερο ὄνομα εἶναι τῆς Πρίσκιλλας ποὺ μνημονεύεται στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἡ ὁποία μαζί μὲ τὸν σύζυγό της ἦσαν πολυτιμότεροι συνεργάτες τοῦ Ἀπ. Παύλου, γεγονὸς ποὺ ἔκανε τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν νὰ τῆς ἀπονεύει τὸν τιμητικότερο τίτλο τῆς «συνεργοῦ». Εἶναι ἀκόμη γνωστὸν ὅτι ὀπισθεν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας κρύβονταν εὐλαβεῖς μανάδες, γυναῖκες βαθειᾶς πίστεως καὶ ἀρετῆς. Τέτοιες ὑπῆρξαν ἡ Ἑμμέλεια, ἡ Νόνα, ἡ Ἀνθοῦσα, ἡ Μόνικα, ἡ Ὀλυμπιάς. Μάλιστα γιὰ τὴν τελευταία ἀξίζει νὰ μεταφέρουμε ἕνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν Λαυσαϊκὴ Ἱστορία τοῦ Παλλαδίου: «Ἀμέτροις δακρύοις νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀνενδεῶς συμβιώσασα, ὑποταττομένη πάσῃ φύσει ἀνθρωπίνῃ διὰ τὸν Κύριον, μετὰ πάσης εὐλαβείας ὑποκλινομένη τοῖς ἐπισκόποις καὶ τοῖς ἁγίοις, σέβουσα τὸ πρεσβυτέριον, τιμῶσα τὸν κλῆρον, αἰδουμένη τὴν ἀσκήσιν... τοὺς πάντας ἐλεοῦσα, τοὺς πενομένους ἀφειδῶς οἰκτεῖρουσα, πολλὰς τε τῶν ἀπίστων κατηγγήσασα γυναῖκας καὶ τὰ πρὸς τὴν ζωὴν ἐπικουρήσασα, ἀείμνηστον χρηστότητος ὄνομα διὰ παντὸς τοῦ βίου κατελέησεν».

Στὴν πορεία τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔπαψαν οἱ γυναῖκες νὰ ἐργάζονται στὸ χῶρο τῆς σέ ἔργα τόσο φιλανθρωπικὰ καὶ προνοίας γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο, ὅσο καὶ στὰ ἔργα τῆς ἱεραπο-

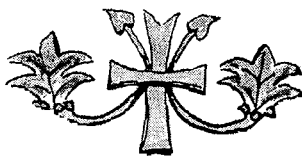
στολής και παρουσίας του χριστιανικού μηνύματος στον κόσμο. Οί άγιες μορφές της Φοίβης, της Μακρίνας, της Αϊκατερίνης της σοφής, της Νίνας στη Γεωργία, της Όλγας στη Ρωσία, της Φιλοθέης της Αθηναίας, πολλά έχουν να μάς πουν, να μάς διδάξουν και να μάς εμπνεύσουν για την στέρεη οικοδόμηση ενός ύγιους ευρωπαϊκού πολιτισμού. Έχει λεχθεί άλλωστε και είναι γεγονός, ότι οι γυναίκες είναι σέ θέση να κάνουν καλύτερους τούς ανθρώπους. Είναι ικανές να φέρουν στη γή περισσότερη κατανόηση, δικαιοσύνη και αγάπη. Χρέος, επομένως, κάθε γυναίκας είναι να συνειδητοποιήσει τον πλούσιο ψυχικό της κόσμο και να θέσει τὰ φυσικά της αυτά προσόντα στην ύπηρεσία της αποστολής της στον σύγχρονο κόσμο είτε στην Ευρώπη, είτε αλλού.

Η Όρθοδοξία δέν μένει σέ μιὰ άηφυχη ψευδοσυντήρηση, σέ μιὰ νεκρή τυπολογία, μακρυά και έξω από τὰ προβλήματα της κοινωνίας και την αγωνία του κόσμου. Η Όρθοδοξία δέν είναι ούτε κούφιος μοντερνισμός, ακολουθώντας δουλικά τὰ ποικίλα ύλιστικά συνθήματα της έποχής, ούτε βέβαια και ξηρά παρελθοντολογία. Η Όρθοδοξία ζώσα και δυναμική, παρούσα και ανανεωτική βαδίζει την όδó της διακρίσεως, της ένότητος και της αγάπης. Είναι φώς και άλας στην κοινωνία. Σκοπός της είναι να ρίξει τó φώς της Μεταμορφώσεως του Χριστού στην καθημερινή επικαιρότητα και να πραγματοποιήσει την ανάκληση από την έκπτωση και την επάνοδο στην οίκείωση του Θεού.

Ειδικότερα, ή Όρθόδοξη Έκκλησία μελετά με

πολύ ένδιαφέρον όλα τὰ θέματα που άφορούν την σύγχρονη γυναίκα και καταβάλλει γενναίες προσπάθειες, άφ' ενός μέν για την προώθηση των θετικών στοιχείων, άφ' έτέρου δέ για την καταπολέμηση και εκρίζωση των άρνητικών. Πολύ σημαντικό είναι να βοηθηθεί ή σύγχρονη γυναίκα στην εκπλήρωση του μητρικού της ρόλου, να ένισχυθεί στην καθόλου εκπαίδευσή της, να προστατευθεί στους χώρους εργασίας της, να της δοθεί ή δυνατότητα περαιτέρω αξιοποιήσεως του έλευθέρου χρόνου της, να βοηθηθεί στην τρίτη ήλικία της κ.ά. Από την άλλη μεριά πρέπει να σταματήσει επιτέλους ή υποβάθμιση του προσώπου της γυναίκας, ή έμπορική εκμετάλλευση του γυναικείου σώματος και να προστατευθούν άπολύτως οι άπορες, οι άνεργες, οι άστεγες, οι κοινωνικά αποκλεισμένες, οι βιασμένες και κακοποιημένες γυναίκες, οι άγαμες μητέρες, οι εγκαταλελειμμένες. Η ζεστή άγκαλιά της Έκκλησίας πάντοτε θα άποτελεί τó ασφαλές καταφύγιο για κάθε μιὰ τέτοια περίπτωση.

Μέ οδηγó τó γραφικό «έποίησεν ό Θεός τόν άνθρωπον κατ' εικόνα Θεού έποίησεν αυτόν» άρσεν και θήλυ έποίησεν αυτούς», χαιρετίζω και πάλιν τó Συνέδριόν σας, σās συγχαίρω για τις δραστηριότητές σας και σās εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες σας αυτές τις ήμέρες. Η Ένωμένη Ευρώπη και ό χριστιανικός κόσμος θα άναμένει με ένδιαφέρον τὰ πορίσματά σας. Έργασθείτε, λοιπόν, με πίστη, με ένθουσιασμό, με έλπίδα, συντροφιά με τόν Χριστό.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 20ῆς Ἰουνίου 2000

Μέ συγκινητικό τρόπο συνεχίζονται οἱ ἐκδηλώσεις συμπαράστασως στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στόν ἀγώνα τῆς γιά τή μὴ ἀπάλειψη τοῦ ὁρησκεύματος ἀπὸ τίς ταυτότητες.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, σὲ συνέχεια προηγουμένης δηλώσεώς τῆς, σήμερα ἀπέστειλε μήνυμα μὲ τὸ ὁποῖο ἐκφράζει τὴν πλὴρη συμπαράστασή τῆς καὶ δηλώνει ὅτι στὴ Λαοσύναξη τῶν Ἀθηνῶν θὰ ἐκπροσωπηθεῖ ἀπὸ δύο Ἀρχιερεῖς τῆς. Τὸ κείμενο τοῦ τηλεγραφήματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Φιλαδέλφως γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερὰ Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, ἐκφράζουσα τὰ αἰσθήματα τοῦ πιστοῦ Λαοῦ τῆς Μεγαλονήσου, συμμερίζεται τὴν ἀγωνίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναγραφῆς ἢ μὴ τοῦ ὁρησκεύματος ἐπὶ τῶν Νέων Ταυτοτήτων καὶ παραμένει ἀλληλέγγυος εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς. Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Κύριλλος καὶ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Εἰρηναῖος θὰ ἐκπροσωπήσουν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης εἰς τὴν Λαοσύναξιν τῶν Ἀθηνῶν τῆς 21ῆς Ἰουνίου 2000

† Ὁ Κρήτης Τιμόθεος».

Στὴ Λαοσύναξη τῶν Ἀθηνῶν θὰ παραστῇ ἐπίσης τριμελὴς ἐξ Ἡγουμένων ἀντιπροσωπεῖα τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὅρους, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς Πανοσιολογιωτάτους Ἀρχιμανδρίτες Βατοπαιδίου κ. Ἐφραίμ, Κουτλουμουσίου κ. Χριστόδουλο καὶ Δοχειαρίου κ. Γρηγόριο καὶ θὰ ἀπευθύνει σύντομο μήνυμα πρὸς τὸν συγκεντρωμένο Λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Τὴ συμπαράστασή τους ἐξέφρασαν ἐπίσης τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας, τὸ ὁποῖο θὰ ἐκπροσωπηθεῖ στὴ Λαοσύναξη ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Καρθαγένης κ. Χρυσόστομο, Ἐξαρχο τοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἀθήνα, καὶ Πηλουσίου κ. Εἰρηναῖο, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ξένες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες, Ὁργανώσεις, Σωματεῖα, Σύλλογοι, Φορεῖς καθὼς καὶ καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν, οἱ ὅποιοι ἀπέστειλαν στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο σχετικὴ «δήλωση».

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 21ῆς Ἰουνίου 2000

Περιῆλθε σὲ γνώση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκ-

κλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι σήμερα τὸ πρῶτ' σὲ προαύλια Ἱερῶν Ναῶν καὶ σὲ ἄλλους χώρους τῆς περιοχῆς τῶν Ἀθηνῶν ἐρίφθησαν μονόφυλλα (φείγ - βολάν) μὲ περιεχόμενο ἐμπρηστικό καὶ ὁπωσδήποτε ἀντίθετο στοῦ εἰρηνικοῦ πνεύμα, τὸ ὁποῖο διακρίνει τὴν προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας γιά τὸ ἀνακύψαν θέμα τῆς ἀπάλειψης τοῦ ὁρησκεύματος ἀπὸ τίς ταυτότητες.

Τὰ μονόφυλλα τοῦτα προέρχονται, ὅπως ἀναγράφεται σὲ αὐτά, ἀπὸ τὴν ἄγνωστη στὴν Ἐκκλησία ὀργάνωση Ε.Ε.Λ.Ε.Κ.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπορρίπτει ἐντόνως καὶ καταδικάζει ἀπεριφράστως τὸ περιεχόμενο τῶν ἀνωτέρω μονοφύλλων καὶ συνιστᾷ στὸν πιστὸ τοῦ Κυρίου Λαὸ νὰ ἐξακολουθήσει νὰ διαπνέεται ἀπὸ τὸ ἴδιο εἰρηνικὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖο καὶ σήμερα ὑπάρχει.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τῆς 26ῆς Ἰουνίου 2000

Ἡ Διарκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνῆλθε σήμερα 26 Ἰουνίου ἐ.ἔ. καὶ διεξῆλθε μὲ πνεῦμα νηφαλιότητος ἀλλὰ καὶ μὲ αἶσθημα εὐθύνης τὸ θέμα τὸ ὁποῖο ἔχει ἀνακύψει ἀπὸ τὴν Κυβερνητικὴ ἐξαγγελία περὶ ἀπαλείψεως τοῦ ὁρησκεύματος ἀπὸ τὰ Δελτία Ἀστυνομικῆς Ταυτότητος τῶν Ἑλλήνων Πολιτῶν καὶ τίς ἤδη διαμορφωθείσες ἐξελίξεις, τόσο ἀπὸ τὴν ἀδικαιολόγητη ἐμμονὴ στὴν θέσιν αὐτῇ, ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν καθολικὴ ἀντίδραση τοῦ πιστοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος εἶδε τὴν ὑλοποίηση ἐνὸς σχεδιασμοῦ ὁ ὁποῖος πλήττει καίρια τίς Ἑλληνορθόδοξες Παραδόσεις του.

1. Μὲ πολλὴ θλίψη διεπίστωσε, ὅτι καταβάλλεται προσπάθεια νὰ ἀποδοθεῖ στὴν Ἐκκλησία διάθεση πολιτικολογίας, μὲ προοπτικὴ νὰ ἀποκτήσει τάχα ζωτικὸ ρόλο καὶ χώρο στὴν σύγχρονη πολιτικὴ κατάσταση. Ἡ Ἐκκλησία μὲ ἀπόλυτο καὶ κατηγορηματικὸ τρόπο διαβεβαιώνει, ὅτι εἶναι καὶ θὰ παραμένει ξένη πρὸς κάθε κοσμικὴ ἐξουσία, ὅπως ἐπιβάλλει ἡ μακραίωνη Παράδοσή τῆς. Οὐτε θέλγεται ἀπὸ αὐτῇ, οὔτε κἂν διανοεῖται νὰ τὴν ὑποκαταστήσει μὲ ὁποιαδήποτε δύναμη. Ὅλα αὐτὰ εἶναι παντελῶς ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν φύσιν, τὸν ρόλο καὶ τὸν προορισμὸ τῆς.

Οἱ ρόλοι Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας εἶναι ἀπολύτως διακριτοὶ καὶ ἀμοιβαίως σεβαστοί. Οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὸ ἀποκλειστικὸ δικαίωμα τῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας ἀπὸ τὴν νόμιμη Κυβέρνησή τῆς. Αὐτό, ὅμως, δὲν μπορεῖ νὰ ὁδηγεῖ στὴν προκλητικὴ παραθεώρηση καὶ ἀγνόηση τῆς Ἐκκλησίας στὴν λήψην Κυβερνητικῶν

αποφάσεων για θέματα, όπως ή αναγραφή του θρησκευματος στις Αστυνομικές Ταυτότητες, για τα οποία σαφέστατα έχει λόγο ή Εκκλησία, αφού από την κατάργηση των ισχυόντων θιγόμενοι είναι οι Όρθόδοξοι Έλληνες, τα πιστά δηλαδή τέκνα της, που αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία του Έλληνικού Λαού.

2. Η απόφαση για την απόλειψη του Θρησκευματος από τα Δελτία Αστυνομικής Ταυτότητας που έγινε μετά από πρόταση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων στερείται νομιμότητας έφ' όσον έρχεται σε αντίθεση: α) με το Νόμο 1988/1991 περί της υποχρεωτικής αναγραφής του Θρησκευματος ως στοιχείου των Ταυτοτήτων των Ελλήνων Πολιτών, β) με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση περί Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ή οποία στο άρθρο 9 δεν επιτρέπει την θέσπιση περιορισμών στην έλευθερία έκδηλωσης των Θρησκευτικών πεποιθήσεων κάθε προσώπου, όπως και γ) με το Σύνταγμα της Ελλάδος, το οποίο στο άρθρο 13 χαρακτηρίζει άπαράβιαστη την έλευθερία της θρησκευτικής συνειδήσεως. Από κανένα δε σημείο του Νόμου 2472/1997 δεν προκύπτει ή υποχρέωση της απαλείψεως του Θρησκευματος από τα Δελτία Ταυτότητας. Αντιθέτως ο Νόμος αυτός προβλέπει δυνατότητα αναγραφής του θρησκευματος, όταν σε τούτο συναινεί ο ενδιαφερόμενος. Το ίδιο συνάγεται και από τις κατά καιρούς (1993 και 2000) διατυπωθείσες θέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άφορμή σχετικές έρωτήσεις Ελλήνων Ευρωβουλευτών. Έκ του λόγου τούτου ή Ίερά Σύνοδος επρότεινε την προαιρετική αναγραφή του θρησκευματος στις Ταυτότητες.

3. Ός προς την εξαπολυθείσα κατηγορία ότι ή Εκκλησία καλλιεργεί στη σύγχρονη Ελλάδα πνεύμα «Εύρωσκεπτικισμού», ή Ίερά Σύνοδος δηλώνει ότι ή Εκκλησία έχει έξ αρχής ταχθεί υπέρ του Ευρωπαϊκού Προσανατολισμού της Χώρας μας χωρίς τούτο νά σημαίνει απέμπόληση της έθνικης και θρησκευτικής ιδιοπροσωπίας μας. Είναι δε άχαρακτήριστη επιπολαιότητα νά υποστηρίζεται με σοβαροφάνεια ή άποψη, ότι ή Εκκλησία είναι αντιδραστικός, άνασχετικός και σκοταδιστικός όργανισμός.

Η Εκκλησία είναι θεσμός προόδου και ένότητος του λαού μας. Άπευθύνεται προς «πάντα τα έθνη». Διακρίνεται από μία «άσύννορη πολυσυλλεκτικότητα» και έκφράζει στην καθημερινή πρακτική τó πνεύμα της έναντίον της βίας, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, ενώ παράλληλα καλλιεργεί και την έθνικη αυτόσυνειδησία.

4. Γι' αυτό αισθάνεται έκπληξη και θλίψη από τις δηλώσεις προσώπων που ή θεσμική τους ιδιότητα τους έχει τάξει σε ρόλο διαμεσολαθητικό και που έχουν εύεργετηθεί πολυτρόπως από την Εκκλησία. Οι άνιστόρητες έναντίον της Εκκλησίας αιτιάσεις

τους, οι όποιες διακρίνονται από σκόπιμη παραποίηση της τεράστιας για τó Έθνος προσφοράς της Εκκλησίας, έλλειψη σεβασμού στο μοναδικό ιδεώδες της Πίστεώς μας και στην ποιμαντική προσφορά του Ίερού Κλήρου, υπήρξαν πρόξενος δυσαρέσκειας του Πιστού Λαού, ό όποιος θέλει νά αποβλέπει σε αυτούς με έμπιστοσύνη. Αύτος ό λαός, με την μεγάλη παρουσία του στις δύο ειρηνικές Λαοσυνάξεις, εξέφρασε την αντίθεσή του σε αποφάσεις που έλήφθησαν έν άγνοία του και χωρίς την θέλησή του. Γι' αυτή άλλωστε την παρουσία του Λαού μας, με την καθοδήγηση των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών μας και των εύλαβών Ίερέων μας, ή Ίερά Σύνοδος έκφράζει τις εύχαριστίες της και διαβεβαιώνει, ότι δεν θά διαψεύσει τις προσδοκίες τους.

5. Η Ίερά Σύνοδος, με άμετακίνητη προσήλωση προς την φιλειρηνική διαδικασία του διαλόγου, έπαναλαμβάνει και σήμερα, για άλλη μία φορά, την πρότασή της για άμεσο παραμερισμό κάθε άγκύλωσης και άμεση έναρξη διαλόγου μεταξύ της Εκκλησίας και της Κυβερνήσεως, άποκλειστικά για τó θέμα των ταυτοτήτων, και γι' αυτό ή Εκκλησία άπευθύνει σχετική έκκληση προς την έντιμη Έλληνική Κυβέρνηση και προσωπικά προς τόν κ. Πρωθυπουργό, ώστε με την επίλυση του προβλήματος ή Πολιτεία νά αποδείξει ότι ενδιαφέρεται για την ειρηνική και προοδευτική πορεία του Λαού μας μέσα στα πλαίσια και της Ευρωπαϊκής Ένώσεως.

Ίδιαίτερος ή Ίερά Σύνοδος έπισημειώνει ότι την παρούσα κρίση έχει προκαλέσει άποκλειστικά τó θέμα απαλείψεως του θρησκευματος από τις ταυτότητες και μόνο αυτό.

6. Η Απόφαση αυτή της Ίερας Συνόδου είναι έπιπλέον άπόδειξη της αγάπης, της συγχωρητικότητας και της επείκειας που είναι στοιχεία της όλης συμπεριφοράς της έναντι κάθε ανθρώπου. Αναμένει δε την ανταπόκριση της Κυβερνήσεως στην αίτηση αυτή και έλπίζει ότι αυτή θά έκτονώσει την όξύτητα και θά άποτρέψει την συντήρηση του θέματος, που χαροποιεί μόνο τους έχθρους της Εκκλησίας και του Έθνους.

7. Η Ίερά Σύνοδος έν τούτοις, κρίνουςα ότι ή διαμορφωθείσα ήδη κατάσταση στη Χώρα δεν εύνοει έορτασμούς και πανηγυρικές έκδηλώσεις, άπεφάσισε την άναβολή της κορυφαίας έκδήλωσης των έορτασμών του Ίωηλαίου από την Έλληνική Εκκλησία, δηλαδή την άφιξη στην Αθήνα των δέκα πέντε Προκαθημένων των όμοδόξων ανά τόν κόσμο Εκκλησιών και την συμμετοχή τους στην Πανορθόδοξο Θεία Λειτουργία της 15ης Οκτωβρίου έ.έ. και την πραγματοποίησή της σε εύθετότερο χρόνο. Επίσης άπεφάσισε την για τόν ίδιο λόγο άναβολή της έπίσημης έπίσκεψης στην Εκκλησία της Ελλάδος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άλθανίας κ. Άναστασίου, που είχε προγραμματισθεί για τόν προσεχή Σεπτέμβριο.

(Έκ της Ίερας Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τῆς 28ης Ἰουνίου 2000

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνήλθε σήμερα, 28 Ἰουνίου ἐ.ἔ., γιὰ νὰ ἀξιολογήσει τὴν ὥς τώρα διαμορφωθείσα κατάσταση σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς διαγραφῆς τοῦ θρησκευματος ἀπὸ τὰ νέα δελτία ἀστυνομικῆς ταυτότητας καὶ νὰ προσδιορίσει τοὺς βασικοὺς ἄξονες τῶν ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα ἐνεργειῶν τῆς.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

1. Εὐέλπιστεῖ, ὅτι ἡ ἐντιμὴ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καὶ προσωπικὰ ὁ κ. Πρωθυπουργός, καὶ μποροῦν καὶ τελικὰ θὰ θελήσουν νὰ κατανοήσουν τὴν προσήλωση τῆς Ἐκκλησίας στὶς θέσεις ποὺ διακήρυξαν μὲν τὰ θεσμικὰ ὄργανά της σὲ ἀπόλυτη συμφωνία μὲ τὸν Σύνταγμα, τὴν ἰσχύουσα Νομοθεσία καὶ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Σύμβαση γιὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἐπικύρωσε δὲ ἡ συνείδηση καὶ οἱ εὐαισθησίες τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας, ὅσον ἀφορᾷ στὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων.

2. Ἡ Ἐκκλησία παραμένει ἀμετακίνητη στὸ αἶτημά της γιὰ διάλογο μὲ τὴν Κυβέρνηση. Ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντα ἀντοιχτὴ στὴν διαδικασία ποὺ παράγει συναίνεση, τιμᾷ τὴν λαϊκὴ κυριαρχία καὶ προάγει τὴν ἐθνικὴ ὁμοψυχία. Δὲν δίστασε μάλιστα νὰ κάνει πρῶτη καὶ χωρὶς νὰ τὸ διατυμπανίσει τὸ πρῶτο βῆμα υπαναχωρώντας ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ θέση περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος. Ἡ Ἐκκλησία πιστεύει σ' αὐτὸν τὸν διάλογο καὶ ἐλπίζει στὴ γόνιμη ἐπικοινωνία, βασιζόμενη στὸ ὅτι οἱ κύριες θέσεις της ἀποτελοῦσαν κατὰ τὸ πρόσφατο παρελθὸν τὴν ἐπίσημη πολιτικὴ γραμμὴ στὸ ὅλο θέμα τοῦ σήμερα κυβερνώντος κόμματος.

3. Ἡ Κυβέρνηση προσπαθεῖ ἐπικοινωνιακὰ νὰ περάσει τὸ μήνυμα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀρνεῖται τὸν διάλογο μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι τὸν ἀποδέχεται ἀποκλειστικὰ γιὰ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων. Ἀπόδειξη ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνηση οὐσιαστικὰ ἀρνεῖται μέχρι καὶ σήμερα τὸν διάλογο, εἶναι ὅτι ἐνῶ αὐτὴ δὲν τὸν δέχεται γιὰ τὸ ὑφιστάμενο θέμα τῶν ταυτοτήτων, τὸν ὑπόσχεται μόνον γιὰ θέματα ποὺ, κατὰ πρόσφατη διαβεβαίωση ἐκπροσώπων της, δὲν εἶχε καὶ οὔτε ἔχει τὴν πρόθεση νὰ φέρει στὴν ἐπιφάνεια. Ἡ Ἐκκλησία δυσκολεύεται νὰ ἀντιληφθεῖ τὴν Κυβερνητικὴ λογικὴ σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὁ διάλογος δὲν χρειάζεται γιὰ θέματα ὑπαρκτὰ ἀλλὰ μόνον γιὰ θέματα ὑποθετικά.

4. Ἡ Ἐκκλησία ἔδειξε ἤδη τὴν διάθεσή της γιὰ τὴν εἰρηνικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματος μὲ διάλογο. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο, ἔπραξε στὸ ἀκέραιο τὸ χρέος της. Ἔως τὴν προηγούμενη Δευτέρα, 26 Ἰουνίου, μὲ ὑπευθυνότητα ζητοῦσε τὸν διάλογο. Δυστυχῶς καὶ πρὸς ἀπογοήτευση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἡ Κυβέρνηση δὲν ἔστειρε νὰ ἀνταποκριθεῖ στὴν πρόσκληση τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι ἀποδείχθηκε, ὅτι ἡ ἐξαγγελία, ἡ ἀναφε-

ρόμενη στὴν ἀπάλειψη τοῦ θρησκευματος ἀπὸ τὰ νέα δελτία ἀστυνομικῆς ταυτότητας, ὑπῆρξε ἡ ἀφορμὴ μὲ τὴν ὁποία ἐπιδιώκεται ἡ ὑλοποίηση σχεδίου ἀποχριστιανικοποίησης τῆς κοινωνίας, τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ Κράτους. Αὐτὸ ἀνησυχεῖ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἡ ἀνησυχία αὐτὴ ἐντείνεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ὑπῆρξε ἐπίσημη διάψευση ἀπὸ ἀρμόδια πηγὴ γιὰ τὶς προαναφερθεῖσες ἀνησυχίες. Ἀντιθέτως, διαρκῶς ἐπιβεβαιώνονται οἱ φόβοι τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ δημοσιεύματα, συνεντεύξεις καὶ ἄρθρα τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ σχεδίου.

5. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, σύμφωνα μὲ τὶς προσδοκίες τῶν πιστῶν τέκνων της καὶ συνεπῆς πρὸς τὶς ὑποσχέσεις της γιὰ κατὰ τὸ δυνατόν εὐρύτερη λαϊκὴ ἔκφραση, ἀποφασίζει τὴν διενέργεια αὐτοῦ δημοψηφίσματος τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης. Τό ἐν λόγῳ δικαίωμα καλύπτει τόσο τὴν ἐλευθερία τοῦ ὑποκειμένου τοῦ νὰ δηλώνει τὴν ὁποιαδήποτε θρησκευτικὴ του πίστη ἢ τὴν ἀθεΐα του, ὅσο καὶ τὴν ἐλευθερία του νὰ ἀποσιωπᾷ αὐτές. Ἡ ἀρνητικὴ ὅψη τοῦ δικαιώματος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀσκεῖται σὲ βάρος τῆς θετικῆς ὅψης, ἀνεξάρτητα καὶ πέρα ἀπὸ πλειοψηφίες καὶ μειοψηφίες.

Τὸ αὐτοπὸ δημοψήφισμα θὰ διεξαχθεῖ μέχρι τὰ μέσα τοῦ φθινοπώρου, σὲ ὅλη τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὴν συγκέντρωση ὑπογραφῶν ὑπὲρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος στὶς ταυτότητες, ἀπὸ ἀποκλειστικὰ ἐνηλίκους συμπολίτες μας. Τὶς λεπτομέρειες τῆς ὅλης διαδικασίας θὰ ἐπεξεργασθεῖ εἰδικὴ πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία καὶ θὰ λάβει ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, προκειμένου νὰ διασφαλίσαι συνθηκὲς ἀπόλυτης διαφάνειας καὶ ἀξιοπιστίας.

Παράλληλα, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θὰ παρακολουθεῖ στενὰ καὶ μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ τὶς ἐξελίξεις καὶ θὰ ἐνημερώνει τὸν πιστὸ Λαό, ὅποτε αὐτὸ καθίσταται ἀναγκαῖο. Τίποτε δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἐρήμην τοῦ Λαοῦ καὶ ἐνάντια στὴν πραγματικὴ του βούληση.

6. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πάντως καὶ διακαῶς εὐχεται νὰ ἀνταποκριθεῖ ἡ Κυβέρνηση στὸ αἶτημα ὅλων γιὰ ἄμεσο, εἰλικρινῆ καὶ νηφάλια διάλογο. Ὁ διάλογος αὐτὸς θὰ διατρανῶσει τὴν κοινωνικὴ συνοχὴ καὶ θὰ ἀποκαταστήσει τὴν γαλήνη στὸν τόπο μας, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία ὀφείλουν στὸν Λαό, νὰ βαδίσουν μαζὶ καὶ ἐνωμένες πρὸς τὴν Ἐνωμένην Εὐρώπην ποὺ χρειάζεται τὴν Ἑλλάδα σύγχρονη καὶ Ὀρθόδοξη.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπιφυλάσσεται νὰ λάβει καὶ ἄλλα μέτρα, ἀνάλογα μὲ τὶς ἐξελίξεις, προκειμένου νὰ διακαιώσει τὶς προσδοκίες τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας καὶ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὴν εὐθύνη ποὺ ἐπιβάλλει ἡ ἀνὰ τοὺς αἰῶνες ἱστορικὴ παρουσία της.

(Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 28ης Ἰουνίου 2000

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑποδέχεται μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τὴν μεγαλύτερη καὶ οὐσιαστικότερη ἴσως ἀνακάλυψη τῆς ἀνθρώπινης ἐπιστήμης καὶ τεχνολογίας: τὴν ἀποκωδικοποίηση τοῦ ἀνθρώπινου γονιδιώματος.

Θαυμάζει τὸ ἐπίτευγμα, ἐπικροτεῖ τὴν κατάκτηση τῆς νέας γνώσεως, ἀνακουφίζεται φιλάνθρωπα ἀπὸ τὴν προσδοκία μιᾶς ἐπαναστάσεως στὴ διαγνωστική, προληπτική καὶ θεραπευτική ἱατρική, δοξάζει τὸν πάνσοφο Θεὸ γιὰ τὸ δῶρο καὶ εὐχεται καὶ ἐλπίζει πὼς ἡ θαυότερη γνώση τῆς βιολογικῆς καὶ γενετικῆς ταυτότητός μας θὰ διευκολύνει τὴν πορεία πρὸς τὴν πνευματικὴ αὐτογνωσία καὶ θεογνωσία.

Ἀντιλαμβάνεται ὅμως, ὅτι παράλληλα μὲ τὶς μεγάλες ὑποσχέσεις ἡ γενετικὴ ἐπανάσταση ἐμπερικλύει καὶ τοὺς κινδύνους ποὺ ἐδράζονται στὸ γένος ὅτι ἡ γνώση μας εἶναι λιγότερη τῆς ἄγνοιας, ἡ σύνεση πιο σπάνια ἀπὸ τὴν ἀλόγιστη ἐπιθυμία καὶ οἱ ἀξίες ἀσθενέστερες ἀπὸ τὰ συμφέροντα.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴ ὅλων μας ὥστε μὲ κάθε τρόπο νὰ προστατευθεῖ τὸ ἀνθρώπινο γονιδίωμα ἀπὸ κάθε μορφῆς συμφέροντα, οἰκονομικὴ ἐκμετάλλευση, εὐγονικὸ προσανατολισμό, ἀλαζονικὴ κυριαρχία. Τὸ γονιδίωμα δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ δίνει τὴν ἀξία στὸν ἄνθρωπο οὔτε καὶ τὸ ἐπίτευγμα τῆς ἀποκωδικοποίησής του, ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος δίνει ἀξία στὸ γονιδίωμά του.

Ἡ εὐθύνη μας κυρίως ἀπέναντι στὶς μέλλουσες γενεές, στὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀξία καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, τὴν ἐλεύθερη πρόοδο καὶ ἔρευνα καὶ τὴν διατήρηση τῶν κοινωνικῶν ἰσορροπιῶν μᾶς ἐπιβάλλει κατηγορηματικὰ νὰ ἀρνηθοῦμε κάθε κίνηση ὑποβίβασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου σὲ γενετικὴ παράμετρο ἢ ντετερμινιστικὴ μονάδα καὶ κάθε μορφὴ ρατσιστικῆς διάκρισης εὐγονικοῦ χαρακτήρα. Παράλληλα, μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ἐργασθοῦμε ὅλοι μας γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς προτεραιότητος τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τῶν ὁποιωνδήποτε ἐρευνητικῶν ἐπιδιώξεων καὶ ἐπιτευγμάτων, γιὰ τὴν ἐμπιστευτικότητα τῶν γενετικῶν πληροφοριῶν καὶ τὴν προστασία τοῦ γονιδιώματος ἀπὸ κάθε κακοποίηση.

Ἐπίσης θεωροῦμε ἀναγκαίᾳ τὴν σύσταση ἀνεξαρτήτων Ἐπιτροπῶν Βιοηθικῆς καὶ Δεοντολογίας, ὅπως ἐπίσης καὶ τὴν δέσμευση τῶν κρατῶν νὰ προωθήσουν τὴν ἐκπαίδευση καὶ τὴν ἐνημέρωση στὴν Βιοηθικὴ καὶ τὶς συναφεῖς συζητήσεις, οἱ ὁποῖες πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ εἶναι ἀνοικτὲς στὰ ποικίλα θρησκευτικὰ ρεύματα σκέψης καὶ νὰ γίνεαι προσαρ-

μογὴ τῆς «Παγκόσμιας Διακήρυξης περὶ Ἀνθρωπίνου Γονιδιώματος καὶ Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου», σύμφωνα μὲ τὶς παραπάνω ἀρχές.

Τέλος, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, βρίσκεται στὴν εὐχάριστη θέση νὰ ἀνακοινώσει, ὅτι τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριο, ἀπὸ 4 - 8, διοργανώνει Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο, μὲ θέμα: «Ἡ ἔκφραση τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως στὴν πρόκληση τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνολογιῶν αἰχμῆς στὸ κατώφλι τοῦ 21οῦ αἰῶνα». Στὴν 5ῃ ἐνότητα τοῦ ἐν λόγω Συνεδρίου μὲ θέμα: «Γενετικὴ Μηχανικὴ - Βιοτεχνολογία», ἔχουν προσκληθεῖ οἱ διασημότεροι Ἕλληνες ἐπιστήμονες τοῦ κόσμου, οἱ ὁποῖοι καὶ πρόκειται νὰ ἀναλύσουν διεξοδικὰ ὅλα τὰ προβλήματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ κοινωνικὴ διάσταση τοῦ ἀνθρώπινου γονιδιώματος.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιεραγματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τῆς 5ης Ἰουλίου 2000

Συνῆλθεν σήμερον, 5ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἐ.ἔ., εἰς Συνεδρίαν ἢ Ἐπιτροπὴν, διὰ τὴν μελέτην τοῦ θέματος συλλογῆς ὑπογραφῶν ὑπὲρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ Ὁρησκεύματος εἰς τὰς Ταυτότητας, ἡ ὁποία συνεκροτήθη δι' Ἀποφάσεως τῆς Διαικτοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ληφθεῖσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 28ης παρελθόντος μηνὸς Ἰουνίου ἐ.ἔ., ἀποτελουμένη ἐκ τῶν α) Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, ὡς Προέδρου αὐτῆς, β) Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου, γ) Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ καὶ δ) Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Θεολόγου Ἀποστολίδη, Ἀρχιεραματεῶς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ἡσυχολήθη ἐνδελεχῶς μὲ τὸ θέμα τῆς συλλογῆς ὑπογραφῶν ὑπὲρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ Ὁρησκεύματος εἰς τὰς Ταυτότητας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως, ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία, προκειμένου νὰ ὁλοκληρώσῃ τὰς προτάσεις τῆς περὶ τοῦ ἐν λόγω θέματος, ἀπεφάσισεν ὅπως συνέλθῃ ἐκ νέου τὴν Παρασκευὴν 14ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. καὶ ὡραν 10ην πρωϊνὴν.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιεραγματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 6ης Ἰουλίου 2000

Συνῆλθε ὑπὸ τὴν προεδρίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ἀπὸ 26ης ἕως 28ης Ἰουνίου ἐ.ἔ., στὴν

τακτική κατά μήνα Συνεδρία της ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος. Κατά τις Συνεδριάσεις:

Α. Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ.:

– Πὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν δύο Λαοσυνάξεων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, οἱ ὁποῖες ἐγίναν γιὰ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων.

– Πὰ τὴν ὥς τώρα πορεία καὶ ἐξέλιξη τοῦ θέματος τῶν ταυτοτήτων.

– Πὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνακάλυψη τῆς ἀποκωδικοποίησης τοῦ ἀνθρωπίνου γονιδιώματος.

– Πὰ τὴν πορεία τοῦ θέματος τῆς δημιουργίας Τηλεοπτικοῦ Σταθμοῦ τῆς Εκκλησίας.

Β. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπεφάσισε:

– Νὰ ἀποσταλεῖ εὐχαριστήριο ἔγγραφο στοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμο καὶ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμητοῦ κ. Δανιήλ, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν εὐθύνη γιὰ τὶς Λαοσυνάξεις Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ στοὺς συνεργάτες τους.

– Νὰ ἐκφραστοῦν οἱ εὐχαριστίες τῆς ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸν ἱερὸ Κλῆρο, τὶς Μοναχικὲς καὶ Ἱεραποστολικὲς Ἀδελφότητες καὶ τὸν εὐσεβῆ Λαὸ, γιὰ τὴν συμμετοχὴ τους στὶς Λαοσυνάξεις.

– Νὰ τυπωθεῖ φυλλάδιο «Πρὸς τὸν Λαὸ» τὸ ὁποῖο θὰ περιλαμβάνει μὲ εὐκρίνεια τὶς θέσεις τῆς Εκκλησίας γιὰ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων, τὸ ὁποῖο θὰ διανεμηθεῖ στὸν εὐσεβῆ Λαὸ, τὴν 15ην Αὐγούστου, Ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

– Νὰ ἐκδοθεῖ αὐτοτελὴς τόμος, ὁ ὁποῖος θὰ περιλαμβάνει ὅλα τὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα ἔχουν δημοσιευθεῖ τὸν τελευταῖο καιρὸ σὲ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ γιὰ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων, ὅπως καὶ τὶς δύο ὁμιλίες τοῦ Μακαριωτάτου στὶς Λαοσυνάξεις Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν.

– Νὰ βραβευθοῦν σὲ εἰδικὴ τελετῇ οἱ ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔλαβαν μέρος στοὺς πολέμους, στὴν Ἐθνικὴ Ἀντίσταση, στὸν πόλεμο τῆς ΕΟΚΑ στὴν Κύπρο καὶ ἄλλου.

– Νὰ ἐκδοθεῖ τόμος γιὰ τὴν προσφορὰ καὶ τὶς θυσίες τοῦ ἱεροῦ Κλήρου στοὺς Ἀγῶνες τοῦ Γένους ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος.

– Νὰ διοργανωθεῖ ἔκθεση φωτογραφίας καὶ ἀντικειμένων, ποὺ θὰ μαρτυροῦν τὶς θυσίες τῶν Κληρικῶν μας γιὰ τὴν πίστη καὶ τὴν Πατρίδα.

– Νὰ ἀναβληθοῦν, ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνακύψαντος θέματος περὶ ταυτοτήτων, α) ἡ ἔλευση τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Εκκλησιῶν στὴν Ἀθήνα, ἡ

ὁποία εἶχε προγραμματισθεῖ γιὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριο, μὲ σκοπὸ τὸν ἑορτασμὸ τοῦ ἱεροῦ Ἰωηλαίου, β) ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου, ἡ ὁποία εἶχε προγραμματισθεῖ γιὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριο καὶ γ) ἡ ἔκθεση ἱερῶν Εἰκόνων καὶ Κειμηλίων «Μυστήριον Μέγα καὶ Παράδοξον».

– Νὰ ἀνανεωθεῖ ἡ χορήγηση ὑποτροφιῶν σὲ Ἕλληνες ὑποτρόφους τῆς Εκκλησίας, οἱ ὁποῖοι σπουδάζουν στὸ ἐξωτερικὸ καὶ σὲ ἁλλοδαπούς, οἱ ὁποῖοι σπουδάζουν στὴν Ελλάδα.

– Νὰ ἐνισχυθοῦν οἰκονομικῶς ἀπὸ τὴν Εκκλησίαν τῆς Ελλάδος οἱ πλημυροπαθεῖς τῆς Ρουμανίας καὶ τὰ θύματα τῶν περιοχῶν Μοζαμβίκης καὶ Τσετσενίας.

– Νὰ διοργανωθεῖ ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα, γιὰ τὸ θέμα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ Ὁρησκεύματος στὶς Ταυτότητες.

– Νὰ γίνεῖ τελετὴ γιὰ τὴν βράβευση τῶν ἀριστούχων Φοιτητῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ Σπουδαστῶν τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ τῶν ἀριστούχων ἀποφοίτων.

– Νὰ ἐκδοθεῖ τόμος ἀφιερωμένος στὸν Ἅγιο Ἀπόστολο Παῦλο μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ ἱεροῦ Ἰωηλαίου.

– Νὰ ἐκφραστῇ ἐγγράφως ἡ πικρία τῆς ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον κ. Ἀπόστολον Κακλαμάνην, Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, γιὰ ὅσα εἶπε σὲ δηλώσεις του εἰς βάρος τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος.

– Νὰ προχωρήσῃ ἡ Εκκλησία στὴ συλλογὴ ὑπογραφῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, ὑπὲρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ Ὁρησκεύματος στὶς ταυτότητες. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος συνεκρότησε εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες α) Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. ἱεροθέον, ὡς Πρόεδρον, β) Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιον, γ) Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμητοῦ κ. Δανιήλ, καὶ δ) τὸν Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Θεολόγον Ἀποστολίδην, Ἀρχιγραμματέα τῆς ἱερᾶς Συνόδου, γιὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ μελετήσῃ τὰ νομικὰ καὶ τὰ ἄλλα πλαίσια ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ συλλογὴ ὑπογραφῶν.

Γ. Ἐπίσης ἡ Διαρκὴς ἱερὰ Σύνοδος ἀσχολήθηκε μὲ διάφορα ὑπηρεσιακὰ θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίσεις ἀποσπάσεως Κληρικῶν στὸ ἐξωτερικὸ, ἰδρύσεις Ἑνοριῶν καὶ ὀρισμοὺς μελῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων καὶ Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων ἱερῶν Μητροπόλεων.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς ἱερᾶς Συνόδου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ίερές ακολουθίες κατά την έορτή τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου

Αὔριο, 29 Ἰουνίου, έορτή τῆς ἱεράς μνήμης τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, θά τελεσθεῖ Συνοδική Θεία Λειτουργία στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγ. Παύλου (ὁδοῦ Ψαρρῶν), προεξάρχοντας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου. Κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία θά μιλήσει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Καλλίνικος.

Ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα (7.30 μ.μ.) στὸν Ἱερό Βράχο τοῦ Ἀρχαίου Ἀρείου Πάγου, θά τελεσθεῖ Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ θά ἀκολουθήσει ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου με θέμα «Λόγος καὶ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ἑνωμένη Εὐρώπη».

Ἡ αὐριανή ἡμέρα κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἱεράς Συνόδου καθιερώνεται ἀπὸ φέτος ὡς Θρονική Ἑορτή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

(28.6.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Διορθόδοξο Φεστιβάλ Νεανικῶν Χορωδιῶν

Ἡ ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοργανώνει στὸ πλαίσιο τῶν ἐορτασμῶν τοῦ Ἰωβηλαίου τῶν 2000 ἐτῶν ἀπὸ τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, Διορθόδοξο Φεστιβάλ Νεανικῶν Χορωδιῶν Πολυφωνικῆς Μουσικῆς, στὸ Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν, τὴν Πέμπτη 8 Ἰουνίου 2000 καὶ ὥρα 9 μ.μ.

Στὸ Φεστιβάλ θά συμμετάσχουν νεανικὲς χορωδίες ἀπὸ τὴ Βουλγαρία, τὸ Λίβανο, τὴ Ρουμανία καὶ τὴν Οὐκρανία, καὶ 4 νεανικὲς ἑλληνικὲς χορωδίες ποὺ θά ἐρμηνεύσουν ἀπὸ κοινοῦ, γιὰ πρώτη φορά, τὸ Συμφωνικό Ποίημα τοῦ Γιώργου Βούκανου μετὰ τὸν τίτλο «Ἰωβηλαῖο». Οἰκοδεσπότης τῆς ἐκδήλωσης θά εἶναι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος.

Στὴ δεύτερη φάση τοῦ Φεστιβάλ, οἱ ξένες χορωδίες θά φιλοξενηθοῦν, ἀνὰ δύο, στὸ Βόλο καὶ στὴ Θεσσαλονίκη, ὅπου, πλαισιούμενες ἀπὸ τοπικὲς χορωδίες, θά δώσουν ἀπὸ μιὰ παράσταση τὸ Σάββατο 10 Ἰουνίου

(5.6.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Δηλώσεις τοῦ Μακαριωτάτου στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἐξερχόμενος τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Μεγάρου σήμερα τὸ πρωὶ ἔκανε τὶς ἀκόλουθες δηλώσεις:

«Ἀρχίσαμε τὴ σημερινὴ ἡμέρα μετὰ τὴν Θ. Λειτουργία ποὺ ἐτέλεσα ἐδῶ στὸ παρεκκλήσιο τῆς ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἐπικαλούμεθα ὅλοι μας τὴν βοήθεια καὶ τὸ φωτισμὸ τοῦ Θεοῦ. Ἔχουμε αὐτὴ τὴν πεποίθηση ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας. Καὶ ὅταν ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας, καμία ἄλλη δύναμη δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἐναντίον μας.

»Πιστεύουμε δέ, ὅτι καὶ αὐτοὶ ποὺ ἀντιδρῶν, ἀντιδρῶν ἀπὸ παρεξήγηση. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἐμεῖς δὲν εἴμαστε κυβέρνηση. Δὲν κυβερνάμε αὐτὸν τὸν τόπο. Οὔτε εἴπαμε ποτὲ κάτι τέτοιο. Καὶ λυπᾶμαι γιὰτὶ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν ξέρω γιὰ ποῖό λόγο, ἔβγαλαν στὸ προσκήνιο, δῆθεν τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ζητάει νὰ κυβερνήσει τὸν τόπο σὲ ἀντικατάσταση, τρόπον τινά, τῆς νομίμου κυβερνήσεως. Ἄν ἦταν ἔτσι, θά βγάζαμε τὶς ταυτότητες ἐμεῖς καὶ δὲν θά ρωτάγαμε κανέναν».

Ἀναφερόμενος στὴ ἐπιστολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τὸν Πρωθυπουργό, ὅπως ἀνακοίνωσε χθὲς τὸ Α.Π.Ε., ὁ Μακαριώτατος ἀνέφερε σχετικὰ: «Δὲν πήραμε ἀκόμη τὸ ἐπίσημο κείμενο τοῦ Πατριάρχου. Μάθαμε ὅτι τὸ ἔχει κοινοποιήσει σὲ ἐμᾶς, ἀλλὰ ἀκόμη δὲν ἔχει ἔρθει στὰ χέρια μας».

Τέλος, ἀπαντώντας σὲ ἐρώτηση δημοσιογράφου γιὰ τὸ ἂν ὑπάρχουν περιθώρια διαλόγου μετὰ τὴν κυβέρνηση ἀκόμη καὶ αὐτὴ τὴν στιγμή, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐπίσημανε: «Ἐμεῖς εἴμαστε αὐτοὶ ποὺ προτείνουμε τὸν διάλογο ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή καὶ εἴμαστε στενοχωρημένοι γιὰτὶ δὲν μᾶς τὸν προσφέρει ἡ κυβέρνηση. Καὶ αὐτὸ ζητᾶμε καὶ σήμερα. Ἐλπίζουμε ὅτι θά μιλήσει ὁ λαὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ πιστὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶναι τὸ 97% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος».

(14.6.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ τῆς 5ης Ἰουλίου 2000

Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Θεόκλητος, ἐκφράζει τὴ λύπη του γιὰ τὰ ὅσα ἐλέγχθησαν ἀπὸ τὴν Ὑπουργὸ Δημόσιας Διοίκησης καὶ Ἀποκέντρωσης κυρία Βάσω Παπανδρέου κατὰ τὴ συνεδρίαση τῆς 4ης Ἰουλίου ἐ.ἔ., στὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ πρώτου θερινοῦ τμήματος τῆς Βουλῆς καὶ στὴ συζήτηση γιὰ τὸ θέμα τῶν ἀστυνομικῶν ταυτοτήτων. Ἡ κα Ὑπουργὸς ἀπὸ τοῦ θήματος τοῦ Κοινοβουλίου χρησιμοποίησε ἀνακριβεῖς καὶ συκοφαντικὲς ἐκφράσεις σὲ βάρος τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ἀναπαράγοντάς τινά συνθήματα κατασκευασμένα ἀπὸ τὴν ἀντιεκκλησιαστικὴ προπαγάνδα. Ὁ Σεβασμιώτατος ὑπενθυμίζει στὴν κα Ὑπουργὸ ὅτι μετὰ τὴν ἱερά Σύνοδο καὶ τὸν Μακαριώτατο ἕως τὶς ἐκλογὲς καὶ τὸ ἐν

συνεχεία ανάκλυσαν θέμα της διαγραφής του θρησκευύματος από τις άστυνομικές ταυτότητες είχε τις άριστες τών σχέσεων και είχε δώσει πρός αυτούς γραπτή διαβεβαίωση ότι γιά τó θέμα τών ταυτοτήτων θά ύπάρξει διάλογος με έκπροσώπους της Έκκλησίας.

(Συνημμένως άποστέλλεται και ή έπιστολή της κας Υπουργού πρός την Ίερά Σύνοδο).

Έκ του Γραφείου Τύπου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Άθήνα, 11 Μαΐου 1999
Άρ. Πρωτ. 1716

Μακαριώτατο Άρχιεπίσκοπο
Άθηνών και πάσης Ελλάδος
Πρόεδρο της Ίερας Συνόδου
της Έκκλησίας της Ελλάδος
κ.κ. Χριστόδουλο

Θέμα: Καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας.

Σχετ.: Έγγραφó σας άριθμ. 1623/19.3.99

Μακαριώτατε,

Άπαντώντας στο σχετικό έγγραφό σας, σάς πληροφορούμε τά κατωτέρω:

1. Με τόν Ν. 1988/1991 «Τροποποίηση διατάξεων του Ν. 1599/1986, Σχέσεις Κράτους - Πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίων ταυτότητας και άλλες διατάξεις», δέν καθιερώνεται κανένας νέος ΕΚΑΜ (Ένιαίος Κωδικός Άριθμός Μητρώου), αντίθετα μά-

λιστα, με τó άρθρο 6 αυτού, καταργούνται οί διατάξεις τών άρθρων 2 και 5 του Ν. 1599/1986, που άναφέρονται στην καθιέρωση του ΕΚΑΜ.

2. Επίσης, στις νέες ταυτότητες δέν θά ύπάρχει σέ καμία μορφή ó άριθμός με την ένδειξη 666, ούτε κανένα στοιχείο που νά είναι αντίθετο πρός τή Χριστιανική θρησκεία και τις Χριστιανικές παραδόσεις.

3. Τέλος, άναφορικά με τή Φ. 21385/11246 /1.7.1992 άπόφαση του Υπουργού Έσωτερικών που έκδόθηκε κατ' έξουσιοδότηση τών διατάξεων του άρθρου 3 του Ν. 1988/91 καθορίζεται ό τύπος, οί προδιαγραφές και άλλες λεπτομέρειες που άφορούν την έκδοση του δελτίου ταυτότητας και όπως είναι εύνόητο, σέ καμία περίπτωση δέν μπορούν νά καταργηθούν οί προαναφερθείσες κείμενες νομοθετικές διατάξεις με την άπόφαση αυτή.

Η μηχανογράφηση καθώς και τά άναφερόμενα τεχνικά χαρακτηριστικά που διαλαμβάνονται στην άνωτέρω άπόφαση, σκοπό έχουν την άνανέωση τών δελτίων ταυτότητας, ώστε αυτά νά γίνουν περισσότερο εύχρηστα, άνθεκτικότερα και με τις άναγκαίες διασφαλίσεις από έπιχειρούμενες παραποιήσεις - πλαστογραφήσεις κ.λπ., άφου όπως είναι γνωστό, τά δελτία ταυτότητας άποτελούν και ταξιδιωτικά έγγραφα γιά τις χώρες - μέλη της Εύρωπαϊκής Ένωσης (Π.Δ. 308/91), και όχι νά έλθουν σέ αντίθεση με τó θρησκευτικό αίσθημα τών Ελλήνων πολιτών.

Πάντως τó Υπουργείο θά λάβει ύπόψη του τις άπόψεις σας, όταν θά άρχίσει ή διαδικασία έκδοσης τών νέων ταυτοτήτων, ή όποία έχει σταματήσει λόγω ματαίωσης του διαγωνισμού, ή δέ έκδοσή τους από τó Υπουργείο Δημόσιας Τάξης παρατάθηκε με σχετική άπόφασή μας.

Με έκτίμηση
Βάσω Παπανδρέου

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ίερά Μητρόπολις Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Τήν Παρασκευή 9 Ιουνίου 2000 στην Αϊθουσα της Άποστολικής Διακονίας ύπό την Προεδρία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου έπραγματοποιήθη σύναξη του ιερού κλήρου της Ίερας Μητροπόλεως με θέμα την άπόφαση της κυβερνήσεως διά την μη άναγραφή του θρησκευύματος επί τών νέων ταυτοτήτων.

Μετά τó πέρας της συνάξεως ιερός κλήρος, με έπι κεφαλής τόν Σεβασμιώτατο, πραγματοποιήσε ειρηνική πορεία στο κέντρο του Αιγίου, προκειμένου νά εύαισθητοποιηθούν οί χριστιανοί και νά νιώσουν ότι ό ιερός κλήρος είναι κοντά τους.

- Τήν Πέμπτη 8 Ιουνίου 2000 κατά την τελεσεθεία

Άρχιερατική Θεία Λειτουργία στον πανηγυρίζοντα Ίερό Ναό Άναλήψεως του Χριστού Δημοτικού Διαμερίσματος Άνω Πλατάνου Δήμου Διακοπτού, ό Σεβασμιώτατος έχειροτόνησε σέ Διάκονο τόν κ. Άριστοτέλη Οικονομόπουλο, κάτοικο Βάρδα Ηλείας.

- Η Ίερά Μητρόπολις έν όψει του δημιουργηθέντος θέματος περι της μη άναγραφής του θρησκευύματος στα νέα Δελτία Ταυτότητας, μεταξύ τών άλλων ένεργειών και δραστηριοτήτων της και προκειμένου νά ένημερώσει εύρύτερα τó πλήρωμα της Έκκλησίας, την Δευτέρα 19 Ιουνίου έ.έ. στο Δημοτικό Κινηματοθέατρο Αιγίου «ΑΠΟΛΛΩΝ» και περι ώρα 8 μ.μ. όργάνωσε ένημερωτική σύναξη Κλήρου και Λαού.

Πρὸς τοῦτο προσκλήθηκαν εἰδικοί περὶ τὸ θέμα ὁμιλητές, οἱ:

α) Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Ἀθανάσιος Ἀναστασίου - Καθηγούμενος Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου.

β) Ὁσιολογιώτατος π. Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης, Θεολόγος, Φιλόλογος, Εἰδικὸς ἐπὶ τῶν αἱρέσεων.

γ) κ. Σαράντης Καργάκος, Φιλόλογος, Συγγραφέας καὶ

δ) κ. Λαυρέντιος Ντετζιόρτζιο, Συγγραφέας, Ἐκδό-
της.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Καλαθρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Μὲ ὑποδειγματικὸ τρόπο λειτούργησε καὶ κατὰ τὴν ἐφετινὴ σχολικὴ χρονιά 1999 - 2000, ἡ ἀνεγνωρισμένη ἀπὸ τὸ Κράτος Δημόσια Σχολὴ Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Τὸ Σάββατο πρωΐ τῆς 24ης Ἰουνίου ἐ.ἔ. στὴν Αἴθουσα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀπὸ Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἐγίναν οἱ ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς καὶ ἔλαβον Δίπλωμα Βυζαντινῆς Μουσικῆς 5 μαθητὲς ἐνῶ ἄλλοι 5 ἔλαβον Πτυχίου Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Τὸ ἀπόγευμα ἀπὸ Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ἀποτελοῦσαν εἰδικοὶ μουσικοὶ καὶ μουσικολόγοι ἀπὸ τὸ Αἶγιο ἐγίναν οἱ προαγωγικὲς ἐξετάσεις γιὰ τοὺς μαθητὲς τῆς Σχολῆς καὶ ἐδόθησαν 8 Πτυχία Ἱεροψάλτου.

— Τὴν Κυριακὴ 25 Ἰουνίου ἐ.ἔ. τὸ βράδυ, στὴν Αἴθουσα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐπραγματοποιήθη ἡ καθιερωμένη Μουσικὴ Ἐκδήλωση ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων, παρουσίᾳ τοῦ Ποιμενάρχου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σηλυβρίας, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ πλήθους κόσμου. Κατὰ τὴν Ἐκδήλωση ἐγίνε παρουσίαση τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ κ. Παναγιώτη Ἀχιλλιά καὶ ἐψάλησαν μονωδίες μαθητῶν ὅλων τῶν τάξεων καθὼς καὶ χορωδιακὰ ἐκκλησιαστικὰ ᾠσματα μὲ ἀπόλυτη ἐπιτυχία.

Τέλος, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ἀπόλυτα ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν λειτουργία καὶ ἀπόδοση τῆς Σχολῆς ἐξέφρασε εὐχαριστίες πρὸς τὸν κ. Παναγιώτη Ἀχιλλιά, Διευθυντὴ, τοὺς Καθηγητὲς κ. Βασίλειο Μπίκο καὶ κ. Γρηγόριο Κακούρη καὶ τοὺς γονεῖς ποὺ ἐμπιστεύονται τὰ παιδιὰ τους στὴν Ἐκκλησία. Ἀκούθως προέβη στὶς ἀκόλουθες ἀνακοινώσεις:

α) τὴν μεταφορὰ τῆς Σχολῆς στὸ ὑπερσύγχρονο Ἐκκλησιαστικὸ Κέντρο νεότητος,

β) τὴν προκήρυξη ὑποτροφίας διάρκειας ἐνὸς χρόνου σὲ ἐπιμελῆ καὶ ταλαντούχο μαθητὴ τῆς Σχολῆς, σὲ τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ

γ) τὴν ὀργάνωση «Παιδικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Χορωδίας».

— Τὴν Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πάντων στὸ Κοιμητήριό τῆς πόλεως ἐτελέσθη ὑπαίθριος πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας ἐτελέσθη πάνδημο μνημόσυνο ὑπὲρ τῶν Δημάρχων, Δημοτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν πολιτῶν τῆς πόλεως.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἀρ. Πρωτ. 422

Ἐν Καλαμάτᾳ, 23.6.2000

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

Ἀπὸ τὸ Γραφεῖον Τύπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας ἀνακοινοῦται ὅτι εἶναι τελείως ἀναληθὲς τὸ ἀναγραφέν εἰς σημερινὴν Ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα ὅτι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, ἐμφανίζεται ὅτι δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν συγκέντρωσιν ὑπογραφῶν διὰ τὸ θέμα τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ Ὁρησκεύματος εἰς τὰς ταυτότητας τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν.

Ἐντολῇ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου

Ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος

Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Γιαννακόπουλος

Τὸ Β' Πανελλήνιο Συνέδριο τοῦ Ἐπιμελητηρίου Εἰκαστικῶν Τεχνῶν Ἑλλάδος μὲ θέμα:

«Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ Τέχνη

στὴν Ἑλλάδα σήμερα, παράδοση - ἐξέλιξη»

(Πάτμος 26 - 28 Μαΐου 2000).

Συνήλθε στὸ ἱερὸ νησί τῆς Πάτμου, ἀπὸ 26ης - 28ης Μαΐου ἐ.ἔ., τὸ Β' Πανελλήνιον Συνέδριον μὲ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ Τέχνη στὴν Ἑλλάδα σήμερα, παράδοση - ἐξέλιξη», ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ἐπιμελητηρίου Εἰκαστικῶν Τεχνῶν Ἑλλάδος.

Τὸ Συνέδριο ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸ ξενοδοχεῖο «Σκάλα», παρηκολούθησαν 210 σύνεδροι, μεταξύ τῶν ὁποίων δύο κληρικοὶ, ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, ἱερομόναχοι καὶ μοναχοὶ ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ἰωάννου, ἡ Ἡγουμένη Μοναχὴ Ὁλυμπιάς καὶ ὁ Ἀγιογραφικὸς κύκλος τῆς. Ἡ ἐναρξὴ τῶν ἐργασιῶν ἐγένετο, μετὰ μικρὴν δέσησιν στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ πρωΐ τῆς Παρασκευῆς τῆς 26ης Μαΐου.

Μηνύματα ἀπηύθυναν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ τοῦ ἐκπροσωποῦντος Αὐτόν, Σεβ. Μητροπολί-

του Ἡλιουπόλεως καὶ Θεírων κ. Ἀθανασίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, διὰ τοῦ ὑπογραφομένου, ἀποσταλέντος ὡς ἐκ προσώπου Αὐτοῦ, ἡ Ἱερὰ Μονὴ Πάτμου, διὰ τοῦ Ἡγουμένου αὐτῆς Ἀρχιμ. Ἀντύπα, ὁ Δήμαρχος Πατμίων, ὁ Ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ κ. Θεόδωρος Πάγκαλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Τ.Ε. Ἀνεγνώσθη ὡσαύτως καὶ τηλεγράφημα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος.

Μετὰ τὴν Εἰσήγησιν τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τριημέρου ἐξεφωνήθησαν ἐκ τῶν 35 ἀναγραφεισῶν ἀρχικὰ στὸ Πρόγραμμα Εἰσηγήσεων, 31, μετὰ τὸ πέρας τῶν ὁποίων ἐγένετο διεξοδικὴ συζήτηση καὶ ἀντηλάσσοντο ἀπόψεις.

Ἰδιαίτερη αἴσθησις καὶ ἐρέθισμα γιὰ πολλὰς συζητήσεις ἀπετέλεσε ἡ ἐξαγγελθεῖσα, διὰ τοῦ Μηνύματος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, σύστασις τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν.

Εἰς μίαν τῶν παρεμβάσεων τοῦ Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἀθανάσιος ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1997 ἐξαγγελία τοῦ Παναγιωτάτου περὶ τῆς ἰδρύσεως ὁμοίως Ἀκαδημίας Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν.

Ὅρισμέναι ἐκ τῶν εἰσηγήσεων, διεπνέοντο ἀπὸ θεολογικὸ πνεῦμα καὶ ἐξέφραζον πνευματικὰ βιώματα, ὡς καὶ γνήσιον ἐκκλησιαστικὸν ἦθος τῶν εἰσηγητῶν. Εἰς ἄλλας, οἱ εἰσηγηταὶ τῶν, κατέθεσαν ἐκσυγχρονιστικὰς ἰδέας, καὶ ἐζήτησαν ἀνανέωση, ἰδίως στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἀγιογραφία. Ἀκούστηκαν ἀπόψεις, περὶ τῆς ἐκ μέρους εἰκαστικῶν καλλιτεχνῶν προσφορᾶς δυνατότητος διὰ τὴν εἰκονογραφίαν καὶ ἀγιογραφίαν ὅπως καὶ ὅτι, οὐδεὶς μπορεῖ νὰ ἀγιογραφῇ, ἂν δὲν ἔχει βαθυτάτη πίστιν, ἐκκλησιαστικὸν ὕψος καὶ ἦθος, καὶ ἀφοσίωσιν στὰ παραδεδομένα στοιχεῖα τῆς πατρώας Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης.

Ἐνταῦθα σημειοῦται ὅτι, λόγος πολὺς ἐγένετο περὶ τῆς βυζαντινῆς ἀγιογραφίας, ὀλιγότερος περὶ τῆς συγχρόνου ναοδομίας, μία μόνον εἰσήγησις ὑπῆρξεν περὶ τῆς ψηφιδογραφίας καὶ τῶν βιτρώ καὶ οὐδὲν ἐλέχθη περὶ τῆς ξυλογλυπτικῆς, μαρμαρογλυπτικῆς, ἀργυροχρυσοχοΐας καὶ τῆς χρυσοκεντητικῆς,

καὶ τοῦτο ἀναφέρομεν, ἐπειδὴ ὁ τίτλος τοῦ Συνεδρίου ἦταν «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιαστικὴ Τέχνη στὴν Ἑλλάδα σήμερα».

Οἱ Σύεδροι κατέληξαν ὅτι, σεβασμὸς στὴν παράδοσιν δὲν σημαίνει ἀποθάρρυνσις ὅσων νέων καλλιτεχνῶν ἐπιθυμοῦν νὰ σπουδάσουν καὶ μαθητεύσουν στὰ παραδεδομένα στοιχεῖα τῶν ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν, θέτοντες ταυτοχρόνως τὴν προσωπικὴν τους σφραγίδα καὶ ἐμπνευσιν.

Ὡσαύτως ὅτι, εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς ἐκπαίδεψεως πρέπει νὰ ἐνταχθῇ τὸ μάθημα τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν, καὶ σὺν τούτοις καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ὡς παραδοσιακῶν καὶ αὐτῶν.

Ὅτι τὸ Ἐπιμελητήριον Εἰκαστικῶν Τεχνῶν θὰ ἀναμὲν ἡ ἀγωνίαν τὴν πρόδοσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν, θὰ ἤθελε δὲ νὰ συνεργασθῇ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἔχῃ περὶ τῆς εἰρημμένης Ἀκαδημίας τὴν δυνατότητα καταθέσεως προτάσεων.

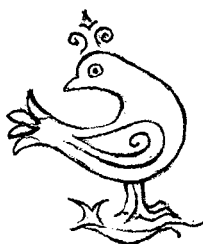
Νὰ ὑλοποιηθῇ πρότασις τοῦ Δήμου Πατμίων διὰ τὴν δημιουργίαν ξενῶνων φιλοξενίας φοιτητῶν τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐκμαθήσεως Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν στὴν Πάτμω.

Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν, αἱ Συνεδρίαὶ ὑπῆρξαν γόνιμοι, καὶ δημιουργικαὶ ἐμπνεύσεων καὶ καταθέσεως νέων ἀπόψεων καὶ προτάσεων, ἡ φιλοξενία ἦταν πολὺ καλὴ καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς καταβληθεῖσα προσπάθεια ἐπαινετὴ.

Τὸ Συνέδριον ἔληξε, τῷ ἐσπέρας τῆς Κυριακῆς, 28ης Μαΐου, μετὰ ἀπὸ ξενάγησιν στὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἡ ὁποία εἶχεν παραθέσει προηγουμένως, πρὸς τιμὴν τῶν Συνέδρων, γεῦμα.

Σὲ ἓνα ἕκαστο τῶν Συνέδρων διενεμήθησαν ἐπιτηδευμένη ἀφίσα καὶ μετάλλιο φιλοτεχνημένο ἄριστα.

Ἀρχιμ. ΔΩΡΟΘΕΟΣ ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗΣ
Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης, Μουσικῆς
καὶ Χριστιανικῶν Μνημείων

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΔΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ

**Μήνυμα της Ίερᾶς Κοινότητος
τοῦ Ἀγίου Ὁρους
(Λαοσύναξις Θεσσαλονίκης 1/14.6.2000)**

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι,
Πατέρες καὶ ἀδελφοί,

Ἡ ἀνησυχία σας, ἡ ἀγάπη σας καὶ ὁ ἐνθουσιασμός σας ἔφεραν καὶ μᾶς τοὺς ἀγιορεῖτες σήμερα ἐδῶ. Ἀπὸ τὰ ἱερὰ Σκηνώματα τοῦ Ἀγίου Ὁρους στὴν ἀγαπημένη μας καὶ ἱστορικὴ πόλι τοῦ Ἀγίου Δημητρίου. Κατήλθαμε ἕως ἐδῶ μὲ ἀπόφασι καὶ εὐλογία τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ Προϊσταμένων τῶν Εἴκοσι ἱερῶν Μονῶν, ἐκπροσωπώντας τὸ σύνολο τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων.

Αἰσθανόμεθα πνευματικὴ ὑποχρέωσι ἐναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων νὰ σταθοῦμε δίπλα στὸν κοινὸ ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Σὰς μεταφέρουμε μήνυμα παρηγορίας καὶ ἐλπίδος. Τοῦτο μάλιστα σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ κατέστη ἀναγκαῖο οἱ πιστοὶ νὰ δηλώσουν ἔμπρακτα τὴν ἐπιθυμία καὶ πρόθεσίν τους νὰ διατηρήσῃ ἡ δημόσια ζωὴ τοῦ ἔθνους μας τὸν σύνδεσμό της μὲ τὴν Ὁρθόδοξη ζωὴ καὶ παράδοσι. Διότι στὴν βίωσι, στὴν διαφύλαξι, στὴν διακονία αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς πολυτίμου Παραδόσεως εἶναι ταγμένος διὰ τῶν αἰώνων ὁ ἀθωνικὸς μοναχισμός.

Κομίζουμε στὴν εὐλογημένης αὐτῆς Σύναξι τὴν εὐλογία ἀπὸ τὸ Περιβόλι τῆς Κυρίας καὶ Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας. Τῆς κοινῆς Μητρὸς καὶ ἐλπίδος πάντων τῶν Χριστιανῶν, προστάτιδος δὲ καὶ Ἐφόρου τόσον τοῦ ἱεροῦ Ἀθωνος ὅσον καὶ συνόλου τοῦ Γένους ἡμῶν.

Τὸ ἔθνος μας τρέφεται καὶ ποτίζεται, ζῇ μὲ τὰ νάματα τῶν πηγῶν τῆς ζωῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. Μὲ αὐτὰ ἐνισχύεται καὶ συμμετέχει ἐνωμένο στὶς προκλήσεις τῆς ἐποχῆς καὶ τὸ νέο γίνεσθαι τοῦ κόσμου. Τὰ βιώματα τῆς Παραδόσεώς μας, ἡ Θεία μας Λειτουργία, ἀπὸ μόνα τους ἐκπέμπουν αἰζῶνα χάριν, μήνυμα ἐνότητος, ὄχι διχασμοῦ, μήνυμα ἀγάπης, ὄχι μίσους. Μήνυμα συνυπάρξεως καὶ ἀνεκτικότητος, ὄχι φανατισμοῦ καὶ ἀντιπαραθέσεων. Αὐτὰ τὰ βιώματα ἀποτελοῦν τὴν καλύτερη ἐγγύησι γιὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας μας.

Γι' αὐτὸ καλοῦμε τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ποὺ εἶναι ταγμένη νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πρόοδο καὶ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας, νὰ ἀφουγκρασθῇ τὸν ἐθνικὸ παλμὸ καὶ νὰ διαφυλάξῃ ἄρρηκτο αὐτὸν τὸν σύνδεσμο. Πὰ τὸ συμφέρον τῶν πολιτῶν καὶ τὸ δικό της νὰ ἀναστείλῃ ἐνέργειες, ὅσο καλοπροαίρετες καὶ ἂν τῆς φαίνονται ἴσως αὐτὲς ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως. Ἐνέργειες ποὺ εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουν ὡς ἀπώτερη συνέπεια τὸν ἀποχρωματισμὸ τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τῆς διαστάσι καὶ τὴ χαλάρωσι τῆς Ὁρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῆς μὴ ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος στὰ ἐκδι-

δόμενα ἀστυνομικὰ δελτία ταυτοτήτων.

Καλοῦμε καὶ τὸν πιστὸ λαὸ σὲ μετάνοια καὶ προσευχή, γιὰ νὰ δώσῃ ὁ Κύριος, ποὺ ἐπέτρεψε μὲ τὰ ἀνεξιχνίαστα κρίματά Του τίς σημερινὲς ἐξελίξεις, νὰ ἀφυπνισθοῦν οἱ συνειδήσεις καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ κοινὴ εὐχή ὅλων μας γιὰ εὐόδωσι τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ Ἐκτάκτῳ Διπλῇ ἱερᾷ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἴκοσι ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ.

ἱερὰ Κοινότης Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

**Ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως
Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ (12/13.6.2000)**

Συνήλθε στὶς Καρυὲς μὲ ἀπόφασι τῆς ἱερᾶς Κοινότητος ἡ Ἐκτακτὸς Διπλῇ ἱερᾷ Σύναξις τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ Προϊσταμένων τῶν εἴκοσι ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ, προκειμένου νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα ποὺ προέκυψε μὲ τὴν ἀπόφασι τῆς Πολιτείας γιὰ τὴ μὴ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος στὰ ἐκδιδόμενα ἀστυνομικὰ δελτία ταυτότητος, καθὼς καὶ τὰ ἀπορρέοντα ἀπὸ αὐτὴν ζητήματα.

Τὸ ἱερὸ Σῶμα ὑπενθυμίζει γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τίς κατ' ἐπανάληψιν ἐκδοθεῖσες στὸ παρελθὸν ἀποφάσεις καὶ ἀνακοινώσεις του, ὅτι τὸ Ἅγιον Ὅρος, ἀπὸ ἀγάπῃ γιὰ τὸ ἔθνος καὶ τὴν πατρίδα, εἶναι ἀντίθετο σὲ κινήσεις καὶ ἀποφάσεις ποὺ παραγνωρίζουν τίς συνέπειες ὡς πρὸς τὴν πρόκλησι ρηγμάτων στὸν μακραῖωνα σύνδεσμο τοῦ δημόσιου ἐθνικοῦ βίου μὲ τὴν Ὁρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ παράδοσι. Γι' αὐτὸ καὶ εἶναι ἀντίθετο στὴ μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ λανθασμένο πρίσμα λήψῃ ἀποφάσεων γιὰ μὴ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος στὰ δελτία ταυτότητος, στὴν ἐκδοσι ἡλεκτρονικῶν ταυτοτήτων μὲ τὸν Ε.Κ.Α.Μ. ἢ τὸν γνωστὸ δυσῶνυμο ἀριθμὸ, σὲ τυχόν προγράμματα προωθήσεως καὶ ἄλλων μέτρων ἀποχρωματισμοῦ τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τῆς διάστασι.

Ἔτσι στὴν προκειμένη περίπτωσι ἀπεφάσισε: α) νὰ ἀπευθύνῃ κατάλληλο ἔγγραφο πρὸς τὴν κυβέρνησι, ποὺ προφανῶς λόγῳ παρανοήσεων ἐνεπλάκη σὲ δρόμους ποὺ δὲν ὑπηρετοῦν τοὺς στόχους καὶ τὰ ὁράματά της, β) νὰ παράσχει ἀλληλεγγύη στὸν ἀντίστοιχο ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὴν πρόσκλησι τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς γιὰ συμμετοχὴ στὶς σχετικὲς συγκεντρώσεις, καὶ γ) νὰ ἀπευθύνῃ ἀνάλογο σύντομο μήνυμα στὶς παραπάνω συγκεντρώσεις.

Πὰ νὰ γίνουν κατανοητὰ ὅλα τὰ παραπάνω εἶναι

ἀναγκαῖο νὰ καταθέσουμε εἰλικρινὰ καὶ ἐξομολογη-
τικά στὸν πιστὸ λαὸ τὶς κάτωθι σκέψεις:

Ζοῦμε στὸ Ἅγιον Ὅρος. Ὅσο περνᾷ ὁ καιρὸς τό-
σο καὶ χαιρόμαστε, ἐκπληττόμαστε γιὰ τὸν πλοῦτο
τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, τόσο εὐγνωμονοῦμε
τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Παναγία γιὰ τὴν τιμὴ καὶ εὐλογία
ποῦ μᾶς χάρισαν.

Καὶ χαιρόμαστε, γιατί ἡ παρουσία καὶ ἡ ὑπαρξὴ
τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἶναι μαρτυρία ζωῆς καὶ πομπῆς
ἐλπίδος γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρη.

Χαιρόμαστε, γιατί ἔρχονται νέοι ἄνθρωποι, ὡς
ὑποψήφιοι μοναχοὶ καὶ ὡς προσκυνητές, γιὰ νὰ γί-
νουν κοινωνοὶ αὐτῆς τῆς χάριτος.

Εὐχαριστοῦμε τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία, γιατί μᾶς
συμπαραστέκεται. Μᾶς βοηθεῖ νὰ κουραζόμαστε, νὰ
συντηροῦμε τὰ ἱερὰ κειμήλια τῆς πίστεως καὶ τοῦ
πολιτισμοῦ μας. Νὰ συντηροῦμε τὰ ἁγιορειτικά κτί-
σματα καὶ νὰ μπορούμε νὰ δεχόμαστε περισσότε-
ρους μοναχοὺς καὶ προσκυνητές, γιὰ νὰ εἶναι περισ-
σότεροι οἱ εὐεργετούμενοι ἀπὸ αὐτὴ τὴν κοινωνία
ζωῆς· ἀπὸ αὐτὴ τὴν προσωπικὴ ἐμπειρία καὶ αἴσθη-
ση ποῦ μπορεῖ νὰ δεχθεῖ ὁ κάθε ἄνθρωπος, ὅτι νι-
κήθηκε ὁ θάνατος διὰ τοῦ θανάτου. Καὶ νὰ τὸ πι-
στοποιήσει ὅχι μὲ λόγια ἢ ὑποθέσεις, ἀλλὰ νὰ τοῦ
κοινοποιηθεῖ ἀφώνως καὶ προσωπικῶς, ὡς εὐλογία
καὶ θεία πραγματικότης ποῦ ἱεουργεῖται δι' ὅλης
τῆς λατρευτικῆς ζωῆς τοῦ Ἁγίου τούτου Τόπου τῆς
Ἐκκλησίας μας.

Τὸ νὰ βοηθοῦν οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἑλληνικῆς Πολι-
τείας στὸ ἱερό μας ἔργο σημαίνει ὅτι καὶ οἱ ἴδιοι
ἀνήκουν σ' αὐτὴ τὴν παράδοση. Σέβονται τὴν κοινὴ
μας πίστη. Καὶ χαίρονται ὅταν βλέπουν τὴν προκοπὴ
τῆς.

Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι δὲν ἔχουμε κα-
λύτερο τρόπο γιὰ νὰ δείξουμε τὴν εὐγνωμοσύνη
μας πρὸς ὁποιοδήποτε μᾶς συμπαραστέκεται,
παρὰ νὰ μένουμε πιστοὶ στὴν ἁγία παράδοσή μας
καὶ νὰ ὁμολογοῦμε τὴ Χάρη τῆς πίστεως καὶ τὸν
πλοῦτο τῆς ἐλευθερίας ποῦ ἀπολαμβάνει ὁ ἄνθρω-
πος ζώντας μέσα στὸ χωρὸ τῆς Ὁρθοδόξου μας λει-
τουργικῆς ζωῆς.

Παυτὸ τὸ λόγο πολὺ μᾶς θλίβει καὶ μᾶς ἐκπλήτ-
τει ἡ διαμάχη ποῦ ξέσπασε μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας
καὶ τῆς Πολιτείας.

Θὰ ἀνέμενε κανεὶς ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου
νὰ μὴ παρουσιάζει παρόμοια ἀνελαστικότητα, ἀλλὰ
συνετῶς φερομένη νὰ μὴ λησμονεῖ τὴν ἀδιάρρηκτη
σχέση ποῦ, οὕτως ἢ ἄλλως, ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ
ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τόσο
στὸ παρελθὸν ὅσο καὶ σήμερα.

Παυτὸ ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν πιστὸ λαὸ λέ-
γουμε ὅτι καὶ στὴν παρούσα στιγμὴ δὲν ἔχουμε νὰ
φοβηθοῦμε τίποτε. Ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν Χρι-
στὸ καὶ τὴν Παναγία, ἀπὸ ἀγάπη πρὸς ὅλους ὅσοι
μᾶς γνωρίζουν ἢ μᾶς ἀγνοοῦν, μᾶς ἀγαποῦν ἢ μᾶς

πολεμοῦν μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο, ὀφείλουμε νὰ
μείνουμε πιστοὶ στὴν Παράδοση. Ἀμετακίνητοι στὴν
πίστη. Ἀκολουθώντας τὰ προστάγματα καὶ τὶς ἀπο-
φάσεις τῆς Μῆδς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν σημερινὸ ἄνθρωπο τῶν
δύσκολων καιρῶν ποῦ προμηνύονται, μένουμε πι-
στοὶ καὶ ἀμετακίνητοι στὴν πίστη μας.

Κάποιοι ἐπιπόλαιοι νεωτεριστὲς –ποῦ δὲν ἔλει-
ψαν ποτὲ– διολισθαίνουν σὲ ἀντιλήψεις ποῦ βαθ-
μιαῖα ὁδηγοῦν, ὡς φαίνεται, σὲ ὁλοκληρωτικὴ ἀλλοί-
ωση καὶ ἀποσάθρωση τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ἥθους
τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας. Μελετοῦν νὰ ἐπιβάλουν ὑπο-
χρεωτικὸ πολιτικὸ γάμο, νὰ καταργήσουν τὴν ὀρθό-
δοξη παιδεία στὰ ἐλληνικὰ σχολεῖα. Νὰ ὑποτιμή-
σουν τὴ σημασία τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδος καὶ τοῦ
Πάσχα, κάτι ποῦ ἔκαμαν ἤδη στὴ Δυτικὴ Εὐρώπῃ
καταργώντας τὶς διακοπὲς τῆς Μεγάλης Ἐβδομά-
δας καὶ τοῦ Πάσχα καὶ ἀντικαθιστώντας τες μὲ τὶς
λεγόμενες διακοπὲς τῆς ἀνοιξῆς.

Ἀλλὰ ἡ σημασία τῆς Θείας Λειτουργίας, ἡ σημα-
σία τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα εἶναι
ἄλλη γιὰ τὴν ἐτερόδοξη Δύση καὶ ἄλλη γιὰ τὴν
ἐλληνικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Γὰ μᾶς ἡ Μεγάλῃ Ἐβδομάδα εἶναι ἡ ἀξιοποίηση
καὶ μεταμόρφωση ὅλου τοῦ πόνου καὶ τῶν ἐπιτευ-
γμάτων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εἶναι ἡ κατάληξη
ὅλων τῶν ἀγώνων τῶν δικαίων καὶ προφητῶν τῆς
Παλαιᾶς Διαθήκης. Εἶναι ἡ κατάργηση τῆς περι-
τομῆς καὶ τῆς ἀκροβυστίας καὶ ὁ ἐρχομὸς τῆς
καινῆς κτίσεως.

Γαυτὸ ὀφείλουμε ἀπὸ χρέος ἀγάπης πρὸς τὸν
πιστὸ λαὸ μας, πρὸς ὅλη τὴν Εὐρώπῃ καὶ τὴν
ἀνθρωπότητα νὰ μένουμε πιστοὶ στὴν παράδοση
τοῦ τόπου μας. Νὰ μένουμε πιστοὶ στὸν ἀρχηγὸ τῆς
πίστεώς μας, ποῦ καταργεῖ τὸν θάνατο διὰ τοῦ θα-
νάτου, «ἀνίσταται ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ νεκρὸς οὐδεὶς
ἐπὶ μνήματος».

Καὶ γιὰ νὰ μένουμε πιστοὶ μέχρι τέλους πρὸς
χάριν ὅλων, πρέπει νὰ ἀρνηθοῦμε εὐθύς ἐξ ἀρχῆς
τὴν ὑποχώρηση σὲ ὅτιδήποτε ἐμπεριέχεται μέσα
στὸ γενικότερο σχεδιασμὸ τῆς ἀπορθοδοξοποιήσε-
ως τοῦ τόπου μας καὶ τῆς ὑποδουλώσεως τοῦ
ἀνθρώπου. Νὰ ὑπακούσουμε στὶς προσταγὰς τῆς
Ἐκκλησίας μας. Νὰ ἀρνηθοῦμε τὴν παραλαβὴ κάθε
ταυτότητας ποῦ φαλκιδεύει τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ
ἀνθρώπου καταργώντας τὴ θεόσδοτη ἐλευθερία
τους· καὶ μαζὶ καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα σχέδια τοῦ πονη-
ροῦ εἰς βάρος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρωπότη-
τας.

Καλοῦμε τὴν κυβέρνησιν νὰ ἐπανεξετάσει σο-
βαρὰ αὐτὰ τὰ ζητήματα, νὰ ἀναθεωρήσει καὶ νὰ
ἀναστείλει ἐνέργειες σὲ θέματα ποῦ ἀππονται τῆς
ἐκκλησιαστικῆς εὐαισθησίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ
καὶ προοιμιάζουν ἐξελίξεις πρὸς τὴν κατεύθυνση

της αποκοπής από τη ζωηφόρο Παράδοσή του.

Καλούμε και τον πιστό λαό να μένουμε όλοι μαζί διὰ μετανοίας και προσευχής πιστοί στη Θεία Παράδοση της Αγίας μας Εκκλησίας, παραθέτοντες εαυτούς και αλλήλους Χριστῷ τῷ Θεῷ, ᾧ ἡ δόξα και τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ Ἐκτάκτῳ Διπλῇ Ἱερᾷ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι και Προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν και Εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ.

Τοῦ Συνδέσμου Ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης

Ἐκφράζουμε τὴ λύπη και τὴν ἔντονη διαμαρτυρία τοῦ Δ.Σ. τοῦ Συνδέσμου Ἐφημερίων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης, γιὰ τὶς ἀτυχεῖς και ἀνιστόρητες δηλώσεις τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, κ. Ἀπ. Κακλαμάνη.

Δηλώσεις γιὰ κληρικούς ποὺ δὲν πολέμησαν, οὔτε θὰ πολεμήσουν, ποὺ καπηλεύονται τὴν πίστη και ποὺ δὲ θέλησαν και δὲν ἔκαναν ποτὲ οἰκογένειες.

Στὴν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τὸ 90% περίπου εἶναι ἔγγαμοι κληρικοί, δηλαδὴ ἔχουν οἰκογένειες και τὸ ὑπόλοιπο 10% ὑπηρετεῖ στὶς ἐπάλλξεις τοῦ Μοναχισμοῦ ποὺ δὲν ἔχουν οἰκογένεια.

Αὐτὸ τὸ 10% εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ὑπηρετοῦν ἀπὸ τὴ θέση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου και τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν και Προκαθημένων τῶν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, μέχρι τὸ Ἅγιον Ὅρος, μέχρι τὶς ἐσχατιὲς τῆς Διασποράς και τῆς Ἱεραποστολῆς, μέχρι τὰ Μοναστήρια ποὺ ἔγιναν ὀλοκαύτωμα (Ἀρκάδι) γιὰ τὴν ἐλευθερία, μέχρι τὴν τελευταία Ἑνορία τῆς Ὁρθοδοξίας, ποὺ συνήθως ἀντὶ γιὰ μερικὰ σαρκικὰ παιδιὰ, ἔχουν δεκάδες πνευματικὰ παιδιὰ, πολλὰκις ὀρφανὰ και ἀπροστάτευτα ποὺ σήμερα θὰ τὰ βρεῖτε καταξιωμένα μέλη, σὲ ὅλη τὴν διαστρωμάτωση τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας και πὺρ πέρα και τὰ ὅποια εἶναι ἀπὸ ἀπλοὶ ἄνθρωποι μέχρι κυβερνήτες χωρῶν.

Στὴ δὲ Κρήτη ἔχουμε ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο μέχρι και τὸν τελευταῖο Ἱερέα, μερικὲς ἑκατοντάδες ἀληθινὰ παράσημα ἀπὸ πατριωτικούς ἀγῶνες, ποὺ κοσμοῦν τὰ ράσα τῶν Ἱερέων και γιὰ τὰ ὅποια θὰ πρέπει νὰ μάθει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

Ἐκπλησσομαστε γιὰ τὸν ἰδιότροπο ρατσισμό τοῦ ὡς ἄνω κυρίου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ πολέμου, ἃς μάθει ὁ εἰρηνιστὴς κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων και εὐρωπαϊκοῦ προσανατολισμοῦ πολιτικός, ὅτι ἡ Ἐκκλησία κάθε μέρα και σὲ κάθε Θ. Λειτουργία και Ἱερῇ Ἀκολουθία, προσεύχεται «ὕπὲρ τῆς εἰρήνης

τοῦ σύμπαντος κόσμου», ἀλλὰ γιὰ τὴν Πατρίδα, ἀφοῦ αὐτὸς ἀναφέρεται, ὁφέποτε τὸ ἀπαιτήσουν οἱ καιροὶ νὰ δώσουμε τὸ παρόν, –ἐμεῖς τὸ ἀπευχόμεθα ἐντόνως– παραπέμπουμε στοὺς χιλιάδες σφαιγιασμένουν Ἱερεῖς και Μοναχοὺς, τουλάχιστον τῆς Βαλκανικῆς πραγματικότητας, γιὰ νὰ μὴ ἐπεκταθοῦμε παραπέρα.

Ἄν δὲ θέλει νὰ μάθει περισσότερα, ἃς κάνει ἓνα ἐρώτημα σήμερα στὸ Ὁρθόδοξο Πατριαρχεῖο τῆς Σερβίας, γιὰ νὰ πληροφορηθεῖ γιὰ τὴν κατάσταση τῆς ματωμένης Ὁρθοδοξίας, τὴν ὁποία φαίνεται τὴν ἀντιλαμβάνεται, ὡς και μερικοὶ ἄλλοι, μέσα ἀπὸ τὴν διαφωτιστικὴ ἀντίληψη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἱστορίας, ποὺ ἐσχάτως μάθαμε, ὅτι ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Καρλομάγνο.

Τέλος, θὰ θέλαμε νὰ τοῦ ὑπενθυμίσουμε τὰ ὑπέροχα λόγια ποὺ εἶπε στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, στὶς 6.4.1993: «Ἐμεῖς ἔχουμε λόγους ἐθνικούς γιὰ τοὺς ὁποίους θέλουμε νὰ συνεχίσει νὰ ὑπάρξει αὐτὴ ἡ ταύτιση Ὁρθοδοξίας και Ἑλληνισμοῦ».

Γιὰ τὸ Δ.Σ.

Ὁ Πρόεδρος

π. Παῦλος Καλουτσάκης

Ὁ Γ. Γραμματέας

π. Βασίλειος Καλαϊτζάκης

4. Ψήφισμα Ἑλλήνων Μοναχῶν (12.6.2000)

Συμμετέχοντας ὁλόψυχα και ἀποφασιστικά στὸ ἀγωνιστικὸ και νηφάλιο κάλεσμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πρόσφατης πολεμικῆς ἐναντίον της, μὲ πρόσχημα τὴν διαγραφή τοῦ θρησκευματος ἀπὸ τὶς ἀστυνομικὲς ταυτότητες, ἐκφράζουμε τὴν κατηγορηματικὴ μας ἄρνηση νὰ συνθηκολογήσουμε και νὰ συμβιβασθοῦμε μὲ ἀνάλογες ἀνελεύθερες και ἀντιδημοκρατικὲς ἀποφάσεις.

Τὴν σύγχρονη πολιτικὴ μας πραγματικότητα στιγματίζει, πιστεύουμε, ἡ περιφρονητικὴ και προσβλητικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ πρὸς τὴν Σεπτῇ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ ἀναπάντεχη ἀπόφασή του νὰ ἀρνηθεῖ συνάντηση μὲ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο και ἀντιπροσωπεῖα Ἱεραρχῶν ἀποκαλύπτει ταυτόχρονα τὴν ἀδιάλλακτη τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως και τὴν ἀπροθυμία της νὰ συμμετάσχει σὲ ἓναν γόνιμο και δημοκρατικὸ διάλογο γιὰ ἓνα ζήτημα ποὺ ἀπασχολεῖ καίρια τὸν ἑλληνικὸ λαό, ἐρήμην και παρὰ τὴ θέληση τοῦ ὁποῖου λαμβάνονται οἱ κυβερνητικὲς ἀποφάσεις.

Στοὺς ἀντίποδες τῆς ἀτεγκτῆς αὐτῆς κυβερνητικῆς τακτικῆς, ἡ Ἐκκλησία μας χειρίζεται τὸ θέμα μὲ τὴν ἐνδεδειγμένη σοβαρότητα, καλὴ προαίρεση και διάκριση ἐκφέροντας λόγο συνετό, εἰλικρινή

άλλα και αποφασιστικό.

Αυτή είναι, άλλωστε, και η διαφορά ανάμεσα στις νεοεποχικού τύπου επιβουλές της Παγκοσμιοποίησης και στην ζωφόρο έκφραση της έλληνορθόδοξου Παραδόσεώς μας. Είναι η διαφορά των προσχηματικών μεθόδων της επίπλαστης προστασίας και ψευδεπίγραφου έκσυγχρονισμού από την αποκαλυπτική αλήθεια και την έμπειρία της πίστεώς μας.

Αυτός ο τόπος, όμως, θα και άφουγκράζεται, συγχρόνως, τις φωνές των ήρώων και των μαρτύρων που τον ανέθρεψαν με το αίμα τους. Δέχεται και προσφέρει τους έλευθερωτές και τους όμολογητές που τον μεγάλυναν με την θυσία τους. Γεννάται και συμπορεύεται με την έλληνορθόδοξη βιοτή του λαού του.

Ένός λαού που στα έγκατα της ύπάρξεως και της συνειδήσεώς του έχει ταυτίσει την αξία και την διατήρηση του Έθνους μας με την Αγία Όρθόδοξο Εκκλησία μας.

Γι' αυτό και ο λαός αισθάνεται παντελώς ξένους τους έμπνευστές και ύποστηρικτές της πρόσφατης άντορθόδοξου και άντεθνικής επιθέσεως, άντιδρά στην ύποτίμηση και την παραθεώρησή του και άνταποκρίνεται δυναμικά και συνετά στο κάλεσμα της Εκκλησίας.

Ός Έλληνες Όρθόδοξοι μοναχοί γαλουχημένοι με το άκαταμάχητο και άσυμβίβαστο φρόνημα πλήθους Αγίων μαρτύρων και όμολογητών της πίστεώς μας, επιθυμούμε να διακηρύξουμε την άρνησή μας να παραλάβουμε ταυτότητες που δέν θα άναγράφουν το θρήσκευμά μας. Άρνούμαστε, επίσης, την παραλαβή ηλεκτρονικών ταυτοτήτων που θα επιβάλουν το ηλεκτρονικό μας φακέλωμα και την άριθμοποίηση της προσωπικότητός μας.

Επιθυμούμε, τέλος, να έκφράσουμε την ένσυνείδητη και θυσιαστική συστράτευσή μας στον άγώνα της Αγίας μας Εκκλησίας και την έκ ψυχής προσφορά όλων των δυνάμεών μας στη διάθεση της Σεπτής Ιεραρχίας μας.

Καλούμε όλο τον λαό του Θεού στις μεγάλες συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας, που συγκαλεί η Ιεραρχία μας, της 14ης Ιουνίου στην Θεσσαλονίκη και της 21ης Ιουνίου στην Αθήνα, και εργαζόμαστε άκαμάτως για την τρανή επιτυχία τους.

Τών Θεολογικών Σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης

Τη θέση τους ύπέρ της προαιρετικής άναγραφής του θρησκεύματος στις άστυνομικές ταυτότητες έκφράζουν σέ όμόφωνα ψηφίσματά τους οι Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων Θεολογίας των Θεολογικών Σχολών των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσ-

σαλονίκης, καθώς επίσης και η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Και στα τρία ψηφίσματα προτάσσεται ό έποικοδομητικός και γόνιμος διάλογος Έκκλησίας και Πολιτείας ως η ένδεδειγμένη όδός για την έκτόνωση του πνεύματος άντιπαράθεσης των τελευταίων έβδομάδων, την ένίσχυση της όμοψυχίας του έλληνικού λαού και την έξεύρεση συναινετικής λύσης που να κατοχυρώνει το δικαίωμα της έλευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης για όλους τους Έλληνες πολίτες.

Στο με ήμερομηνία 5 Ιουνίου έ.έ. ψηφισμα της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών τονίζεται ότι το ζήτημα της άναγραφής ή μη του θρησκεύματος στις άστυνομικές ταυτότητες «τέθηκε άκαιρα σέ μία άπλη συνέντευξη του Υπουργού Δικαιοσύνης και όχι σέ έπίσημη κυβερνητική πρωτοβουλία διαλόγου με την Εκκλησία... ένώ παράλληλα οι προσωπικές άποψεις του έν λόγω Υπουργού έντάχθηκαν σέ ένα γενικότερο προγραμματισμό μέτρων της Πολιτείας για τη μονομερή και χωρίς προηγούμενο διάλογο με την Εκκλησία άναθεώρηση του όλου σχεδόν συνταγματικού πλαισίου των σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας στη χώρα μας». Επιδρόσθετα έπισημαίνεται ότι η βεβαιωμένη άπόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και η έπίσημη δήλωση του Πρωθυπουργού τροφοδότησαν με έπικίνδυνη πλέον ένταση το όλο θέμα των σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας στο νεότερο έλληνικό κράτος, «σχέσεων που δέν πρέπει να διαταραχθούν σέ μία τόσο κρίσιμη και μεταβατική περίοδο για τα ιστορικά δεδομένα του Έλληνισμού, ώστε στην προοπτική της παγκοσμιοποίησης να διατηρηθεί η ιδιαίτερη πολιτισμική και θρησκευτική του ταυτότητα».

Στη ψηφισμα ύπογραμμίζονται άκόμη τα άκόλουθα:

- Η άναγραφή ή μη του θρησκεύματος στις άστυνομικές ταυτότητες συνδέεται άρρηκτα πρός τη θεμελιώδη άρχή της έλευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης, η όποία καλύπτει τόσο τη θετική όσο και την άρνητική εύαισθησία του πολίτη, δηλαδή τόσο το δικαίωμα του για άναγραφή, όσο και το δικαίωμά του για μη άναγραφή. Συνεπώς το όλο ζήτημα δέν έξαντλείται και δέν περιορίζεται σέ μία τυπική άναγνώριση της μονοσήμαντης σχέσης κράτους και πολίτη, άφού στην πρόταση για τη διαγραφή του θρησκεύματος άντιτίθεται έπίμονα η συντριπτική πλειοψηφία των Έλλήνων πολιτών.

- Ο είσαγόμενος κατά την προσέγγιση του ζητήματος διαχωρισμός του πολίτη από τον πιστό είναι αύθαίρετος ή τουλάχιστον άβάσιμος, άφού ούτε η Πολιτεία παραιτείται από τον έλεγχο της λειτουργίας του πολίτη ως πιστού, ούτε η Εκκλησία παραιτείται από τη λειτουργία του πιστού ως πολίτη. Τόσο η Πολιτεία όσο και

ή Έκκλησία αναφέρονται στὸν ὅλο ἄνθρωπο.

- Ὁ πιστὸς δὲν εἶναι μιὰ ἄλλη ἐπὶ μέρους ὄψη, ἀλλὰ ἓνα οὐσιαστικὸ στοιχεῖο τῆς ταυτότητας τοῦ πολίτη, ὁ ὁποῖος εἶναι συγχρόνως καὶ ὀργανικὸ μέλος τοῦ συντεταγμένου σώματος τῆς Έκκλησίας ἢ καὶ κάθε ἄλλης «γνωστῆς θρησκείας».

- Ἡ Ὁρθόδοξη παράδοση εἶναι ἓνα συστατικὸ στοιχεῖο τῆς ἰδιαίτερης διαχρονικῆς καὶ συγχρονικῆς ἐθνικῆς ταυτότητος τοῦ Ἑλλήνα πολίτη, ἡ ὁποία κατοχυρώνεται ἀπὸ τὸ ἄρθρο 3 τοῦ Συντάγματος ὅχι μόνο στὸ πλαίσιο τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ στὴν εὐρύτερη προοπτικὴ τῆς οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας. Συνεπῶς ἡ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθεῖ μὲ πλασματικούς νομικοὺς συλλογισμοὺς καὶ ὅπωςδήποτε ὄχι ἐρήμην τοῦ φρονήματος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

- Οἱ σχέσεις τῆς Πολιτείας μὲ τὴν Έκκλησία στὴν Ἑλλάδα ἔχουν καθορισθεῖ μὲ τὴν ἀναγκαῖα ἰσορροπία στὰ ἄρθρα 3 καὶ 13, καθὼς καὶ στὰ ἄλλα περὶ θρησκείας ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, τὰ ὁποῖα κατοχυρώνουν πλήρως τὴν ἀρχὴ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

- Ἡ εἰκοσιπενταετῆς ἐφαρμογὴ τοῦ συνταγματικοῦ αὐτοῦ πλαισίου στὴ λειτουργία τῶν σχέσεων Έκκλησίας καὶ Πολιτείας, καίτοι δὲν ἀπέτρεψε ὀρισμένες περιστάσιακές ἐντάσεις, θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηριθεῖ ἐπιτυχῆς, ἀφοῦ οὔτε ἡ Πολιτεία, οὔτε ἡ Έκκλησία θεώρησαν ἀναγκαῖα τὴν ἐνταξὴ τῶν περὶ θρησκείας ἄρθρων στὰ προταθέντα πρὸς ἀναθεώρηση ἄρθρα τοῦ Συντάγματος.

- Ἡ συναινετικὴ λύση στὸ ζήτημα τῆς ἀναγραφῆς ἢ μὴ τοῦ θρησκευματος στὶς ἀστυνομικὲς ταυτότητες προβλέπεται ἀπὸ τὴν ἰσχύουσα νομοθεσία καὶ ἔχει ἐφαρμοσθεῖ μὲ ἐπιτυχία στὴν πράξη. Ὁ διάλογος Έκκλησίας καὶ Πολιτείας εἶναι ἀναγκαῖος γιὰ τὴν προετοιμασία κατάλληλης νομοθετικῆς ρύθμισης ἀπὸ τὴ Βουλὴ, ἡ ὁποία σὲ τελευταία ἀνάλυση εἶναι καὶ ἡ μόνη ὁδὸς γιὰ τὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος.

Στὸ μὲ ἡμερομηνία 1 Ἰουνίου ἐ.ἔ. ψήφισμα τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐπισημαίνεται ὅτι «στὴ νέα πραγματικότητα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως ἢ τῆς ἐπικείμενης ὁμοσπονδοποίησης τῶν κρατῶν - μελῶν της, ἡ διαφύλαξη τῆς Ὁρθόδοξης πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς καὶ παράδοσης ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὸ καθῆκον καὶ χρέος γιὰ τὴν Έκκλησία μας, ἡ ὁποία, παρ' ὅλες τὶς κατὰ καιροὺς καταθλιπτικὲς παρεμβάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ὑπῆρέτησε καὶ ὑπηρετεῖ μὲ αὐταπάρηση καὶ αὐτοθυσία τὶς ἀνάγκες καὶ τὶς ἀγωνίες τοῦ λαοῦ της».

Ἐπιπρόσθετα σημειώνεται ὅτι «ἡ εὐαίσθησία ποὺ ἐκδηλώνεται ἐκ μέρους τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἐξαιτίας τῆς ἐνδεχόμενης μὴ ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματός του στὴν ἀστυνομικὴ του

ταυτότητα, μὲ σκοπὸ τὴν προστασία τῶν μειονοτήτων μὲ τὶς ὁποῖες ἡ Ὁρθόδοξη Έκκλησία ἐξήσε σὲ συνεργασία μέσα σὲ πολυπολιτισμικὲς κοινωνίες ἐπὶ αἰῶνες, φανερῶνει τὴν ἀγωνία ποὺ τὸν διακατέχει γιὰ τὴν ἐπιχειρούμενη ἀλλοτρίωσή του ἀπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ του ταυτότητα... Γιὰ τὴν πλειοψηφία τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ἡ στάση τῆς Πολιτείας στὸ ὅλο ζήτημα σηματοδοτεῖ τὴν ἀπαρχὴ σειρᾶς ἐνεργειῶν ποὺ ἀποβλέπουν στὴ συρρίκνωση τοῦ κοινωνικοῦ καὶ θεσμικοῦ χαρακτήρα τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς σὲ ἀτομικὸ ἐπίπεδο. Ἡ Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Πίστη, ποὺ ἀπὸ τὴ φύση της δὲ συνιστᾷ ἰδιωτικὴ ὑπόθεση, ἀλλὰ ἔχει προσωπικὸ καὶ κοινωνικὸ χαρακτήρα, εἶναι φυσικὸ νὰ ἐμπνέει τόσο τὴν προσωπικὴ ὅσο καὶ τὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῶν Ὁρθοδόξων λαῶν».

Τέλος ὑπογραμμίζεται ὅτι «σὲ μία κρίσιμη γιὰ τὴν πορεία τοῦ ἔθνους μας περίοδο ἐνόψει τῶν προβλημάτων τῆς νέας χιλιετίας, ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερη εὐαίσθησία ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς ἐνότητάς τοῦ λαοῦ μας, ὁ ὁποῖος ἱστορικά, κοινωνικά καὶ πολιτιστικά συνδέεται ἄρρηκτα μὲ τὴν Ὁρθόδοξη παράδοση».

* * *

Στὸ μὲ ἡμερομηνία 2 Ἰουνίου ἐ.ἔ. ψήφισμα τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἀρνηση διαλόγου ἀπὸ μέρους τοῦ Πρωθυπουργοῦ γιὰ τὸ ὅλο ζήτημα, γιὰ τὴν παραπλανητικὴ ἀντιμετώπιση ἀπὸ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Έκκλησίας, γιὰ τὸν αἰφνιδιασμὸ ποὺ ὑπέστησαν τὰ μέλη τῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας ποὺ ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφία τῶν πολιτῶν στὴ χώρα μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν παραβίαση τῆς ἀρχῆς τῆς συναλληλίας ποὺ διασφαλίζει τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἐτερότητα καὶ ἰσορροπία.

Ἐπιπρόσθετα ὑπογραμμίζονται τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀνεξιθρησκείας, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτιστικῆς ἰδιαιτερότητας τῶν μειονοτήτων θεωρεῖται δεδομένο γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, γιατί μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ζωῆς σὲ μία δημοκρατικὴ Πολιτεία προάγεται ἡ ἐπικοινωνία, ὁ διάλογος καὶ ἀντιμετωπίζονται οἱ κοινὲς καθημερινὲς ἀνάγκες. Ὡστόσο μία εὐνομούμενη Πολιτεία πρέπει νὰ προστατεύει ἡ ἴδια τὸν κάθε πολίτη μὲ βάση τὶς ἀρχὲς τῆς ἰσοπολιτείας καὶ τῆς ἰσονομίας καὶ ὄχι νὰ μεταθιβάσει τὸ καθῆκον της στὰ μέλη τῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας.

Ἡ μὴ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος δὲν ἀποτελεῖ ἐναρμόνιση τοῦ δικαίου τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας μὲ τὶς συμβατικὲς ὑποχρεώσεις τῆς χώρας μας πρὸς τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινωτικὸ Δίκαιο, ἀλλὰ εἶναι ἔμπνευση, ἰδεολογία καὶ ἐνορχήστρωση ἐξωκοινοβουλευτικῶν

παραγόντων, οι οποίοι δοκιμάζουν να αναγάγουν τον ξεπερασμένο και στην Εύρώπη διαφωτισμό σε τρόπο άσκησης της έκτελεστικής εξουσίας, έρήμην του Συντάγματος και των δημοκρατικών λειτουργιών. Οί έν λόγω παράγοντες παραπλανούν την πολιτική ήγεσία της πατρίδας μας και πλήττουν όχι μόνο την κοινωνική συνοχή, αλλά και τὸ πρόσωπο της χώρας μας διεθνώς.

Ἡ προαιρετική ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος θεμελιώνεται στο δημοκρατικό δικαίωμα κάθε πολίτη νά προσδιορίζει ἐπακριβῶς τή θρησκευτική καί πολιτιστική του ιδιαιτερότητα, ἀποκλείοντας τήν παραπληροφόρηση καί τήν ἀσάφεια τῶν προσωπικῶν ἀντικειμενικῶν δεδομένων τοῦ αὐτοπροσδιορισμοῦ του. Ἡ προαίρεση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ κατεξοχὴν στοιχεῖο τῶν ἐλεύθερων πολιτῶν, ἀλλὰ καί τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου ἐναντί ὁλόκληρης τῆς Δημιουργίας κατὰ τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας μας.

Σε τοῦτο τὸν τόπο ζοῦν ἄνθρωποι μὲ ἐλεύθερη γνώμη, χωρίς νομικίστικες ἐρμηνείες καί καταδυναστεύσεις, ἴσοι ἀπέναντι στο νόμο καί στον Θεό, ἀνοιχτοί στοὺς ἐγγύς καί τοὺς μακρινούς λαούς, μὲ τή δική τους ὅμως ταυτότητα σὲ μία μακρὰ συνέχεια ιστορίας καί πολιτισμοῦ, ποὺ εἶναι τὸ κατεξοχὴν κοινὸ ἀγαθὸ, κατάθεση καί συμβολὴ στο σημερινὸ παγκόσμιο γίνεσθαι. Ὑπὸ τὰ δεδομένα τῆς παγκοσμιοποίησης, τῆς ἰσοπέδωσης τῶν λαῶν καί τῶν πολιτισμῶν, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία προτίνει διαρκῶς τή φροντίδα γιὰ τὸν ἄνθρωπο καί τὸν πολιτισμὸ του, ὡς ζωντανὸ ὅμως μέλος μιᾶς κοινότητας καί ὄχι ὡς ἄτομο ἐρριμένο στὴν παγκόσμια χοάνη ἐνὸς ἀπρόσωπου ἡλεκτρονικοῦ συστήματος.

(6.6.2000)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Δήλωση Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν γιὰ τὴν κρίση Κράτους - Ἐκκλησίας

Οἱ καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν ποὺ συνέταξαν καί υπέγραψαν τὸ παρὸν κείμενο γιὰ τὴν αἰφνίδια, ἄκαιρη, ἀνιστόρητη, οὐσία ἄσκοπη, ἀλλὰ ὀπωσδήποτε ἐπικίνδυνη ἀναστάτωση τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, ἀφοῦ ἐγκυμονεῖ διχασμὸ ἐνὸς Λαοῦ ποὺ εἶναι ταυτόχρονα καί ἰσόρροπα ἀφοσιωμένος στο δημοκρατικὸ Πολίτευμα καί τὴν Ὁρθόδοξία, ἐπιθυμοῦν νά γίνουν γνωστὰ πρὸς κάθε κατεύθυνση τὰ πιὸ κάτω:

1. Οἱ μεταρρυθμίσεις στὴ σχέση Κράτους - Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἰδιαίτερα μὲ προσχηματισμὸ τὸν ἐξευρωπαϊσμὸ τῆς Ἑλλάδας, εἶναι χωρίς ἱστορικὴ προοπτικὴ καί κοινωνικὴ ἀποδοχή. Ἡ Ὁρθόδοξη πίστη, ποὺ κέρδισε τὴ σημερινή της θέση στὴν

καρδιά τῶν Ἑλλήνων καί συστεγάζει τὴν πλειοψηφία τοῦ Λαοῦ, δὲν ἔχει κατηγορηθεῖ ποτὲ ὡς ὑπαίτια γιὰ παρεμπόδιση, ἢ ἔστω ἐπιβράδυνση τῆς ἀναπτυξιακῆς πορείας τῆς χώρας. Ἀντίθετα, τὸ Κράτος, ὅπως ἐκφράζεται ἀπὸ τὶς δημοκρατικὰ ἐκλεγόμενες Κυβερνήσεις, ἀναφέρεται ἀπὸ πολλὰς κατευθύνσεις καί κατ' ἐπανάληψη, ὡς ἀνταποκρινόμενο μὲ λιγότερη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμητὴ ἐπιτυχία στὴν προσδοκία τῶν πολιτῶν γιὰ ἀνάπτυξη, ἐκσυγχρονισμὸ καί ἐπίλυση τῶν πολλῶν προβλημάτων του.

2. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται μὲ ἰδιαίτερη θέρμη γιὰ τὴ διατήρηση τῶν παραδόσεων καί τῶν μνημείων τῶν Λαῶν τῆς, μάλιστα μὲ μεγάλες δαπάνες, εἶναι ἀδιανόητο νά κατηγορεῖται ὅτι συνηγορεῖ σὲ τέτοιες ἀντιλαϊκὲς μεταρρυθμίσεις. Κανένα θῆμα εἰσδοχῆς τῆς χώρας μας στοὺς Εὐρωπαϊκοὺς θεσμοὺς δὲν ἔγινε μὲ ἄγνοια τῶν Εὐρωπαίων ἐταίρων τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ νέο μέλος εἶναι Συνταγματικὰ Ὁρθόδοξο.

3. Ἐξ ἄλλου, οἱ Ἕλληνες στὴν Ἑλλάδα καί τὸν κόσμο, κληρικοὶ καί λαϊκοί, καί ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας, εἶναι ἀνάρμοστο νά συκοφαντοῦνται, δυστυχῶς ἀποκλειστικὰ ἀπὸ μειοψηφία Ἑλλήνων, ὡς ὀπαδοὶ θεοκρατισμοῦ. Τὸ θρησκευτικὸ Κράτος δὲν εἶχε καί δὲν ἔχει ὀπαδοὺς στον Ὁρθόδοξο κόσμο. Ὁ «Παπισμὸς», ποὺ καμία Κυβέρνηση δὲν τόλμησε νά τὸν περιλάβει στὰ μεταρρυθμιστικὰ τῆς προγράμματά, οὐδέποτε θρῆκε πρόσφορο ἔδαφος στὴ χώρα μας. Ἀντίθετα ὅμως, ὅλες οἱ Κυβερνήσεις τῆς Δύσης, ὅταν σὲ κρίσιμες στιγμὲς ὁ Πάπας ἐπεσκέφθη τὴν Πολωνία, τὴν Κούβα καί ἄλλες χώρες, γιὰ νά μεταφέρει τὸ ἰδεῶδες τοῦ ἐλευθέρου καί θρησκεύοντος ἀνθρώπου, ἔκριναν θετικὰ τὸ γεγονὸς. Κατ' ἀναλογία, εἶναι εὐλόγη ἡ Ἑλληνικὴ ἐπιθυμία γιὰ μιὰ δυνατὴ καί φωτισμένη Ὁρθόδοξία, ποὺ νά μπορεῖ νά παίξει στὴν μελλοντικὴ πορεία τοῦ Λαοῦ μας τὸν ἴδιο ρόλο, ποὺ ἔπαιξε στὶς δύσκολες στιγμὲς τοῦ παρελθόντος.

4. Τὸ θρήσκευμα, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἂν εἶναι σκόπιμο ἢ ὄχι νά ἀναφέρεται στὴν ταυτότητα τῶν πολιτῶν, δὲν εἶναι εὐαίσθητο προσωπικὸ δεδομένο. Ὅλοι οἱ ἰδρυτὲς θρησκειῶν ἀπέδωσαν θεμελιώδη σημασία στὴν «ὁμολογία» τῆς πίστεως τῶν ὀπαδῶν τους, ὁ δὲ ἰδρυτὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ κατέταξε τὴν ὁμολογία ὡς κορυφαῖο καθῆκον ἀκόμη καί ὅταν αὐτὴ σήμαινε ἀπώλεια τῆς ζωῆς. Ἡ προαίρεση στὴν ὁμολογία εἶναι ὑποχρεωτική. Ἐπειδὴ δὲ γιὰ πολλὰς δεκαετίες οἱ πολῖτες ἐκαλοῦντο νά ὁμολογοῦν τὸ θρήσκευμά τους, καί μέσω τῆς ταυτότητας, ἀλλὰ ὑποχρεωτικά, μὲ ἀποτέλεσμα πολλοὶ νά κάνουν ψευδὴ ὁμολογία (παράδειγμα εἶναι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς σήμερα πρωτοστατοῦντες στὶς μεταρρυθμίσεις), εἶναι ἐπιβεβλημένο νά θεσπισθεῖ ἡ προαιρετικὴ ἀναγραφή καί νά γίνῃ εἰλικρινέστερη ἡ κοινωνία μας.

5. Οἱ διώξεις ἐτεροδόξων, ποὺ εἶναι ἀσυζητητὶ

ἀπαράδεκτες, ἀποτελοῦν παγκόσμιο πρόβλημα, ποῦ πρέπει νὰ λυθεῖ. Στὶς ΗΠΑ ὑπάρχουν χιλιάδες χώροι ἐργασίας ποῦ εἶναι προσβάσιμοι σὲ ἄτομα μόνο ἐνὸς ὀρισμένου ὁρησκεύματος. Εἶναι δὲ ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀναγραφὴ τοῦ ὁρησκεύματος σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς φόρμες γιὰ πρόσληψη σὲ ἀρκετὲς χώρες. Ἐκεῖ πρέπει νὰ δοθεῖ ἡ μάχη γιὰ ἴση μεταχείριση τῶν πολιτῶν. Γι' αὐτὸ θεωροῦμε ἀναγκαῖο τόσο ἡ Κυβέρνηση, ὅσο καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας νὰ πρωτοστατήσουν στὸν ἀγῶνα αὐτό.

6. Γιὰ τοὺς πιὸ πάνω λόγους θεωροῦμε ἀπόλυτα δικαιολογημένη τὴ στάση τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν Ἑλλήνων καὶ συμπαριστάμεθα στὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖο ἀνέλαβαν ἀπὸ κοινοῦ γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἐνότητος τοῦ Λαοῦ μας. Παραινουμε τὴν Κυβέρνηση νὰ ἐπανεξετάσει τὶς θέσεις τῆς λαμβάνοντας ὑπόψη ὅτι ἡ υἱοθέτηση τῆς ἐπιθυμίας τῆς πλειοψηφίας τοῦ Λαοῦ, τὸν ὁποῖο κυβερνᾷ, δὲν εἶναι ἥττα, ἀλλὰ νίκη καὶ τῆς Κυβέρνησης.

Πάτρα, 13 Ἰουνίου, 2000

Οἱ Καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν

Κ. Γούδας	Π. Κοῦτμος
Γ. Κατσιάρης	Ε. Ὑφαντῆς
Π. Δρακάτος	Π. Παπαθανασόπουλος
Γ. Μασοῦρος	Π. Σιαφάρικας
Γ. Ἀθανασοῦλη - Μασοῦρου	Γ. Καραχάλιος
Στ. Δρίτσος	Γ. Καραϊσκάκης
Δ. Σκαρλάτος	Γ. Κοκκινάκης
Χρ. Τερέζης	Σ. Φωτόπουλος
Ἰ. Ἡλιοπούλου	Ε. Ἰωαννίδου
Σ. Παπαϊωάννου	Χ. Κοκολογιαννάκης
Ἰ. Μπάκας	Α. Γραμματικὸς
Στ. Γούτσος	

**Ἱερὰ Βασιλικὴ Σταυροπηγιακὴ καὶ
Πατριαρχικὴ Μονὴ τοῦ Κουτλουμουσίου**

Ἀριθ. Πρωτ. 80

Ἅγιον Ὅρος 16/29.5.2000

Ἐξοχώτατον

Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος

Κύριον Κωνσταντῖνον Σημίτην

Εἰς Ἀθήνας

Τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐν Κυρίῳ προσαγορεύομεν.

Πληροφορηθέντες τὴν ἀπρόοπτον καὶ αἰφνίδιον ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ μὴ ἀναγραφῆς τοῦ ὁρησκεύματος εἰς νέα δελτία ταυτότητος, δεξάμενοι δὲ τὴν ἐντονὸν δυσἀρέσκειαν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ πλήθους τῶν εἰσερχόντων προσκυνητῶν διὰ τὴν προκειμένην ἀπόφασιν, ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς ὡς παλαίφα-

τον πνευματικὸν Καθίδρυμα νὰ δηλώσωμεν τὴν ἀπόλυτον ἀντίθεσίν μας καὶ τὴν κορυφωθείσαν ἀγωνίαν μας διὰ τὸ μέλλον τοῦ τόπου. Συγκεκριμένως:

1. Παλαιόθεν καὶ μέχρι σήμερον ὑφίστατο συμπαγὴς ἐνότης Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, μὲ κοινὸν παρονομασίην τὸ Γένος, ποῦ ἐμφορεῖται ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον. Γνωρίζοντες τὰ δημοκρατικὰ σας αἰσθήματα ἐξεπλάγημεν ἀπὸ τὴν ἄνευ λαϊκοῦ ἐρείσματος καὶ κοινῆς συναινέσεως ἀπόφασιν, ἡ ὁποία κλονίζει ἐπικινδύνως τὴν ἄρρηκτον αὐτὴν ἐνότητα.

2. Τὰ ἐπιχειρήματα περὶ προστασίας τοῦ πολίτου δὲν εἶναι πειστικά. Γνωρίζομεν ὅτι πλῆθος εὐαίσθητων προσωπικῶν δεδομένων συλλέγονται εἰς τὴν μαγνητικὴν ταινίαν τοῦ δελτίου καὶ εἶναι ἀνέτως προσβάσιμα εἰς τὸν κυβερνοχώρον.

3. Τὸ θρήσκευμα δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τὸν ἐσωτερικὸν κόσμον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καθορίζει τὴν στάσιν ζωῆς καὶ τὴν κοινωνικὴν συμπεριφορὰν. Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν αὐτὴν δὲν δύναται νὰ ἀφήνῃ ἀδιάφορον τὴν Πολιτείαν. Ἡ δὲ δήλωσίς του δὲν συνιστᾷ προσβολὴ τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, συμφώνως ἄλλωστε καὶ πρὸς τὰ δικαστήρια τῆς Εὐρώπης.

4. Εἰδικώτερον διὰ τὸ δεδομένο τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἡ ἀναγραφὴ τοῦ ὁρησκεύματος ἀποτελεῖ ἱστορικὴ ὑπόμνησιν ὅτι ὁ Ἕλληνας ὀφείλει τὴν ἐλευθερίαν του εἰς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ὅτι ἡ ταυτότης του διεμορφώθη ἐντὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τὸ ἑλληνορθόδοξον φρόνημα ἐγέννησε τοὺς «ἐλεύθερους πολιορκημένους». Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν ἀποτελεῖ εὐαίσθητον προσωπικὸν δεδομένο, ἀλλὰ τὸ κυρίαρχον στοιχεῖον τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητος. Τὸ «ἑλληνικὸν» ἐπολιτογραφήθη ἀμετακλήτως εἰς τὴν ἱστορίαν μὲ τὴν Ὁρθόδοξον ταυτότητα. Ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ὁρησκεύματος ἐκ τοῦ δελτίου οὕτως ἀποκτᾷ συμβολικὴν σημασίαν καὶ ἀποτελεῖ ἐξάγγελον καὶ προάγγελον ἄλλων «ἀφαιρέσεων» μὲ στόχον τὴν ἀποσύνδεσιν τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπὸ ὅλας τὰς δομὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου καὶ τὴν περαιτέρω συρρίκνωσιν τοῦ ἑλληνορθόδοξου Πολιτισμοῦ.

5. Παραμένει ἀναπάντητον ἐρώτημα ἡ ἀναγκαιότης τῆς μὴ ἀναγραφῆς χάριν τοῦ «ἐξευρωπαϊσμοῦ» μας, ἐφ' ὅσον μάλιστα -ἐξ ὧν ἐπληροφορήθημεν- ἀφήνει ἀδιάφορον τὴν Ε.Ε.

Μετὰ ἀπὸ τὰ παραπάνω, μὴ θέλοντες νὰ ἀμφισβητήσωμεν τὸ φρόνημα καὶ τὴν πρόθεσίν σας, συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ἀπόφασιν εἶναι ἀπότοκος παραπλανήσεως ὑπὸ συμβούλων ποῦ ἐξυπηρετοῦν μὲ τὴν περιθωριοποίησιν τῆς Ὁρθοδοξίας σχέδιον ἀποορθοδοξοποιήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους καὶ πνευματικῆς ξενηλασίας τῶν πολιτῶν του. Ἡ ἀπόφασιν δὲν θίγει οὕτως ἢ ἄλλως τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Σῶμα Χριστοῦ. Θίγει ὅμως τὴν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων, προωθεῖ τὴν ἀποεκκλησιοποίησιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, προσβάλλει τὴν Ἑλληνικότητα, ποῦ διασώζεται καὶ διασώζει μόνον μέ-

σα εις την Όρθοδοξίαν.

Όθεν ποιούντες καί ήμεις εκκλησιν δια την αναθεώρησιν της εγκληματικής αποφάσεως, διατελούμεν μετά τιμής.

Ό Καθηγούμενος του Όρου Κοινοβίου
του Κουτλουμουσίου
† Αρχιμ. Χριστόδουλος

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τήν 18η Μαΐου οί άπανταχοϋ της γής ΡΚαθολικοί έώρτασαν τά όγδοηκοστά Γενέθλια του Πάπα Ιωάννου Παύλου Β΄ καί τó γεγονός ότι επί 22 έτη εύρίσκεται επί «της καθέδρας του Άπ. Πέτρου».

– Τό Ποντιφίκιο Συμβούλιο γιά ζητήματα της οίκογενείας κατεδίκασε την άπόφασιν του Εύρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την όποία άνεγνωρίσθησαν ως νόμιμες όλες οί εκτός γάμου συζεύξεις άνεξαρτήτως φύλου, άρα δέ καί των όμοφυλοφίλων, καί έζητήθη άπό τά κράτη - μέλη της Εύρωπαϊκής Ένώσεως νά προσαρμόσουν άναλόγως τίς νομοθεσίες τους. Τό Ποντιφίκιο Συμβούλιο χαρακτήρισε την άπόφασιν αυτή ως «κακούργημα έναντίον της οίκογενείας, θεμελιωμένης επί του γάμου».

– Ό ρωμαιοκαθολικός γερμανός επίσκοπος Dr Josef Homeyer, ό όποίος προσφάτως στην Άθήνα συνεργάσθηκε γιά ζητήματα της Εύρωπαϊκής Ένώσεως με τον Μακ. Αρχιεπίσκοπο Άθηνών καί πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλο, εξέφρασε τίς εύχαριστίες του προς τον εκπρόσωπο των Πρασίνων Υπουργό Έξωτερικών της Γερμανίας Joschka Fischer γιά τίς προτάσεις του περί όμοσπονδιοποιήσεως της Εύρωπαϊκής Ένώσεως.

Ό ίδιος γερμανός επίσκοπος σέ δηλώσεις του είπεν ότι στη Θ. Λειτουργία έχουν θέσι νέοι καί γέροντες, πτωχοί καί πλούσιοι, άσθενείς καί ύγιείς.

– Η άνά τον κόσμον ΡΚαθολική Έκκλησία έώρτασε τó γεγονός ότι πρό 75 έτών ό ιερεύς Joseph Cardijn, κατόπιν κηρυγμάτων του στους εργάτες των εργοστασίων των Βρυξελλών, ίδρυσε την όργάνωσιν «Χριστιανικά Έργαζόμενα Νιάτα».

– Κατά την ήμέρα της έορτής του Αγίου Όωσήφ ό Πάπας Όωάννης - Παύλος Β΄ τέλεσε τή Θ. Λειτουργία επί της πλατείας του Αγίου Πέτρου προς χάριν

έκπροσώπων της χειροτεχνίας, πού συγκεντρώθηκαν στη Ρώμη άπό διάφορες χώρες. Πολλοί άπό αυτούς ήσαν με τίς παραδοσιακές σχολές τους. Όπως τόνισε ό Πάπας στην όμιλία του προς αυτούς, οί χειροτέχνες, πού συνεχίζουν τó δημιουργικό έργο του Θεού, πρέπει νά ενδιαφέρονται γιά την ποιότητα του έργου των, γιά την άνάπτυξιν των καλλιτεχνικών ίκανοτήτων τους, γιά την έξυγίανσιν των οίκογενειών των, γιά την όρθή σύνδεσιν τεχνικής καί περιβάλλοντος κ.ά.

– Έξ άφορμής του ταξιδίου του Πάπα στους Αγίους Τόπους τó Ταχυδρομείο του Βατικανού έκαμε ιδιαίτερη σφραγίδα, στο κέντρο της όποίας βρίσκεται τó πορτραίτο του Πάπα καί περίξ αυτού ή επιγραφή: «Terram Sanctam Io(annes) Paulus II. Peregrinator invisit 20-26 Mart. Iub(ilaeum) A. D. 2000».

– Ό Πάπας δέχθηκε εις άκρόασιν χαλδαίους Χριστιανούς του Ιράκ με τον Πατριάρχη τους Ραφαήλ Ι. Bidawid καί συρομαλαμπάρ Χριστιανούς έξ Ινδιών με τον Αρχιεπίσκοπό τους Varkey Vithayathil.

– Ό πρώην Αρχιεπίσκοπος Βιέννης διακεκριμένος Καρδινάλιος Franz König κατηγόρησε προσφάτως τον Αύστριακό Οίκουμενισμό, ότι στρέφει την προσοχή του περισσότερο στην Λατινική Δύσιν καί όλιγώτερον στην Όρθοδοξή Άνατολή, ή όποία συνορεύει προς την Αύστρία. Στο 98ο Συμπόσιο του Ιδρύματος «Pro Oriente» ό ήλικιωμένος άλλά θαλερός Καρδινάλιος τόνισε ότι εΐναι «καθήκον της Αύστρίας νά κατευθύνη τó βλέμμα προς την Άνατολή» καί νά γνωρίζη «τή σημασία του Βυζαντίου γιά τους Σλάβους».

– Ό πάπας Όωάννης - Παύλος Β΄ με προσωπικό του Γράμμα τίμησε γιά τó χρυσό ίωβηλαίο του τον έπιφανή επίσκοπον της πόλεως Graz της Αύστρίας Johann Weber, ό όποίος, ως γνωστόν, εκδηλώνει συχνά τά φιλορθόδοξα αισθήματα καί τον οίκουμενικό προσανατολισμό του. Ό Πάπας εκφράζει την ίκανοποίησί του γιά τή συνεργασία του επισκόπου με τους ιερείς καί λαϊκούς καί γιά την εξαίρετη δρᾶσιν του ως Προέδρου της Αύστριακής Συνελεύσεως των ΡΚαθολικών Έπισκόπων κατά την περίοδο των έτών 1995 έως 1998.

Ε.Δ.Θ.

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Η Α.Θ.Π. Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πολλήν χαράν έδοκιμάσαμεν λαβόντες καί τὸ συναποσταλὲν ἡμῖν ἀξιόλογον ἔργον τοῦ Ἐντιμολογιωτάτου Καθηγητοῦ κυρίου Ἰωάννου Φουντούλη "Τὸ Ἅγιον Βάπτισμα", διὰ τε τὴν τοιοῦτῳ τρόπῳ ἐκδήλωσιν τῶν πλουσίων ὑμῶν αἰσθημάτων, τὴν εὐγενῆ προσφορὰν καὶ διὰ τὴν καλὴν τῆς ἐπικοινωνίας ταύτης εὐκαιρίαν.

Ἄλλ' ἔτι μᾶλλον ἠὲ χαριστήθημεν μελετήσαντες αὐτό, ἐκ τοῦ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπερ προκαλεῖ, καὶ ἐκ τῆς ιδέας ὅτι θὰ θησαυρίσωμεν δι' αὐτοῦ τὴν καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικὴν Βιβλιοθήκην.

Καὶ νῦν γράφοντες ὑμῖν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν εὐχαριστίας θερμὰς ἐπὶ τῇ πρόφρονι ταύτῃ ἀποστολῇ, ἀλλὰ καὶ μειζόνως νὰ συγχαρώμεν διὰ τὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ὑμῶν ἔκδοσιν τοῦ πονήματος τούτου, εὐχόμενοι ὅπως ὁ Ὑψιστος ἐνισχύῃ ὑμᾶς πρὸς συνέχισιν καὶ τῆς διακοινίας ὑμῶν ταύτης.

Καὶ ἐπὶ τούτοις, βέβαιοι, ὅτι ἡ εὐγενὴς αὐτῇ χειρονομία τῆς ὑμετέρας Ὀσιολογιότητος θὰ συνεχισθῇ καὶ κατὰ τὴν ἔκδοσιν ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ νέων συγγραμμάτων, ἀπονέμομεν ὑμῖν ὁλόθυμον τὴν πατρικὴν καὶ Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν καὶ ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου.

8 Φεβρουαρίου ἰδ'

Διάπυρος πρὸς Θεὸν Εὐχέτης

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ἀθήνα, 13 Ἰουλίου 2000

Πρὸς τὸ
Περιοδικό "ΕΚΚΛΗΣΙΑ"

Ὁ Κύριος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας σᾶς εὐχαριστεῖ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ 5ου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ σας.

Ὁ Ἀναπληρωτὴς Δ/ντὴς
τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου
Παναγιώτης Τσολακόπουλος

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΡΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΙΛΛΑΝΔΙΑΣ

Άριθμ. Πρωτ. 679/00

Διὰ τοῦ παρόντος θερμότατα εὐχαριστῶ διὰ τὸν Τόμον 70 τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», τὸν ὁποῖον ἐδέχθην πρὸ ὀλίγου. Ἐκτιμῶ τὸ εὐγενὲς δῶρον.

Διατελῶ μετ' εὐλογιῶν καὶ πολλῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης

† Ὁ Φιλλανδίας Ἰωάννης

Τῇ 10ῃ Ἰουνίου 2000

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

...Ἐπικοινωνῶ μαζί σας ἵνα σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐκδόσεως τῆς Ὑπηρεσίας σας μετ' ὁν τίτλο «Ταφὴ ἢ καύση τῶν νεκρῶν - Πρακτικὰ Ἡμερίδος», ποὺ εἴχατε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μοῦ ἀποστείλετε. Εὐχομαι νὰ βρῶ τὸν χρόνο νὰ τὸ μελετήσω.

Εἴθε ὁ Κύριος νὰ σᾶς διατηρῇ ὅλους ἐν πλήρῃ ὑγείᾳ καὶ ἀκμῇ διὰ νὰ συνεχίζετε τὸ ἱερὸν ἔργον σας.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

καὶ ἀγάπης ἐν Κυρίῳ

† Ὁ Ἀμερικῆς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

...Σᾶς συγχαίρω ἐγκαρδίως διὰ τὸ ἔργον ποὺ ἐπιτελεῖτε καὶ εὐχομαι καλὴν πρόοδον.

Μέ ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν

† Ὁ Δέρκων Κωνσταντῖνος

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΘΕΟΒΑΔΙΣΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΙΝΑ

Πρὸς
τὴν Δ/σιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ»
Εἰς Ἀθήνας

Ὁ Σεβ/τος Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν κ. Δαμιανὸς καὶ οἱ πατέρες τῆς ἱ. Συνάξεως ἀνέθεσαν εἰς ἐμὲ νὰ μεταφέρω τὰς θερμὰς αὐτῶν εὐχαριστίας διὰ τὴν τακτικὴν καὶ εὐγενικὴν ἐκ μέρους ὑμῶν ἀποστολὴν τοῦ ἀρτίου καὶ ἐσχάτως λίαν καλαισθητοῦ περιοδικοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ».

Ἐνέχει ἰδιαιτέραν σημασίαν δι' ἡμᾶς εὐρισκομένους ἐν μέσῃ ἐρήμῳ πᾶσα μορφή ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς μητρὸς Πατρίδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τιμῆς

Ἀρχιμ. Συμεὼν

Γραμματεὺς ἱ. Μονῆς Σινᾶ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 27ῃ Ἰουνίου 2000

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος
Κύριον κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΝ

Μακαριώτατε,

Με ιδιαίτεραν ικανοποίησην ἐλάβομεν τὴν νέαν καλαίσθητον περιοδικὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Προαγόμεθα εὐσεβάστως νὰ συγχαρῶμεν Ὑμᾶς ἐνθέρμως διὰ τὴν νέαν ἐμφάνισιν τοῦ Δελτίου, εὐχόμενοι ἐνδυνάμωσιν εἰς τὸ ἐπίπονον ἔργον Σας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις διατελοῦμεν.

Μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ἐν Κυρίῳ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΕΡΑΠΥΤΝΗΣ ΚΑΙ ΣΗΤΕΙΑΣ

Ἐν Ἱεραπέτρα τῇ 11ῃ Ἰουλίου 2000

...Μετὰ χαρᾶς ἐλάβομεν τὸν λίαν καλαίσθητον Τόμον περιέχοντα τὰς εἰσηγήσεις καὶ τὰ ἀνακοινωθέντα τῆς Τακτικῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συγκληθείσης κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Συγχαίρομεν καὶ ἐπαινοῦμεν ὑμᾶς προσωπικῶς διὰ τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν, ἀλλὰ καὶ δι' ἐτέρας, ὡς καὶ διὰ τὴν νέαν καλαίσθητον μορφήν τῶν περιοδικῶν «Ἐφημέριος» καὶ «Ἐκκλησία» καὶ τῆς ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια».

Ταῦτα πάντα καταδεικνύουν τὸ πνεῦμα ἀνανεώσεως καὶ χρήσεως τῶν συγχρόνων ἠλεκτρονικῶν μέσων πρὸς ὄφελος τοῦ χριστευόμενου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Εὐχαριστοῦντες ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ τιμῆς ἐνεκεν ἀντιτύπου, εὐχόμεθα τὴν ἀπὸ Θεοῦ ἐνίσχυσιν καὶ βοήθειαν εἰς ὑμᾶς καὶ τοὺς συνεργάτας ὑμῶν καὶ διατελοῦμεν

Μετ' εὐχαριστηρίων εὐχῶν
† Ὁ Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας Εὐγένιος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

...Σὰς εὐχαριστῶ θερμῶς γιὰ τὰ ἀποσταλέντα δύο τεύχη (8 καὶ 9) τῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» 1999, καθὼς καὶ γιὰ τοὺς τρεῖς τόμους εὐρετηρίων τοῦ περιοδικοῦ, χρήσιμα, πάντα, γιὰ τὶς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκες τῆς Ε2 Διευθύνσεως Θρησκευτικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.

Μετὰ σεβασμοῦ
Ἰωάννης Βαφειάδης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΡΟΔΟΥ

Με τὴν ἐπιστολή μας αὐτὴ θέλουμε νὰ σᾶς

εὐχαριστήσουμε γιὰ τὴν προσφορά τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία», τεῦχος 4, τόμος Ο', ποὺ εὐγενικὰ μᾶς προσφέρατε γιὰ τὸν πλουτισμὸ τῆς Δημόσιας Κεντρικῆς Βιβλιοθήκης Ρόδου.

Μαζὶ μὲ τὶς εὐχαριστίες μας γιὰ τὴν προσφορά σας αὐτὴ, δεχθεῖτε, παρακαλῶ, καὶ τὶς εὐχές μας γιὰ τὴ συνέχιση τῆς ἐκδοτικῆς σας δραστηριότητος.

Μὲ ἐκτίμηση
Ὁ Προϊστάμενος
Ἀντώνης Ἀγγέλης

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΧΑΛΚΙΤΗΣ

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ
ΘΡΟΝΟΥ, ΔΡ. ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.,
ΚΑΛΥΜΝΟΣ

...Εὐχομαι ὁ Κύριος νὰ σᾶς φωτίζῃ καὶ ἐνδυναμώῃ εἰς τὸ νέον πολύμοχθον καὶ ὑπεύθυνον ἔργον σας...

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ πάσης τιμῆς
Ἰωάννης Π. Χαλκίτης
Πρωτοπρεσβύτερος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου

ΠΡΩΤΟΠΡ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητὴς - Θεολόγος Μ.Ε.

Πρὸς
τὴν Διοικούσα Ἐπιτροπὴ
Περιοδικοῦ «Ἐφημέριος»
Γενναδίου 14
Ἀθήνα

Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ συγχαρῶ τὸ ἐκλεκτὸν Ἐπιτελεῖον ποὺ συντονίζει τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐφημέριος», καθ' ὅσον ἡ ὕλη του ἀποτελούμενη ἀπὸ θέματα θεολογικά, ἐκκλησιαστικά καὶ ἐθνικά, βοηθᾷ τοὺς ἱερεῖς πάσης κατηγορίας ν' ἀντλοῦν ὕλη ἐκ τοῦ περιεχομένου του ἀκόμη καὶ πρὸς διδασκαλίαν τῶν πιστῶν καὶ ἀντιμετώπισιν ἀναφυσόμενων προβλημάτων καὶ κατάρτισιν τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ μετατροπὴ του (εἰς θεολογικὸν ἐπιστημονικὸν περιοδικόν) εἰς σύντομον χρόνον, κατέστησε αὐτὸ ἐκλεκτό, μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον.

Μετὰ ἀπὸ 40 χρόνια, ἥδη τώρα ἀντλῶ θέματα ἱκανὰ πρὸ διδασκαλίαν, ἐνημέρωσιν καὶ κατάρτισιν τῶν πιστῶν. Σὲ εὐχαριστῶ καὶ σᾶς συγχαίρω.

Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Πανορθόδοξον Ἐπιστημονικὸν Συμπόσιον

Μὲ τὴν συμπαράστασι καὶ φροντίδα τοῦ δραστηριοτάτου Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Βόστρων καὶ πάσης Ἀραβίας κ. Τιμοθέου καὶ Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, προεδρευομένης ἀπὸ τὸν διακρινόμενον γιὰ τὶς ὁργανωτικὰς του ἱκανότητες Καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἡλίαν Οἰκονόμου ὁργανώθηκε ἀπὸ τὴν 11η ἕως τὴν 19η Ἰουνίου 2000 στὴν Ἀγία Πόλι τῆς Ἱερουσαλὴμ, Πανορθόδοξον Ἐπιστημονικὸν Συμπόσιον.

Τὸ Συμπόσιον τοῦτο, ὅπως ἐκρίθη πανορθόδοξως δι' Ἀντιπροσώπων τῶν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, προηγήθηκε τῆς εὐσήμεου ἐορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς καὶ Γενεθλίου τῆς Ἐκκλησίας καταπέμψεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦ Συμποσίου ἐτοιμάσθηκε μὲ ἰδιαίτερη πληρότητα καὶ ὑψηλὴς αἰσθητικὴς διαγραφῆς ἀπὸ τὴν Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ πρὸ πάντων μὲ τὴν ἀκαταπόνητη μέριμνα τοῦ Προέδρου αὐτῆς Καθηγητοῦ κ. Οἰκονόμου. Τὸ πρόγραμμα αὐτό, πὺν-πώθηκε σὲ μέγα σχῆμα ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου σὲ τέσσαρες γλῶσσες (ἐλληνικὴν, ἀγγλικὴν, ρωσικὴν καὶ ἀραβικὴν), κοσμεῖται ὑπὸ ἐγχρώμων φωτογραφιῶν καὶ μὲ τὶς σφραγίδες ὅλων τῶν Ὁρθόδοξων Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων ἢ Αὐτονόμων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

Οἱ τελευταῖες ἐκδηλώσεις τοῦ Συμποσίου συν-δυνάσθηκαν μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν Συνέδρων στὶς πανορθόδοξες λειτουργικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς (Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν Πανίερο Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως – Πατριαρχικὴ Θεία Λειτουργία, μὲ Πανορθόδοξο Ἀρχιερατικὸ Συλλεῖ-τουργο πρὸ τοῦ Παναγίου Τάφου – Πανηγυρικὴ λι-τανεῖα ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο πρὸς τὸν λόφο τῆς Ἀγίας Σιών καὶ ὑπαίθριος πανηγυρικὸς ἑσπερινὸς – Ὑπαί-θρια Θεία Λειτουργία κατὰ τὴ Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν Ἀγία Σιών.

Οἱ συμμετασχόντες στὸ Συμπόσιο Σύνοδον καὶ οἱ συγκεντρωθέντες στὰ Ἱεροσόλυμα Ἀρχιερεῖς ἐξ ὅλων τῶν Ὁρθόδοξων χωρῶν φιλοξενήθηκαν κατ' ἄβρα-

μαῖον τρόπον ὑπὸ τοῦ Μακ. Πατριάρχου κ. Διοδώ-ρου, ὁ ὁποῖος ἐπανειλημμένως παρέστη αὐτοπροσώ-πως στὶς ἐργασίες τοῦ Συμποσίου καὶ ἰδιαίτερος δέ-χθηκε ὅλους στὴν παλαιὰ καὶ νέα αἴθουσα τοῦ Πα-τριαρχικοῦ θρόνου ὅπου καὶ ἀπένευμεν εἰς αὐτοὺς ἀναμνηστικὰ μετάλλια.

Οἰκουμενικὴ Συνεργασία στὰ Ἱεροσόλυμα

Πρέπει ἰδιαίτερος νὰ ἐπισημανθῇ τὸ γεγονὸς, ὅτι κατὰ τὴν τελετὴ ἐνάρξεως τοῦ Πανορθόδοξου Θεο-λογικοῦ Συμποσίου τῶν Ἱεροσολύμων, κατὰ τὴν ὁποία ἔψαλε καὶ πολυμελὴς ἀραβόφωνη ἐκκλησια-στικὴ χορωδία, παρέστησαν τὰ ἡγετικά στελέχη ὅλων τῶν μὴ Ὁρθόδοξων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, τὰ ὁποῖα –παρὰ τὶς διαφορὰς τους– θεωροῦν χρέος τους νὰ συνέρχωνται συχνὰ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὁρ-θοδόξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων πρὸς ἀντιμε-τώπισιν –κατόπιν οἰκουμενικοῦ διαλόγου– κοινῶν προβλημάτων, συνδεομένων πρὸς τοὺς Ἁγίους Τό-πους.

Ὑπὸ τοιαύτην ὀπτικὴ γωνία τὸ Πατριαρχεῖο Ἱερο-σολύμων εἶναι δυνατόν νὰ θεωρῆται πρωτοπόρον στοὺς οἰκουμενικοὺς διαλόγους, διότι πάντοτε κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνες οἱ διάφορες χριστιανικὲς ὁμολογίες ἔπρεπε στὰ Ἱεροσόλυμα μὲ διάλογο νὰ ἀντιμετωπίζον τὶς διαφορὰς καὶ ἀντιθέσεις τους.

Τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων, παρὰ τὸν γνωστὸ συντηρητικὸ προσανατολισμὸ του, καλλιεργεῖ τὴν ἰδέα τοῦ τοπικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀναλόγον λ.χ. πρὸς τὸν ἀξιολύμητο τοπικὸ Οἰκουμενισμό ὠρισμέ-νων περιοχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (λ.χ. τῶν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῶν Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας, τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Αὐστρίας καὶ Γερμανίας).

Προσπάθειες γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς πείνας στὴν Ἀφρικὴ

Ἐκ Δελτίου Τύπου τῆς Ὁρθόδοξου Ἱ. Μητροπό-λεως τῆς Κέννα πληροφοροῦμεθα ὅτι ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρεί-ας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρου Ζ' ἄρχισε σημαν-

τική προσπάθεια προς αντιμετώπιση της πείνας, ή όποια απειλεί ανθρώπινες ζωές και ιδιαίτερας τὰ μικρά παιδιά. Τὸ πρόβλημα ἐπιδεινώθηκε ἔνεκα τῆς ἀνομβρίας, ἡ όποία μαστίζει τὴν Ἀφρικανική Ἡπειρο. Ἡδὴ ὁ Μακ. Πατριάρχης κ. Πέτρος μὲ προσωπική ποιμαντική ἐπίσκεψι αὐτοῦ στο Σουδάν ἦλθε σ' ἐπαφή μὲ προσφυγικούς καταυλισμούς ξεκληρισμένων οἰκογενειῶν καὶ ὀρφανῶν παιδιῶν, πού ζήτησαν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴν ξηρασία καὶ τοὺς ἐμφυλίου πολέμους τῶν περιοχῶν Ζαῖρ, Αἰθιοπίας καὶ Ἑρυθραίας, καὶ ἔφερε σὲ ὅλους τὸ μήνυμα τῆς ἐλπίδος διανέμοντας τροφίμα.

Ἐπίσης κατόπιν σχετικῆς ἐκκλήσεως τοῦ Μακ. Πατριάρχου κ. Πέτρου ὁ Πρόεδρος τοῦ Παγκυπρίου Συλλόγου καταπολεμήσεως τῆς πείνας Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κιτίου κ. Χρυσόστομος μετέβη ἐκτάκτως εἰς Κένναν καὶ μὲ συνεργασίαν τῆς τοπικῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἠγόρασε καὶ διένεμε σὲ ὀρφανὰ παιδιά ἑκατοντάδες σάκκων ἀλεύρου. Τὰ παιδιά αὐτὰ ἀνήκουν στὴ φυλὴ τῆς Τουρκάνας, τῆς όποίας τὰ μέλη καυχῶνται ὅτι εἶναι ἀπόγονοι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ὁ ἴδιος Παγκύπριος Σύλλογος σὲ συνεργασία μὲ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας βοήθησε σημαντικῶς γιὰ τὴν ἀγορὰ τροφίμων καὶ φαρμάκων γιὰ τοὺς δεινοπαθοῦντες ἀπὸ τίς γνωστὲς καταστροφές τῆς Μοζαμβίκης.

Ἀπαιτεῖται κινητοποίησης ὅλων τῶν Χριστιανῶν

Στὴ συνέχεια πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἡ πρωτοβουλία ομάδος ἱατρῶν ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἄλλων εὐσεβῶν Χριστιανῶν, οἱ όποιοι μὲ τίς εὐλογίες τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας συγκέντρωσαν ἀρκετὰ τροφίμα, τὰ όποια μὲ στρατιωτικὸ ἀεροπλάνο, τὸ όποιο παραχωρήθηκε ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μεταφέρονται σὲ ἀνθρώπους, οἱ όποιοι βρίσκονται σὲ δύσβατες περιοχές καὶ κινδυνεύουν νὰ ἀποθάνουν ἔνεκα τῶν πολεμικῶν συγκρούσεων στὴν Αἰθιοπία.

Οἱ ἀνθρωπιστικὲς αὐτὲς προσπάθειες, πὺν ὑπενθυμίζουν παρόμοιες ἐκδηλώσεις ἀγάπης τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀφρικῆς κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικούς αἰῶνες, πρέπει νὰ συνεχισθοῦν γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν πολλὲς μάστιγες, πὺν πλήττουν χῶρες τῆς Ἀφρικανικῆς Ἡπείρου. Ἔστωσαν ὡς παράδειγμα τὰ 80% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κέννα, δηλ. 22.000.000 ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, οἱ όποῖες πρέπει νὰ ἀντιμε-

τωπίσουν τὴν ἔλλειψι τροφῆς. Πρὸς σωτηρίαν τῶν ὑπάρξεων αὐτῶν ἀπαιτεῖται κινητοποίησης ὅλων τῶν Χριστιανῶν. Χαρακτηριστικῶς τὸ μνημονευθὲν Δελτίον Τύπου τῆς Ὁρθόδοξου Ἱ. Μητροπόλεως τῆς Κέννα καταλήγει ὡς ἐξῆς: «Ἡ ἐλάχιστη ἐκ μέρους μας βοήθεια εἶναι ζωτικῆς σημασίας. Μὲ τίς προσευχές μας καὶ τὴν ἐκ μέρους μας ἐλάχιστη εἰσφορά μας γιὰ νὰ βοηθήσουμε εἰς τὴν ἀγορὰ σιταριοῦ δι' αὐτοὺς πὺν κινδυνεύουν νὰ πεθάνουν θὰ εἶναι μεγάλης σημασίας πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ διὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνθρωπιστικοῦ προβλήματος... Μὲ τὴν εἰσφορά μας μποροῦμε νὰ κρατήσουμε ζωντανὴ τὴν ἐλπίδα μας νὰ συμβάλουμε ἔστω κι ἐλάχιστα εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ πρόβλημα πὺν ἄρχισε νὰ μαστίζει τοὺς Ἀφρικανοὺς ἀδελφούς μας κι ιδιαίτερα τὰ μικρά παιδιά. Μὲ δέκα λίρες (Κύπρου) ἢ μὲ πέντε χιλιάδες δραχμὲς μποροῦμε ν' ἀγοράσουμε ἓνα σάκκο ἀλεύρι τῶν 80 κιλῶν καὶ νὰ σώσουμε μιὰ ζωή».

Ἐκδηλώσεις γιὰ καὶ ἀπὸ Ὁρθόδοξα νεῖατα

Τὸ Χριστεπώννυμο Ποῖμνιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ συγκίνησι καὶ χαρὰ πληροφορήθηκε ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 2000 ἀπὸ τὰ ραδιοτηλεοπτικά καὶ λοιπά ΜΜΕ τόσον γιὰ τίς χιλιάδες τῶν πιστῶν, οἱ όποιοι παρακολούθησαν τὸ ἐξαίρετο Φεστιβάλ Νεολαίας, πὺν ὁργανώθηκε στὴν Λαμία ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ. Νικόλαο καὶ πὺν εὐλογήθηκε μὲ τὴν παρουσία καὶ τὴν προσφώνησι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὅσον καὶ γιὰ τοὺς 180 περίπου νέους καὶ νέες 18-26 ἐτῶν, οἱ όποιοι ἔλαβαν μέρος στο Πανορθόδοξο Φεστιβάλ Νέων, πὺν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μέσα στὰ πλαίσια τῶν ἐορτασμῶν γιὰ τὸ ἱωβηλαῖο ἔτος 2000 ὁργανώθηκε στίς θανμάσιες κατασκηνώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, τίς όποῖες δημιούργησε στίς Ροβιὲς Εὐβοίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος.

Τὸ θέμα τοῦ φεστιβάλ, τὴν ἑναρξί τοῦ όποίου κήρυξε ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος, ἦταν: «Ὁρθόδοξοι Νέοι: Τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας». Οἱ ἀπὸ 26 χῶρες τῆς ὑδρογείου συγκεντρωθέντες νέοι καὶ νέες μὲ ἀξιοθαύμαστη ζωντάνεια πραγματοποιήσαν πανηγυρικὸν διορθόδοξον συνεορτασμὸν τοῦ Ἰωβηλαί-

ου, προώθησαν τη σύσφιγξι της ενότητας των ανάντων κόσμον νέων καί μελλοντικές διμερείς καί ευρύτερες συνεργασίες, γνώρισαν πτυχές της ζωής της Έκκλησίας της Ελλάδος καί με ώριμότητα μέσα στό ώραίο συνεδριακό κέντρο των κατασκηνώσεων εξήτασαν είτε σέ συνεδρίες της ολομελείας, είτε καθ' ομάδες τίς επί μέρους πτυχές του κεντρικού θέματος τους, οί όποτες ήσαν οί εξής:

1. Παγκοσμιοποιήσις: Μιά νέα κατάρα ή μιάνέα ευκαιρία; 2. Όρθόδοξη Έκκλησία καί Διαχριστιανικός Διάλογος. 3. Η διδασκαλία της Θεολογίας στό σχολείο. 4. Ψυχολογική ύποστήριξις καί πνευματική καθοδήγησις. 5. «Σύνδεσμος»! Μία νεανική όμοσπονδία στό Σώμα της Έκκλησίας. 6. Νεότης καί Ένοριακή ζωή. 7. Μεθοδολογία όργανώσεως νεανικών δραστηριοτήτων.

Συναλληλία των σχέσεων Έκκλησίας καί Πολιτείας

Ό Μακ. κ. Χριστόδουλος στην όμιλία Του, με την όποία κήρυξε την έναρξι των εργασιών του Όρθόδοξου Φεστιβάλ Νέων, τόνισε, εκτός των άλλων, τά εξής: «Άκουσα για τό πολύν σημαντικό ποσό 200 εκατομμυρίων, πού έδωσε ή Πολιτεία για νά ολοκληρωθούν αυτά τά έργα (των Κατασκηνώσεων της Ι. Μητροπόλεως)...

Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο, τό όποιο δείχνει την ανάγκη της συνεργασίας ανάμεσα στην Πολιτεία καί στην Έκκλησία, μιάν συνεργασία, ή όποία στηρίζεται επάνω στη συναλληλία των σχέσεων Έκκλησίας καί Πολιτείας, όπως αυτές διαμορφώθηκαν μέσα στην ροή των αιώνων καί του χρόνου. Ειδικότερα καί ιδιαίτερα στην πατρίδα μας την Ελλάδα. Είναι κάτι, τό όποιο γενόμεθα καθημερινώς καί βιώνουμε, γι' αυτό καί θεωρούμε ότι αυτή ή σχέση πρέπει νά παραμείνει άκέραιη καί ανεμπόδιστη όχι μόνο για τό καλό της Πολιτείας καί της Έκκλησίας, αλλά κυρίως για τό καλό του λαού μας. Ένός λαού, ό όποιος σέ αυτόν τον τόπο έχει αυτή τη διπλή ιδιότητα, άφ' ενός τό νά είναι πολίτες ενός χριστιανικού κράτους καί άφ' έτέρου νά είναι μέλη μιās χριστιανικής Έκκλησίας, της Όρθόδοξης Έκκλησίας της Ελλάδος, στην όποία άνήκει ή συντριπτική πλειονοψηφία του πληθυσμού».

Όρατόριο του Ιωβηλαίου

Τήν 1η Ιουλίου 2000 υπό την αιγίδα της Ιεράς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος καί μέσα στά πλαίσια των έορτασμών του Ιωβηλαίου Έτους 2000 έγινε στον ύποβλητικό χώρο του Θεάτρου Ηρώδου του Άττικού ή πρώτη εκτέλεσις Όρατορίου για τό Ιωβηλαίο του Σεβ. Μητροπολίτου Πατρών κ. Νικοδήμου με την Πολυφωνική Χορωδία των Πατρών καί όρχήστρα υπό την διεύθυνσι του χοράρχη κ. Σταύρου Σολωμού.

Στό Α' μέρος του Όρατορίου γίνεται ένδελεχής αναφορά στή ζωή του Κυρίου καί στους σταθμούς της επί γής παρουσίας Του (Περιτομή, Υπαπαντή, Βάπτισι, εκλογή των 12 Άποστόλων, Μεταμόρφωσι, Πάθη, Σταύρωσι, Ανάστασι).

Τό Β' μέρος αναφέρεται στην πορεία της Έκκλησίας από την Ανάληψι καί την Πεντηκοστή, στους Διωγμούς, τον Μέγαν Κωνσταντίνο, τίς Συνόδους, τους Πατέρες. Τό Β' Μέρος κορυφώνεται με τη συμβολή της Έκκλησίας στον Άγώνα του 1821, με επίκλησι της Υπερμάχου Στρατηγού καί με τον Δοξολογητικό 8ο Ψαλμό.

Εξαιρετον μυσταγωγικόν καί αναγωγικόν μουσικόν σύνολον

Στη συνέχεια πρέπει νά έξαρθή ή πνευματική μεταρσίωσις, πού δημιουργήθηκε στίς ψυχές των ακροατών από την έξαιρετη εκτέλεσι του Όρατορίου, στό όποιο ό Σεβ. Πατρών κ. Νικόδημος κατά ρηξικέλευθον καί πρωτοποριακό τρόπο άποδεικνύει ότι οί παραδεδομένες μορφές της Βυζαντινής Μουσικής είναι δυνατόν νά συνδυασθούν με όμόλογα καί συμβατά προς αυτές νεώτερα μουσικά στοιχεία προς δημιουργίαν έξαιρέτου μυσταγωγικού καί αναγωγικού συνόλου.

Με συγκίνησι οί ακροατές έβίωσαν, ότι τά δύο μέρη του Όρατορίου με τη συνεχή τονική τους έναλλαγή προσφέρουν μεγάλην ποικιλία, πού άπαιτεί νά υπεркеρασθούν τεχνικές μουσικές δυσκολίες, αλλά καί νά συνδυασθούν καί έναρμονισθούν, χωρίς πρόκλησιν, διαφορετικές χορωδιακές δυνάμεις.

Στό Όρατόριο συνυπάρχουν παιδικές φωνές με βυζαντινές έρμηνείες άνδρικού χορού, πλαισιωμένες καί ένοποιούμενες από όρχηστρικά σύνολα έγχορ-

δων, πνευστών και κρουστών (μὲ 130 περίπου ἔρμηνευτές), ἀλλὰ καὶ σολίστ ἀπὸ τὰ χορωδιακὰ σύνολα στοὺς ἐξαρτημένους ρόλους, π.χ. τῶν Εὐαγγελιστῶν, Ἀναγνωστῶν, Κανοναρχῶν κ.ἄ. Χαρακτηριστικὰ εἶναι καὶ μουσικὰ intermezzi καὶ χαρακτηριστικὲς ἐπεμβάσεις ἰσοκρατημάτων καὶ μελισματικῶν συν-οδευτηρίων ἐπεμβάσεων στὰ δρώμενα.

Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ Ὁρατορίου ὀφείλεται στὴν ὑποδειγματικὴ πειθαρχία ὅλου τοῦ δυναμικοῦ τῶν ἐκτελεστῶν ὑπὸ τὸ ἐνοποιητικὸ βλέμμα καὶ τὶς ἀριστοτεχνικὲς κινήσεις τοῦ ἐκλεκτοῦ χοράρχη κ. Σολωμοῦ.

Θὰ ἠνύχουμεθα ἡ συνεργασία του μὲ τὸν Ἅγιον Πατρῶν, τὶς μουσικὲς δημιουργίες τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἐξάρει καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, νὰ μᾶς προσφέρει εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον καὶ ἄλλες παρόμοιες μυσταγωγικὲς αἰσθητικὲς ἀπολαύσεις.

Τιμητικὴ παρουσίασις τῶν βιβλίων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πισιδίας κ. Μεθοδίου

Τὴν 15ῃ Ἰουνίου 2000 στὸ χῶρο τοῦ καφὲ τοῦ βιβλιοπωλείου ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΗ ΣΤΟΑ (Χαλάνδρι) πραγματοποιήθηκε ἡ παρουσίασις τῶν βιβλίων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πισιδίας κ. Μεθοδίου Φούγια. Πιά τό βιβλίον «Τὸ Ἑλληνικὸ Ὑπόβαθρον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ», τὸ ὁποῖο μὲ ἐκτενὴ Βιβλιοκρισίαν ἔχει παρουσιασθῇ στὸ περιοδικὸ «Θεολογία» (τόμ. 70, τεῦχος 2-3/2000 τοῦ Καθηγητοῦ κ. Παν. Σιμωτᾶ, σσ. 571 - 574), ὡμίλησεν ἡ Πρόεδρος τῆς «Πανελληνίας Ἐνωσης Λογοτεχνῶν» κ. Ντίνα Βλάχου. Πιά τὰ ἔργα τοῦ Σεβασμιωτάτου, πὺν ἐκδόθησαν ἀπὸ τὴν «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ὡμίλησεν ὁ Διευθυντὴς Ἐκδόσεων αὐτῆς καὶ Ἀρχισυντάκτης τοῦ παρόντος περιοδικοῦ κ. Εὐάγγελος Λέκκος.

Εἰδικώτερον καὶ διεξοδικώτερον γιὰ τὸ ἐξαίρετο καὶ ἀποκαλυπτικὸ γιὰ τὶς σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἔργο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πισιδίας «Ἑλληνες καὶ Λατῖνοι», ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ πολυγραφωτάτου καὶ ρηξικελεύθου συγγραφέως ὡμίλησεν ἐκτενῶς ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Μέγας Φαράντος, ὁ ὁποῖος ἐμελέτησεν καὶ ἀνέλυσεν ἐμβριθῶς σὲ 14 σελίδες τὸ ἐκ 500 σελίδων ἀποτελούμενον πολυσύνθετο ἔργο τοῦ Σεβ. κ. Μεθοδίου, τὸ ὁποῖο γιὰ δευτέρη φορὰ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν «Ἀποστολικὴ Διακονία».

Ἀπὸ τὶς πολλὰς κρίσεις ἐγκωμιαστικὰς κρίσεις γιὰ τὸ ἔργο τοῦτο σημειώνουμε λ.χ. τὶς τοῦ Δρος κ. Γρ. Οἰκονομάκου στὸ περιοδικὸ «Παρνασσός» (ΛΓ, 1991, σσ. 407 - 409), τοῦ Καθηγητοῦ κ. John E. Rexime (Lolgate University) στὴν Patristic - Byzantine Review (τόμ.10, ἔτος 1991, Ν. Ὑόρκη, σσ. 71 - 75), τοῦ κ. Εὐαγγέλου Λέκκου στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία» (Ι Δεκ. 1991, σσ. 651-652), τοῦ νῦν ὑφυπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. Γιάννη Ζαφειροπούλου, τοῦ κ. Δ. Κούστου στίς Βρυξέλλες, τοῦ Καθηγητοῦ κ. A. de Halleux στὸ Λουβαῖν καὶ ἄλλων διανοουμένων στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικόν.

Στὴν ἐκδήλωσι τῆς παρουσιάσεως τῶν βιβλίων τοῦ Σεβ. κ. Μεθοδίου παρέστησαν πολλοὶ ἐπίσημοι καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ἐνῶ ἀρκετοὶ ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παραστούν, ἀπέστειλαν ἐπιστολὰς (ὡς λ.χ. ὁ μνημονευθεὶς ὑφυπουργὸς κ. Γιάννης Ζαφειρόπουλος). Μετὰ τὴν ἐκδήλωσι ὁ θεολόγος καὶ δικηγόρος κ. Θ. Κοντοθανάσης στὸ «Ἀθήναιον» τοῦ Χαλανδρίου παρέθεσε δεῖπνον σὲ πολλοὺς ἐκ τῶν παρευρεθέντων στὴν ἐκδήλωσι.

Ε.Δ.Θ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Συστάσεως εκκλησιαστικού Ίδρυματος υπό την επωνυμία «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΟΛΟΥ “Η ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ»

Ἡ Διορκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις Αὐτῆς τὰς ἀπορρεοῦσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμο τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2437/3.12.1999 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου,

5. Τὴν ἀπὸ 11.1.2000 Γνωμάτευσιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 20.1.2000 Απόφασιν Αὐτῆς

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν σύστασιν Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρυματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΟΛΟΥ “Η ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ».

Ἡ συγκρότησις, ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρυματος τούτου διέπεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ κατωτέρω Κανονισμοῦ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΟΛΟΥ “Η ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ»

Ἄρθρο 1

Τίτλος - Ἐδρα

Στὴν Ἑνορία τοῦ Ἀγίου Βασιλείου Βόλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ταύτης, συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα, ποὺ λειτουργεῖ ὡς Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα μὲ τὴν ἐπωνυμία «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΟΛΟΥ “Η ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥ-

ΡΟΥ», τὸ ὁποῖο θὰ διέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό. Ἐδρα τοῦ Ἰδρυματος τούτου εἶναι ἡ πόλη τοῦ Βόλου. Τὸ Ἰδρυμα θὰ στεγάζεται σὲ αἶθουσα ἰδιοκτησίας τῆς ἐν λόγῳ Ἑνορίας, ἡ ὁποία εὐρίσκεται κάτωθεν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Βόλου καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Χατζηαργύρη 158.

Ἄρθρο 2

Σκοποὶ

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρυματος εἶναι:

1. Ἡ συμπαράστασις τοῦ ποιμνίου στὶς βαθύτερες ἀνάγκες τῆς πνευματικῆς ἀναζήτησης καὶ ἡ καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξη τοῦ ὀρθοδόξου προβληματισμοῦ καὶ φρονήματος κυρίως τῶν νέων.

2. Ἡ παρακολούθησις, μελέτη καὶ ἐξήγησις τῶν φαινομένων τῆς ἐποχῆς μας μὲ σωστὸ καὶ ἐλεύθερο διάλογο.

3. Ἡ συμμετοχὴ στὴ μυστηριακὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ βάση τὴν Ἑνορία καὶ κέντρο ζωῆς τὸν Ἱερὸ Ναό.

4. Ἡ σωστὴ ἀξιοποίηση τοῦ ἐλεύθερου χρόνου τῶν νέων τῆς Ἑνορίας σ' ἓναν χώρο ποὺ νὰ τὸν αἰσθάνονται ὁλότελα δικό τους καὶ ἡ παροχὴ ψυχαγωγίας ποιότητος σὲ πολιτισμένο περιβάλλον, ποὺ θὰ σέβεται τὴν προσωπικότητά τους.

5. Ἡ ἐπικοινωνία τῶν νέων τῆς Ἑνορίας μὲ σύγχρονες μορφὲς τεχνολογίας καὶ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ βαθύτερη σπουδὴ τῆς Ὀρθόδοξης καὶ Ἑλληνικῆς Παράδοσης καὶ τοῦ λαϊκοῦ μας πολιτισμοῦ.

6. Ἡ μαρτυρία τοῦ μηνύματος τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ τῆς νεανικῆς θέρμης καὶ σὲ ἄλλους νέους ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμο.

7. Ἡ συμβολὴ στὴν προσπάθεια γιὰ εὐρύτερη καλλιέργεια, ἀλλὰ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάστασις τῶν νέων ἀνθρώπων τῆς Ἑνορίας.

8. Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐθελοντισμοῦ ὡς στάσις ζωῆς.

9. Ἡ παντοίωτροπὴ στήριξις φιλανθρωπικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἄλλων πρωτοβουλιῶν τῆς Ἑνορίας ποὺ θὰ ἀγκαλιάζουν ὅλους τοὺς Ἑνορίτες.

10. Ἡ συνειδητοποίηση τῆς κοινωνικότητος τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἡ ἐμπρακτὴ συμβολὴ στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ὑπέρβασις συγχρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων, ὅπως ὁ ρατσισμός, ἡ περιθωριοποίηση, τὸ πρόβλημα τῶν ναρκωτικῶν.

11. Ὅποιαδήποτε ἄλλη ἐνέργεια ἤθελε ἀποφασί-

σει τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 3

Μέσα - Δραστηριότητες

Οἱ παραπάνω σκοποὶ εἶναι δυνατόν νὰ ἐκπληρωθοῦν μὲ τὶς ἐξῆς εὐκαιρίες - δραστηριότητες:

Α'. Μὲ τὴν διοργάνωση:

1. Διαλέξεων, καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων, φιλολογικῶν ἀπογευματινῶν συναντήσεων καὶ διαλέξεων, μουσικῶν ἐκδηλώσεων, ἐκθέσεως βιβλίων.

2. Εἰδικῶν σεμιναρίων ἐκμάθησης τῆς λειτουργίας ἡλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν, ὅπως καὶ τοῦ διαδικτύου (INTERNET).

3. Περιπάτων, ἐκδρομῶν, ξεναγήσεων, ἐπισκέψεων.

4. Ἀθλητικῶν ἀγώνων σὲ κατάλληλα διαμορφωμένη αἶθουσα σὲ ἀθλήματα ὅπως ἡ ἐπιτραπέζια ἀντισφαίριση, τὸ σκάκι καὶ ἄλλα.

5. Εἰδικῶν λατρευτικῶν συνάξεων καὶ δραστηριοτήτων ἔμπρακτης ἀγάπης, ὅπως εἶναι ἡ δημιουργία Τράπεζας Αἵματος γιὰ τοὺς ἐνορίτες.

6. Σεμιναρίων ἐπιμόρφωσης καὶ ἐπαγγελματικῆς κατάρτισης τῶν νέων τῆς Ἑνορίας, καὶ ἰδίως τῶν περιθωριακῶν κοινωνικῶν ομάδων.

Β'. Μὲ τὴν διαμόρφωση:

1. Χώρου μουσικῆς, δανειστικῆς βιβλιοθήκης, καλλιτεχνικοῦ ἐργαστηρίου γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ καλλιτεχνικοῦ ταλέντου καὶ τῆς δεξιότητάς τῶν νέων.

2. Κυλικείου καὶ Ἀναψυκτηρίου γιὰ τὴν ἀναψυχὴ τῶν ἐνοριτῶν καὶ ἰδίως τῶν νέων κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐνοριακῶν συνάξεων.

Γ. Μὲ τὴν προβολὴ σὲ κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο ἀναγνωρισμένης πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ποιότητος κινηματογραφικῶν ταινιῶν, διαφανειῶν καὶ εἰκόνων.

Δ'. Μὲ τὴν συγκρότηση:

1. Ἀθλητικῶν ομάδων γιὰ τὴ συστηματικὴ καλλιέργεια τοῦ ἀθλητικοῦ πνεύματος.

2. Ομάδων γιὰ τὴ συζήτηση θεμάτων ποὺ θὰ προτείνουν οἱ ἴδιοι οἱ νέοι.

3. Μουσικῶν χορωδιῶν, θεατρικῶν ομάδων γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς Ἑλληνορθόδοξης Παράδοσης καὶ Πολιτισμοῦ.

4. Τμημάτων Παραδοσιακῶν Ἑλληνικῶν Χορῶν μὲ σκοπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ προβολὴν τῶν τοπικῶν καὶ ἐθνικῶν χορῶν.

5. Ἐθελοντικῶν ομάδων νέων καὶ ἐνηλίκων ποὺ θὰ βοηθοῦν στὴν ἀντιμετώπιση κοινωνικῶν προβλημάτων ἢ ἄλλων δυσχερειῶν ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ Ἑνορία, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐρύτερη περιοχὴ.

Ε'. Μὲ τὴν ἔκδοση περιοδικοῦ, φυλλαδίων, ἀφισῶν καὶ ἄλλων μορφῶν ἐντυπῆς παρέμβασης.

ΣΤ'. Μὲ τὴν φιλοξενίαν νέων ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπὴ Ἑλλάδα ἢ καὶ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ τὴ συμμετοχὴ σὲ προ-

γράμματα ἀνταλλαγῶν νέων.

Ζ'. Μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο μέσο ἢ δραστηριότητα, ποὺ εἶναι σύμφωνη μὲ τοὺς σκοποὺς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 4

Ὁργάνωση - Διοίκηση - Διοικητικὸ Συμβούλιο

1. Τὸ ἴδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ καὶ διοικεῖται ἀπὸ ἑπταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο ποὺ ἀπαρτίζεται ἀπὸ: α) τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, ὡς Πρόεδρο, β) τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Βόλου, ὡς Ἀντιπρόεδρο, ὁ ὁποῖος σὲ περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου θὰ ἀναπληρῶναι αὐτὸν καὶ θὰ προεδρεύει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, γ) ἓνα ἀπὸ τὰ μέλη του ὡς ἄνω Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, δ) ἓναν ἐκπρόσωπο ἀπὸ τοὺς κατηχητὲς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Βόλου καὶ ε) τρία μέλη ἀπὸ τοὺς πιστοὺς τῆς Ἑνορίας Ἀγίου Βασιλείου Βόλου, ποὺ διακρίνονται γιὰ τὸ ἥθος, τὴν πνευματικὴ κατάρτιση καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοὺς γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς Ἑνορίας, κατὰ προτίμησιν νεαρὰ σὲ ἡλικία ἄτομα τοῦ Ἑνοριακοῦ Ἔργου.

2. Τὰ ὡς ἄνω πέντε τακτικὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου (τῶν παραγράφων 1γ, 1δ καὶ 1ε τοῦ παρόντος ἄρθρου) διορίζονται γιὰ μὴ τριετίαν ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη πρόταση τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου. Ἐπίσης ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη πρόταση τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καὶ γιὰ τὴν αὐτὴ τριετίαν διορίζονται ὡς ἀναπληρωματικὰ μέλη, ἓνα ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ ὡς ἄνω Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἓνας ἐκπρόσωπος ἀπὸ τοὺς κατηχητὲς καὶ τρία πρόσωπα ἀπὸ τοὺς πιστοὺς τῆς ἐν λόγω Ἑνορίας ποὺ διαθέτουν τὰ προσόντα ποὺ ἀναφέρονται στὴν παράγραφο 1ε τοῦ παρόντος ἄρθρου. Οἱ διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

3. Μέλη τοῦ Δ.Σ. ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τοὺς ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες ποὺ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος, παύονται καὶ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη.

4. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίασή του καὶ ἐκλέγει τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμία. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο.

5. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. α) ἔχει τὴν εὐθύνη ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντονίζει τὰ

μέλη του Δ.Σ. πρὸς ὑλοποίηση τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, β) εκπροσωπεῖ τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον κάθε Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ ὁποιασδήποτε ἄλλης Ἀρχῆς καὶ σὲ ὅλες τοῦ τις σχέσεις μὲ ἄλλα Ἰδρύματα, Ὁργανισμούς, νομικὰ καὶ φυσικὰ πρόσωπα, γ) λαμβάνει γνώση ὅλων τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μὲ τὸν Ταμία τὰ οικονομικῆς φύσης ἐγγράφα, δ) συγκαλεῖ τὸ Δ.Σ. σὲ συνεδριάσεις, διευθύνει τις σὲ αὐτὲς συζητήσεις καὶ συνυπογράφει μὲ τὸν Γραμματέα τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἀναπληρώνει τὸν Πρόεδρο σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος σὲ ὅλες τις ἄνω ἀρμοδιότητες αὐτοῦ καὶ ἐνεργεῖ κατόπιν ἐντολῆς του.

Ὁ Γραμματέας τηρεῖ τὸ Βιβλίο Πρωτοκόλλου τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντάσσει ὅλα τὰ ἐγγράφα καὶ ὅλη τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν ὁποία ἐνημερώνει τὸν Πρόεδρο καὶ τὴν ὁποία συνυπογράφει μὲ αὐτόν. Ἐπίσης τηρεῖ τὸ Βιβλίο Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο τὰ ἐν λόγῳ πρακτικά, τὰ ὁποία συντάσσει, καὶ φυλάσσει τὴ σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ Ταμίας τηρεῖ τὸ Βιβλίο Ταμείου καθὼς καὶ τὰ Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν τοῦ Ἰδρύματος, εἰσπράττει μὲ διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων, τὰ ὁποία συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο, κάθε ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ τις πληρωμὲς ποὺ ἀποφάσισε τὸ Δ.Σ. βάσει διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν, τὰ ὁποία ἐπίσης συνυπογράφει, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλα τὰ οικονομικῆς φύσης ἐγγράφα μὲ τὸν Πρόεδρο, εὐθύνεται γιὰ τὴν φύλαξη τῶν χρημάτων τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποία κατατίθενται σὲ Τράπεζα στὸ ὄνομα τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις χρημάτων κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. καὶ γενικὰ διαχειρίζεται τὴν περιουσία τοῦ Ἰδρύματος. Ἐπίσης, τηρεῖ τὸ Βιβλίο Κτηματολογίου καὶ τὸ Βιβλίο Ὑλικοῦ.

Ἄρθρο 5

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά, κατὰ μῆνα, καὶ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ τοῦ Ἀντιπροέδρου.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο εὐρίσκεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίσταται ὁποσδήποτε ὁ Πρόεδρος ἢ, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τρία (3) ἀπὸ τὰ μέλη του, οἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερι-

σχεῖ ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

2. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τις ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες: α) ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποὺ ἀφορᾷ στὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος, β) συνεργάζεται μὲ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, μὲ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Βόλου, μὲ διαφόρους πολιτιστικούς, ἐπιστημονικούς καὶ φιλανθρωπικούς συλλόγους, καθὼς καὶ μὲ τὴν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση καὶ τοὺς τοπικοὺς φορεῖς γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος, γ) μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οικονομικῶν πόρων καὶ γιὰ τὴν ὀρθή, ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος, δ) καταρτίζει τὸν ἐτήσιο Προϋπολογισμό καὶ Ἀπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος, τοὺς ὁποίους καὶ ὑποβάλλει γιὰ ἐγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, ε) ἀποφασίζει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα, τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται στὸν παρόντα Κανονισμό.

3. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο δύναται, σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Βόλου, νὰ ἀποφασίζει τὴν σύσταση Τομέων ἢ Τμημάτων Διακονίας, νὰ καθορίζει τις ἀρμοδιότητές τους καὶ νὰ διορίζει τοὺς ὑπευθύνους καὶ τὸ προσωπικὸ τούτων, ἐκτιμώντας τὸ ἥθος, τὴν πνευματικὴ κατάρτιση καὶ τὴν προσφορά τους πρὸς τὴν Ἑνορία.

Ἄρθρο 6

Τηρούμενα Βιβλία

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδία διαχείριση, τηρεῖ δὲ μὲ τὴν μέριμνα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὰ Διαχειριστικὰ αὐτοῦ Βιβλία, σύμφωνα μὲ τὸ σύστημα τήρησης τῶν λογιστικῶν Βιβλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων, θεωρημένα γιὰ κάθε νόμιμη χρῆση ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, ἥτοι: 1) Βιβλίο Πρωτοκόλλου, 2) Βιβλίο Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, 3) Βιβλίο Ταμείου καὶ Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεως καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν, τὰ ὁποία εἶναι ἐκτελεστέα ἐφ' ὅσον φέρουν τὴν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμίας τοῦ Ἰδρύματος, 4) Βιβλίο Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος, 5) Βιβλίο Ὑλικοῦ, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ κινήτη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 7

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι: 1) ἐτήσια ἐπιχορήγηση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Βόλου, 2) πρόσδοι ἀπὸ τὴν πραγματοποιήση διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ

Ίδρύματος, λαχειοφόρων αγορών, εράνων νόμιμα διενεργουμένων, εκθέσεων κ.ά., 3) δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες κινητών και άκινήτων, 4) εισφορές σε είδος ή σε χρήμα, φίλων του Ίδρύματος, 5) Κρατικές επιχορηγήσεις, Κοινοτικές επιχορηγήσεις, επιχορηγήσεις εκ μέρους της Νομαρχιακής ή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Όργανισμών και άλλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου, επιχορηγήσεις εκ μέρους φυσικών προσώπων και κάθε νόμιμη επιχορήγηση, 6) κάθε έσοδο, σύμφωνα με το Όρθόδοξο Χριστιανικό πνεύμα, που προέρχεται από κάθε είδους δραστηριότητες του Ίδρύματος και κάθε νόμιμη πηγή.

Άρθρο 8 Διάθεση Πόρων

1. Οί άνωτέρω πόροι διατίθενται με απόφαση του Δ.Σ.:

α. Για την αγορά του απαιτουμένου εξοπλισμού του Ίδρύματος.

β. Για την αγορά βιβλίων, της δανειστικής βιβλιοθήκης.

γ. Για τη λειτουργία Κατηχητικών Σχολείων.

δ. Για τη αντιμετώπιση των εξόδων λειτουργίας του Ίδρύματος και του εύρισκομένου σε αυτό Κυλικείου (θέρμανση, ηλεκτρισμός, τηλέφωνο κ.λπ.).

ε. Για τη φιλοξενία όμιλητών, χορωδιών ή νέων από την Ελλάδα και από διάφορα μέρη του κόσμου.

στ. Για τη διοργάνωση εκδηλώσεων, εκδρομών ψυχαγωγίας, δεξιώσεων.

ζ. Για την αγορά μουσικών και άθλητικών όργάνων, ηλεκτρονικών υπολογιστών και άλλων μέσων, που θα διευκολύνουν τις δραστηριότητες του Ίδρύματος.

η. Για την έκτύπωση διαφόρων απαραίτητων εντύπων σχετικών με τη λειτουργία του Ίδρύματος.

θ. Για την καθαριότητα και συντήρηση των χώρων.

ι. Για την συμμετοχή σε προγράμματα που άπτονται των σκοπών του Ίδρύματος.

ια. Για την κάλυψη κάθε άλλης ανάγκης, προς επιτέλεση των σκοπών του Ίδρύματος.

2. Τò τυχόν χρηματικό πλεόνασμα από την οικονομική διαχείριση του Ίδρύματος, τò όποιο υπερβαίνει τò ποσό περί του όποιου αποφασίζει τò Δ.Σ., κατατίθεται σε λογαριασμό Τραπεζής στο όνομα του Ίδρύματος.

Άρθρο 9 Δωρητές - Εύεργέτες

Τò Διοικητικό Συμβούλιο του Ίδρύματος, με

απόφασή του, μπορεί να ανακηρύξει Δωρητές και Εύεργέτες είτε έν ζωή είτε μετά θάνατον.

Άρθρο 10 Σφραγίδα

Τò Ίδρυμα φέρει στρογγυλή σφραγίδα με τόν τίτλο σε δύο σειρές: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ - ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΟΛΟΥ "Η ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ"», και στο κέντρο της έχει τόν Άγιο Βασίλειο, κρατώντας μικρό Εύαγγέλιο.

Άρθρο 11 Τελικές Διατάξεις

Τò παρόν Ίδρυμα καταργείται με απόφαση της Ίερας Συνόδου κατόπιν αίτιολογημένης απόφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, για τη λήψη της όποιας είναι απαραίτητη ή ψηφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, όταν δέν εκπληρώνει τις έκκλησιολογικές αυτού προϋποθέσεις και την άποστολή του, όταν παρεκκλίνει του σκοπού του ή καταστεί άνέφικτη ή λειτουργία του. Σε κάθε περίπτωση κατάργησης του Ίδρύματος, κάθε κινητò ή άκίνητο περιουσιακό αυτού στοιχείο, καθώς και κάθε δικαίωμα και άξίωση αυτού περιέρχεται στο Νομικό Πρόσωπο της Ένορίας Αγίου Βασιλείου Βόλου.

Άρθρο 12

1. Ό παρών Κανονισμός ισχύει από της δημοσίευσέως αυτού, στο επίσημο δελτίο της Έκκλησίας της Ελλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Κάθε τροποποίηση αυτού γίνεται με απόφαση της Ίερας Συνόδου, κατόπιν αίτιολογημένης απόφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρύματος, για τη λήψη της όποιας είναι απαραίτητη ή ψηφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Άρθρο 13

Από την έφαρμογή του Κανονισμού τούτου προκαλείται δαπάνη σε θάρος του νομικού προσώπου του Ίερού Ναού Αγίου Βασιλείου Βόλου, τò ύψος της όποιας δέν μπορεί να προσδιορισθεί.

Άθήνα, 20 Ιανουαρίου 2000

† Ό Άθηνών ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ό Άρχιγραμματεύς
Άρχιμ. Δανιήλ Πουρτσουκλής.

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ «ΠΑΥΛΕΙΟΝ»
ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 98/3.3.2000 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παντελεήμονος.

5. Τὴν ἀπὸ 20.4.2000 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 11.5.2000 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Βεροίας καὶ Ναούσης Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΠΑΥΛΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ μὲ τὴν μορφήν Νομικοῦ Προσώπου Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ θὰ ἐδρεύει εἰς τὴν Βέροϊαν. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ «ΠΑΥΛΕΙΟΝ»
ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ»

Ἄρθρο 1

Σύστασις - Ἐπωνυμία - Ἔδρα

Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βε-

ροίας καὶ Ναούσης καὶ κάτω ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία τῆς, συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα, ποὺ λειτουργεῖ σὰν Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα, μὲ ἐπωνυμία «ΠΑΥΛΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ» τὸ ὁποῖο θὰ διέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα κανονισμό. Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ Βέροια. Τὸ Ἰδρυμα στεγάζεται στὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βενιζέλου 29 κτίριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρο 2

Σκοποὶ - Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν

1) Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Ἡ μελέτη καὶ ἔρευνα τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης γενικότερα καὶ τῆς Παύλειας Θεολογίας εἰδικότερα, καθὼς καὶ τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησιαστικῆς Παράδοσης καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ.

β) Ἡ παροχὴ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης καὶ ἐπαγγελματικῆς κατάρτισης.

γ) Ἡ ἀνταλλαγὴ ἐπιστημονικῶν καὶ ἱερατικῶν ἀποστολῶν μὲ ἄλλες ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες Βαλκανικῶν καὶ Μεσογειακῶν χωρῶν, καὶ ἡ παροχὴ ἐκπαίδευσης καὶ φιλοξενίας στὸ πλαίσιο θρησκευτικοῦ, προσκυνηματικοῦ ἢ συνεδριακοῦ τουρισμοῦ.

δ) Ἡ ἐπικοινωνία καὶ συνεργασία μὲ ἄλλα Ἰδρύματα ἢ φορεῖς τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ ἐξωτερικοῦ.

ε) Ἡ ἐν γένει καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξη τοῦ Ὀρθόδοξου προβληματισμοῦ.

στ) Ἡ ἐπιδίωξη τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν μὲ ἐνταξὴ σὲ ἐθνικὰ ἢ εὐρωπαϊκὰ προγράμματα, ἢ προγράμματα ἄλλων διεθνῶν ὀργανισμῶν καὶ ἰδρυμάτων.

2) Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν εἶναι:

α) Ἡ λειτουργία Δημοσίου Ι.Ε.Κ. Βυζαντινῶν Τεχνῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης, σύμφωνα μὲ τὴν νομοθεσίαν ποὺ ἰσχύει.

β) Ἡ λειτουργία σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ Παραδοσιακῶν Ὀργάνων «Κοσμάς ὁ Μαθητὴς», σύμφωνα μὲ τὴν νομοθεσίαν ποὺ ἰσχύει.

γ) Ἡ λειτουργία Κέντρου Ἐπαγγελματικῆς Κατάρτισης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης, σύμφωνα μὲ τὴν νομοθεσίαν ποὺ ἰσχύει.

δ) Ἡ λειτουργία Συνεδριακοῦ Κέντρου.

ε) Ἡ λειτουργία Ξενοδοχείου ἢ Ξενώνων.

στ) Ἡ διοργάνωση ἐκδρομῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἢ ἐπιμορφωτικῶν ἐπισκέψεων.

ζ) Ἡ διοργάνωση ποικίλων λατρευτικῶν, Πολιτιστικῶν, Μορφωτικῶν, Καλλιτεχνικῶν καὶ Ἐπιστημονικῶν Ἐκδηλώσεων.

η) Ἡ λειτουργία Μουσείων καὶ Ἐκθέσεων.

θ) Ἡ λειτουργία Βιβλιοθηκῶν καὶ Ἐργαστηρίων.

ι) Ἡ λειτουργία Χριστιανικῶν Βιβλιοπωλείων καὶ Καταστημάτων λατρευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γενικὰ εἰδῶν.

ια) Ἡ ἔκδοση βιβλίων, περιοδικῶν καὶ ἐντύπων, καθὼς καὶ ἡ λειτουργία Τυπογραφείου.

ιβ) Ἡ δημιουργία καὶ παραγωγή ἐκπαιδευτικῶν ἢ ἄλλων προγραμμάτων πολυμέσων, ταινιῶν καὶ ἐν γένει ὀπτικοακουστικοῦ ὕλικου.

ιγ) Ἡ δημιουργία καὶ συντήρηση ἰστοσελίδων στὸ παγκόσμιο διαδίκτυο.

ιδ) Κάθε ἄλλη δραστηριότητα τὴν ὁποία καὶ μπορεῖ νὰ ἀποφασίσει τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 3

Ὁργάνωση - Διοίκηση

1. Τὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο ποῦ ἀπαρτίζεται ἀπὸ:

α) Τὸν ἐκάστοτε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Βεροίας καὶ Ναούσης, ὡς Πρόεδρο.

β) Τὸν ἐκάστοτε Πρωτοσύγκελο ἢ Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο ἢ ὁποιοιοῦνδήποτε ἄλλο κληρικὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὁρίσει ὁ Σεβασμιώτατος, ὡς Ἀντιπρόεδρος, ὁ ὁποῖος σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου θὰ τὸν ἀναπληρῶνι καὶ θὰ προεδρεύει.

γ) Ἀπὸ τρία ἀκόμη Μέλη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δύο τουλάχιστον λαϊκά, ποῦ κατοικοῦν στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ διακρίνονται γιὰ τὸ ἥθος, τὴν πνευματικὴ κατάρτιση καὶ ὠριμότητά τους καὶ ἔχουν σχέση μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

2. Ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τὰ ἄλλα Μέλη διορίζονται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη γιὰ πέντε χρόνια. Ἐπίσης ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο διορίζονται δύο ἀναπληρωματικὰ μέλη ποῦ διαθέτουν τὰ προσόντα ποῦ ἀναφέρονται στὴν παράγραφο 1γ τοῦ παρόντος ἁρθρου. Οἱ διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπαναδιοριστοῦν.

3. Μέλη τοῦ Δ.Σ. ποῦ δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τους ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες ποῦ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύ-

ματος, παύονται καὶ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη.

4. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συγκροτεῖται σὲ σῶμα στὴν πρώτη συνεδρίασή του καὶ ἐκλέγει, Γραμματέα καὶ Ταμία. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο.

Ἄρθρο 4

Καθήκοντα μελῶν Δ.Σ.

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. α) ἔχει τὴν εὐθύνη ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντονίζει τὰ Μέλη τοῦ Δ.Σ. γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος. β) ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον κάθε διοικητικῆς, δικαστικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, καὶ κάθε ἄλλης ἀρχῆς καὶ σὲ ὅλες του τὶς σχέσεις μὲ ἄλλα Ἰδρύματα, Ὁργανισμοὺς, Νομικὰ καὶ Φυσικὰ Πρόσωπα. γ) λαμβάνει γνῶση ὅλων τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μὲ τὸν Γραμματέα τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων.

2. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. ἀναπληρῶνι τὸν Πρόεδρο σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος σὲ ὅλες τὶς παραπάνω ἀρμοδιότητες αὐτοῦ καὶ ἐνεργεῖ κατόπιν ἐντολῆς του.

3. Ὁ Γραμματέας τηρεῖ τὸ βιβλίον πρωτοκόλλου τοῦ Ἰδρύματος καὶ συντάσσει ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ ὅλη τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Ἰδρύματος γιὰ τὴν ὁποία ἐνημερώνει τὸν Πρόεδρο καὶ τὴν ὁποία συνυπογράφει μὲ αὐτόν. Ἐπίσης τηρεῖ τὸ βιβλίον πρακτικῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο τὰ ἐν λόγῳ πρακτικὰ τὰ ὁποῖα συντάσσει, καὶ φυλάσσει τὴ σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος.

4. Ὁ Ταμίας τηρεῖ τὸ βιβλίον Ταμείου καθὼς καὶ τὰ διπλότυπα γραμμάτια εἰσπράξεων καὶ ἐντάλματα πληρωμῶν τοῦ Ἰδρύματος, εἰσπράττει μὲ διπλότυπα γραμμάτια εἰσπράξεων, τὰ ὁποῖα συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο, κάθε ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ τὶς πληρωμὲς ποῦ ἀποφάσισε τὸ Δ.Σ. βάσει διπλοτύπων ἐνταλμάτων πληρωμῶν, τὰ ὁποῖα ἐπίσης συνυπογράφει, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλα τὰ οἰκονομικῆς φύσης ἔγγραφα, μὲ τὸν Πρόεδρο, εὐθύνεται γιὰ τὴ φύλαξη τῶν χρημάτων τοῦ Ἰδρύματος, τὰ ὁποῖα κατατίθενται σὲ μία ἀπὸ τὶς Τράπεζες ποῦ λειτουργοῦν στὴν πόλιν τῆς Βέροιας στὸ ὄνομα τοῦ Ἰδρύματος, διενεργεῖ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις χρημάτων κατόπιν ἀπόφασης τοῦ Δ.Σ., συντάσσει καὶ ὑποβάλλει στὸ τέλος τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, τὸ ὁποῖο ὁρίζεται νὰ ἀρχίζει τὴν 1η

Ιανουαρίου καὶ νὰ λήγει τὴν 31η Δεκεμβρίου, ἔκθεση – κατάσταση ἐσόδων καὶ ἐξόδων στὸ Δ.Σ. πρὸς ἔλεγχο καὶ ἔγκριση καὶ γενικὰ διαχειρίζεται τὴν περιουσία τοῦ Ἰδρύματος. Ἐπίσης τηρεῖ βιβλίο κτηματολογίου καὶ βιβλίο ὑλικοῦ.

Ἄρθρο 5

Ἀρμοδιότητες Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Τὸ Δ.Σ. ἔχει τὶς παρακάτω ἀρμοδιότητες:

α) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾷ στὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

β) Συνεργάζεται μετὰ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μετὰ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἑνοριῶν τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας, μετὰ διάφορους φιланθρωπικούς, πολιτιστικούς καὶ ἐπιστημονικούς συλλόγους, μετὰ τὴν ἐπιστημονικὴ κοινότητα, καθὼς ἐπίσης μετὰ τὴν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση καὶ ἄλλους τοπικούς φορεῖς γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό καὶ τοὺς ὑποβάλλει γιὰ ἔγκριση στὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο.

δ) Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οἰκονομικῶν πόρων, καὶ γιὰ τὴν ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Ἀποφασίζει γιὰ τὴ σύσταση ἐπιμέρους τμημάτων τοῦ Ἰδρύματος, τὴν ἐν γένει λειτουργία τους καὶ τὴ στέγασή τους σὲ κτίρια τόσο στὴν πόλη τῆς Βερόιας ὅσο καὶ σὲ ἄλλες πόλεις καὶ κωμοπόλεις τῆς περιφέρειας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης, σύμφωνα μετὰ τὶς ἀνάγκες ποῦ θὰ προκύπτουν καὶ διορίζει εἰδικὴ ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ ποῦ ἀσχολεῖται μετὰ τὴν ἐπιστημονικὴ τεκμηρίωση καὶ ἐποπτεία τῶν τμημάτων καὶ ἐργαστηρίων καὶ μετὰ ἄλλα συναφῆ θέματα.

Τὸ Δ.Σ. μετὰ τὴν ἴδια ἀπόφασή του ρυθμίζει ἐπακριβῶς τὴν σύνθεση, τὶς εἰδικότερες ἀρμοδιότητες καὶ τὴ διάρκεια τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς.

στ) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται στὸν παρόντα κανονισμό.

2. Τὸ Δ.Σ. συνέρχεται τακτικὰ κάθε μῆνα καὶ ἔκτακτα ὅταν ὑπάρχει ἀνάγκη, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου, ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀντιπροέδρου. Τὸ Δ.Σ. θρῖσκεται σὲ ἀπαρτία ὅταν παρίσταται ὅπως ὁποῖτε ὁ Πρόεδρος ἢ σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο ἀπὸ τὰ Μέλη του. Οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων Μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερι-

σχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρο 6

Προσωπικὸ

1. Γιὰ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος καὶ τῶν ἐπιμέρους τμημάτων του τὸ Δ.Σ. μπορεῖ νὰ αποφασίζει, σύμφωνα μετὰ τὶς ἀνάγκες ποῦ θὰ προκύπτουν, τὴν πρόσληψη τοῦ ἀπαραίτητου προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖο θὰ παρέχει τὶς ὑπηρεσίες του εἴτε σὲ ἔμμισθη, εἴτε σὲ ἐθελοντικὴ βάση.

2. Ἀρχικὰ συνιστῶνται γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἄμεσων διοικητικῶν λειτουργιῶν τοῦ Ἰδρύματος: α) μία (1) θέση Διευθυντῆ, β) μία (1) θέση Προϊσταμένου Γραμματείας, γ) μία (1) θέση Λογιστῆ 4) μία (1) θέση κλητῆρα.

3. Τὸ Δ.Σ. μετὰ ἀπόφασή του καθορίζει τὶς ἀρμοδιότητες καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ, καθὼς καὶ τὰ προσόντα τῶν ὑποψηφίων γιὰ διορισμὸ στὶς προαναφερόμενες θέσεις γιὰ τὴν πλήρωση τῶν ὁποίων ἐφαρμόζονται οἱ διατάξεις νομοθεσίας ποῦ ἰσχύουν. Πάντως εἶναι δυνατόν οἱ ὑπηρεσίες στὶς θέσεις αὐτὲς νὰ παρέχονται καὶ ἀμισθὶ ἀπὸ ἐθελοντές. Τέλος, δὲν ὑπάρχει ἀσυμβίβαστο γιὰ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. νὰ κατέχουν καὶ μία ἀπὸ τὶς ἀνωτέρω θέσεις.

Ἄρθρο 7

Τηρούμενα βιβλία

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἰδίᾳ διαχείριση καὶ τηρεῖ μετὰ μέριμνα τοῦ Δ.Σ. τὰ διαχειριστικὰ αὐτοῦ βιβλία, σύμφωνα μετὰ τὸ σύστημα τήρησης τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων, θεωρημένα γιὰ κάθε νόμιμη χρῆση ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Βεροίας καὶ Ναούσης, ἥτοι: α) Βιβλίο Πρωτοκόλλου, β) Βιβλίο Πρακτικῶν Συνεδριάσεων Δ.Σ. γ) Βιβλίο Ταμείου καὶ Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκτελεστέα ἐφόσον φέρουν τὴν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμῆ τοῦ Ἰδρύματος, δ) Βιβλίο Κτηματολογίου, στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ ἀκίνητη περιουσία τοῦ Ἰδρύματος, ε) Βιβλίο ὑλικοῦ στὸ ὁποῖο καταγράφεται ὅλη ἡ κινητὴ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 8

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

1. Οἱ ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης καὶ γενικὰ Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

2. Οί επιχορηγήσεις της Εύρωπαϊκής Ένωσης, του Κράτους, της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και άλλων Νομικών Προσώπων Δημόσιου ή Ιδιωτικού Δικαίου.

3. Επιχορηγήσεις από φυσικά πρόσωπα καθώς και κάθε άλλη νόμιμη επιχορήγηση.

4. Δωρεές εν ζωή ή αιτία θανάτου, κληρονομίες και κληροδοσίες κινητών και ακινήτων.

5. Είσοδοι σε είδος ή σε χρήμα φίλων του Ιδρύματος. Πρόσοδοι από την πραγματοποίηση εκδηλώσεων του Ιδρύματος, λαχειοφόρων αγώνων, εράνων που διενεργούνται νόμιμα.

6. Πρόσοδοι από την κινητή και ακίνητη περιουσία του Ιδρύματος.

7. Πόροι από την αξιοποίηση Έθνικων Προγραμμάτων, ή Προγραμμάτων της Εύρωπαϊκής Ένωσης, ή άλλων Διεθνών Προγραμμάτων.

8. Κάθε άλλο έσοδο, σύμφωνο με το Όρθόδοξο Χριστιανικό Πνεύμα, που προέρχεται από κάθε είδους δραστηριότητες του Ιδρύματος και από κάθε νόμιμη πηγή.

Άρθρο 9

Διάθεση των πόρων

Οί ανωτέρω πόροι με απόφαση του Δ.Σ. διατίθενται για:

α) Για την αγορά του απαραίτητου εξοπλισμού του Ιδρύματος.

β) Για την αντιμετώπιση εξόδων επέκτασης, συντήρησης και εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος και των διαφόρων τμημάτων του.

γ) Για την προμήθεια βιβλίων και διοργάνωση συνεδρίων και διαφόρων εκδηλώσεων και εορτών, έκδοση βιβλίων και περιοδικών και γενικά για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος Κανονισμού.

δ) Για τις άμοιβές του έμμισθου προσωπικού που θα προσληφθεί σύμφωνα με τις διατάξεις νομοθεσίας που ισχύουν.

ε) Για την χρηματοδότηση εκκλησιαστικών έργων της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου που υπάγονται στον κύκλο της αρμοδιότητάς της.

στ) Για την κάλυψη κάθε άλλης δαπάνης που αποσκοπεί στην επίτευξη των σκοπών του Ιδρύματος.

Άρθρο 10

Σφραγίδα - Τελικές διατάξεις

Το Ίδρυμα έχει δική του σφραγίδα ή οποία φέρει εις το κέντρο τη μορφή του Άποστόλου Παύλου και κυκλικά σε δύο σειρές αναγράφεται έξωτερικά: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ» και έσωτερικά: «ΠΑΥΛΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ (2000)».

Άρθρο 11

Ο Κανονισμός αυτός τροποποιείται από την Ιερά Σύνοδο ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Δ.Σ. για τη λήψη της όποιας είναι απαραίτητη ή ψήφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Άρθρο 12

Το παρόν Ίδρυμα καταργείται με απόφαση της Ιεράς Συνόδου ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Δ.Σ. για τη λήψη της όποιας είναι απαραίτητη ή ψήφος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, όταν δέν εκπληρώνει τις εκκλησιολογικές αυτού προϋποθέσεις και την αποστολή του, όταν παρεκκλίνει των σκοπών του ή όταν είναι πλέον ανέφικτη ή λειτουργία του. Σε κάθε περίπτωση κατάργησης του Ιδρύματος κάθε κινητό και ακίνητο περιουσιακό στοιχείο του Ιδρύματος καθώς και κάθε δικαίωμα και αξίωση αυτού περιέρχεται στο Νομικό πρόσωπο της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης.

Άρθρο 13

Ο παρόν κανονισμός ισχύει από τη δημοσίευσή του στο επίσημο δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 14

Από τις διατάξεις του κανονισμού αυτού προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης, τὸ ὕψος της όποιας δέν δύναται νά ὑπολογισθεῖ.

Αθήνα 11 Μαΐου 2000

† Ο Άθηνων ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ο Άρχιγραμματεὺς

Άρχιμ. Θεολόγος Άποστολίδης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ίερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2799/16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἑμῶν, «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἑνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῳ

Ἀγίου Κωνσταντίνου - Κολωνοῦ

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 34/16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 18ῃ Ἀπριλίου 2000

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρων 37 παρ. 2 καὶ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἁρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἑφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 12ῃ Ἰουνίου 2000

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΔΑΝΙΗΛ

Ίερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἁρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἑφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Σπάτων - Ἀττικῆς
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Σπάτῃ τῇ 4ῃ Ἰουλίου 2000

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρων 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἁρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1. Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Καλογερικοῦ Ἄρτας, 2. Ἀγίου Νικολάου Βίγλας Ἄρτας, 3. Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Παχυκαλάμου Ἄρτας, 4. Ἀγίας Παρασκευῆς Καλοβάτου Ἄρτας, 5. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μιχαλιτισίου Πρεβέζης, 6. Ἀγίου Ἀποστόλου Παύλου Νικοπόλεως Πρεβέζης, 7. Ἀγίου Γεωργίου χωρίου Ἁγίου Γεωργίου Πρεβέζης, 8. Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Χανόπουλου Ἄρτας,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 10ῃ Ἰουλίου 2000

† Ὁ Νικοπόλεως ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐπιλογὴν πληρῶσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου κλάδου ΔΕ - Ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας, ἐγκριθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 89/16.5.2000 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλουν τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ ἐν Ἐδέσσει Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ὁ Μητροπολίτης καὶ ἐντολῇ Αὐτοῦ

Ὁ Γραμματεὺς

† Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Ἀμ. Γκαούτσος